

1. BOŽIA MILOST'

Čo je Božia milosť? - Do neba sa dostane len ten, koho Duch Svätý pre nebo posvätil. Tomuto posväteniu Ducha Svätého hovoríme milosť posväcujúca. Prvýkrát nás Duch Svätý posvätil pri sv. krste. - Duch Svätý nám tiež pomáha chrániť sa hriechu a robiť dobré skutky. Tejto pomoci Ducha Svätého hovoríme milosť pomáhajúca.

Tomuto posväteniu a tejto pomoci Ducha Svätého hovoríme milosť, nakoľko je to dar, ktorý nám Boh dal z milosti. Tento dar si nemôžeme nijako zaslúžiť. Dáva nám ho Boh, nakoľko nás miluje. On "chce, aby všetci ľudia boli spasení a aby prišli k poznaniu pravdy" (I Tim 2,4).

Nakoľko je to dar z neba a k nebu nás vedie, hovoríme mu dar nadzemský, nadprirodzený. Tento dar sa udeľuje našej duši a preto mu hovoríme vnútorný. Milosť Božia je vnútorný nadprirodzený dar, daný od Boha našej duši k našej spáse. Milosť Božia je dvojaká: milosť posväcujúca a milosť pomáhajúca.

Z dejín Božej milosti. - Prví dostali milosť posväcujúcu anjeli. Niektorí z nich stratili milosť posväcujúcu hriechom pýchy a boli zvrhnutí do pekla. Anjeli, ktorí si milosť posväcujúcu zachovali, boli odmenení večnou blaženosťou v nebi. Milosť posväcujúcu dostali tiež Adam a Eva. Mali ju zachovať pre seba i pre všetkých svojich potomkov. Oni sa však tiež dopustili ťažkého hriechu a tým pozbavili milosti posväcujúcej nielen seba, ale i nás, svojich potomkov. Milosť Božiu nám znovu zaslúžil Pán Ježiš svojou smrťou na kríži a Duch Svätý ju rozdáva. Preto po prvotnom hriechu ako v Starom zákone, tak i v Novom zákone možno dostať milosť Božiu len pre zásluhy Pána Ježiša.

*

Ďakuj Pánu Ježišovi za to, že ti zaslúžil Božiu milosť. Pohliadni vďačne na kríž a vyslovuj meno Ježiš vždy úctivo. Bud' vďačný Duchu Svätému, že ti Božiu milosť udeľuje, ako milosť posväcujúcu, tak aj milosť pomáhajúcu. Modlievaj sa často: "Duchu Svätý, príd' z neba a vydať ráč zo seba, žiaru svetla pravého!"

Počúvnite volanie milosti.

Kanonik Schmit, nemecký ľudový spisovateľ rozpráva nasledovnú udalosť. Šľachtická dievča, ktoré stratilo svojich rodičov, bývalo vo veľkom kaštieli a bolo namyslené na svoj šľachtický pôvod. Istého dňa dcéra chudobného murára dobehla k nej a povedala: "Môj otec zomiera. Poďte ihneď k nemu, lebo vám má čosi dôležitého povedať." Slečna sa ani nepohla a hovorila si sama v sebe: "Neviem, čo by mi taký robotník mohol naozaj povedať". O hodinu neskôr dcéra murára dobehla celá udychčaná do kaštiela: "Slečna, prosím vás, poďte rýchlo. Vaša matka za poslednej vojny dala zamurovať veľa zlata a striebra. Môj otec vám to nemal povedať, pokým nebudete mať dvadsať rokov. Keďže umiera, chce vám to ihneď povedať." Deva ihneď bežala k umierajúcemu. No keď vošla do izby, práve skončil. Slečnu to celkom vyľakalo a znechutilo. Dala hľadať poklad na viacerých miestach múrov. Ale poklad nikdy nenašli. Veľa ľudí robí podobne s Božou milosťou. Nestarajú sa o ňu a to tým viac, že zvyčajne Boh používa nehučné prostriedky. A pre mnohých nadíde hodina, keď už nebudú môcť nájsť Boha.

Otázky a odpovede:

Je potrebná Božia milosť k spáse?

Milosť Božia je k spáse nevyhnutne potrebná. Pán Ježiš povedal: "Nikto neprichádza k Otcovi, len skrze mňa" (Jn 14,6).

2. MILOŠŤ POSVACUJÚCA

Čo je milosť posväcujúca? - Milosť posväcujúca je najväčší Boží dar. Človek, ktorý je v milosti posväcujúcej, žije nielen životom ľudským, ale zároveň i životom Božím! To je najcennejšie, čo vôbec môžeme získať.

Nebeský Otec miluje všetkých ľudí, ale svojho jednorodného Syna miluje zvláštnou láskou a najviac. Podobne človek v milosti posväcujúcej je Božím priateľom, ba "Božím miláčikom" (Jn 15,15 a Rim 1,7). Je Bohu zvlášť milý. Host' oblečený do svadobného rúcha sa mohol zúčastniť kráľovskej hostiny (Mt 22,12). Podobne človek v posväcujúcej milosti má ako prijaté sväté Božie dieťa právo na nebeskú blaženosť (I Jn 3,1).

Kto je v milosti posväcujúcej, je schopný konať skutky záslužné pre nebo. - Duša v posväcujúcej milosti žije novým životom. Podobá sa živej ratolesti na živom kmeni Pána Ježiša a môže prinášať "veľa ovocia" (Jn 15,5). Tým ovocím sú také skutky, za ktoré si zasluhujeme odmeny v nebi, skutky záslužné pre nebo. - Tieto skutky sú napr. modlitba, sebazaprenie, obeta, utrpenie, pomoc inému, robiť dobre. Keď si v milosti posväcujúcej, môžeš nimi získať pre seba nielen vyšší stupeň večnej slávy, ale môžeš nimi tiež vyvážiť časné tresty Božie za seba i za iných a vyprosiť seba aj iným veľa milostí od Boha. Aby sme skutočne robili skutky záslužné pre nebo, k tomu nám pomáha Duch Svätý milosťou pomáhajúcou.

Kto stratil milosť posväcujúcu ťažkým hriechom, je ako "márnotratný syn". Stratil nebeskú krásu svojej duše, premárnil svadobné rúcho pre nebo, je pre nebo akoby mŕtvy, ztratil všetky zásluhy pre nebo, podobá sa suchej ratolesti. Keby tak zomrel, bol by naveky zatratený. Kto bol taký nešťastný, že stratil milosť posväcujúcu, má sa snažiť **získať ju ihneď naspäť!** Preto má svoj hriech ihneď ľutovať z lásky k Pánu Bohu a čo najskôr sa vyspovedať.

*

Najväčšie bohatstvo - milosť posväcujúca! Má väčšiu cenu, ako peniaze, majetok, zdravie a život. Aby nám Pán Ježiš získal túto milosť, zomrel za nás na kríži. Len ten sa môže dostať do neba, kto zomrie v milosti posväcujúcej. Preto si ju vždy zachovaj! Tak isto sa usiluj o to, aby ti milosti posväcujúcej pribúdalo. I najmenší rast milosti posväcujúcej znamená väčšiu česť a slávu Božiu i väčšiu radosť v nebi po celú večnosť, a to má väčšiu cenu, ako všetko ostatné na svete! Preto: "Kto je svätý, nech sa ešte viac posväť!" (Zjv 22,11). Každý večer pri spytovaní svedomia si pripomínaj, či si v tento deň mohol podrásť v milosti posväcujúcej.

*

Hostina dervišov.

Jedno z východných, mohamedánskych kniežat pozvalo na hostinu dervišov, ktorí boli hosťami v jeho kraji. Podľa miestnych obyčajou, keď vchádzali do paláca, každému z hostí dali nové, čisté šaty. Derviši však odmietali vyzliecť si svoje staré, špinavé šaty a obliecť si nové. Radšej sa chceli zriecť hostiny, ako svojho starého oblečenia. Neuhádli by ste prečo tak robili?! Príčina bola v tom, že do starého oblečenia mali zašité staré mince a báli sa, že počas hostiny by sa im mohli stratiť. Prečo niektorí ľudia chodia so špinavými šatami duše a nechcú ich vymeniť za čisté. Príčina je v tom, že ako derviši boli viazaní na peniaze, tak sú títo ľudia viazaní na svoje chyby a hriechy, ako sú: lenivosť, lakomstvo, klamstvo, opilstvo, obžerstvo, nemravnosť, neposlušnosť... Nechcú sa zbaviť svojich chýb, lebo to stojí veľa úsilia, veľa to stojí a občas i bolí.

Otázky a odpovede:

Ako nás Duch Svätý posväcuje milosťou posväcujúcou?

Duch Svätý nás posväcuje milosťou posväcujúcou tak, že nás očisťuje od hriechu a robí nás svätými, Bohu zvlášť milými a oprávnenými na večnú blaženosť.

Kedy v nás Duch Svätý rozmnožuje milosť posväcujúcu?

Duch Svätý v nás rozmnožuje milosť posväcujúcu vtedy, keď sa modlíme, chodíme na sv. omšu, prijímame sviatosti a robíme dobré skutky.

Ako strácame milosť posväcujúcu?

Milosť posväcujúcu strácame ťažkým hriechom.

Čím možno znovu získať milosť posväcujúcu?

Milosť posväcujúcu možno znovu získať sviatosťou pokánia a tiež mimoriadne dokonalou ľútosťou.

3. MILOST' POMÁHAJUCA

Duch Svätý nám pomáha. - Prvotným hriechom sa ľudský rozum zatemnil a vôľa sa naklonila k zlému. Duch Svätý ťa osvecuje a povzbudzuje hlasom svedomia, napomenutím rodičov, Božím Slovom, dobrou knihou, dobrým príkladom blížneho, výstražnou príhodou. Čo ťa pritom dobrého napadne pod vplyvom Ducha Svätého a k čomu pocítiš chuť, k tomu ti Duch Svätý dáva silu. "Lebo Boh je ten, ktorý pôsobí vo vás, ako sa mu páči, že chcete i konáte" (Flp 2,13). "Všetko môžem v tom, ktorý ma posilňuje" (Flp 4,13). Bez milosti pomáhajúcej by si nemohol ani v Boha veriť, ani jeho prikázania zachovávať, ani svoje hriechy ľutovať.

Kto je v ťažkom hriechu, nemôže bez pomáhajúcej milosti svoj hriech ľutovať a dosiahnuť odpustenie. - Kto je v milosti posväcujúcej, nemôže bez milosti pomáhajúcej urobiť pre nebo záslužný dobrý skutok. Je to podobne ako s okom. Keby bolo najbystrejšie oko, nemôže vidieť bez svetla. Milosť posväcujúca je ako oko a milosť pomáhajúca je ako svetlo, ktoré oko k videniu potrebuje.

Kto je v milosti posväcujúcej, potrebuje milosť pomáhajúcu tiež k tomu, aby mohol premáhať veľké pokušenia k hriechu. Bez milosti pomáhajúcej by nikto dlho nevydržal v milosti posväcujúcej. Aby nám Boh dával vždy tak potrebnú milosť pomáhajúcu, musíme sa o ňu často a vytrvalo modliť a na ten úmysel konať rôzne dobré skutky. Tak ju dostaneme a v dobrom vytrváme.

Duch Svätý pomáha každému. - Duch Svätý udeľuje každému toľko milosti pomáhajúcej, koľko jej k spáse potrebuje. "Pod' za mnou", počul mýtnik Lévi a z tohto mýtnika sa stal sv. Matúš apoštol. To isté slovo povedané bohatému mládencovi zostalo bez účinku (Mt 19,19-22). Prečo? - Obom ľotrom ponúkal Duch Svätý milosť, keď na kríži umierali blízko Pána Ježiša. Jeden sa obrátil, druhý však tú milosť neprijal. Avšak ak zostal v nekajúcnosti a zomrel vo svojich hriechoch, tak bol zavrhnutý vlastnou vinou. Vedome odopierať Božie milosti je hriech proti Duchu Svätému. "Jeruzalem, Jeruzalem! Koľkokrát som chcel zhromaždiť tvoje deti ako zhromažďuje sliepka svoje kuriatka pod krídla. Ale ty si nechcel!" (Mt 23,37). "Stále sa protivíte Duchu Svätému" vytýkal

tvrdšíjnym Židom diakon sv. Štefan (Sk 7,51). “Bratia, napomínam vás, aby ste Božiu milosť neprijímali nadarmo” (II Kor 6,1).

*

Častejšie uvažuj: milosť Božia je darom nadzemským, nadprirodzeným, najvzácnejším! Na prvú milosť pomáhajúcu nemáš právo, ani si ju nemôžeš zaslúžiť žiadnym seba lepším skutkom. Bud' teda Pánu Bohu za jeho milosť vďačný a nadovšetko si ju váž! Ďalšiu potrebnú milosť pomáhajúcu si môžeš vyprosiť zvlášť dobrou, častou modlitbou, zbožnou účasťou na sv. omši, prijímaním sviatostí, sväteninami a každým dobrým skutkom. Modli sa denne o milosť pomáhajúcu a tiež o to, k čomu ťa milosť pomáhajúca vedie. Sám Boh ti hovorí: “Hľa, stojím pri dverách a klopem (totiž milosťou pomáhajúcou). Ak niekto počuje môj hlas a otvorí mi dvere (to je spolupráca s milosťou pomáhajúcou), vojdem k nemu (totiž milosťou posväcujúcou) a budem s ním večerať a on so mnou” (Zjv 3,20).

*

Búrka v duši študenta.

Antonini, študent na strednej škole v Taliansku sa nechytal príliš do učenia. Keď sa blížil koniec školského roku, zo strachom zbadal, že má niekoľko nedostatočných známok a nepostúpi do vyššej triedy. V jeho duši sa rozpútala búrka. Vlny v nej udierali v podobe pocitov strachu, hnevu i hanby. Cítil strach pred otcom, ktorý bol prudkým človekom. Bol nahnevaný na niektorých profesorov, lebo sa mu zdalo, že sú voči nemu nespravodliví. Pred svojimi priateľmi sa zasa hanbil. Oni však mysleli len na seba a nikto z nich sa mu nesnažil pomôcť. Zo zlosti a hanby niekoľko dní pred koncom roka prestal chodiť do školy. Nevedel, čo má robiť, s kým sa poradiť. Od modlitby a hľadania pomoci u Pána Boha bol, žiaľ, ďaleko. Počas bezsenných nocí sa rozhodol, že utečie z domu a pôjde do Ameriky. Bolo to naozaj naivné blúznenie. Nakoniec sa vybral za jedným z profesorov, ktorému ešte trochu dôveroval. Profesor ho prijal srdečne. Vysvetlil mu, že tento rok sa už nedá zachrániť, ale v nasledujúcom roku mu ochotne pomôže. Sľúbil zároveň, že upokojí aj rodičov. Chlapec odišiel trochu potešený a s predsavzatím, že sa solidne pustí do práce. Keby bol ten chlapec v priebehu roka blízko Pána Ježiša v modlitbe a vo sv. prijímaní, neprišlo by k takej búrke v jeho živote. Ale bol to Pán Ježiš, ktorý mu prostredníctvom profesora pomohol utíšiť búrku. Profesor bol dobrý kresťan a snažil sa denne žiť podľa Evanjelia.

Otázky a odpovede:

Ako nám Duch Svätý pomáha milosťou pomáhajúcou?

Duch Svätý nám pomáha milosťou pomáhajúcou tak, že nás osvecuje, povzbudzuje a posilňuje, aby sme konali dobro a chránili sa zlého.

Iba komu pomôže milosť pomáhajúca?

Milosť pomáhajúca pomôže len tomu, kto ju ochotne prijíma a verne s ňou spolupracuje.

4. SVIATOSTI A SVÄTENINY

Ktoré sviatosti možno prijať len raz za celý život? - Len raz za celý život možno prijať krst, birmovanie a posvätenie kňazstva, pretože tieto tri sviatosti tvoria v duši na veky zvláštnu trvalú hodnotu, alebo vtlačajú nezmazateľný znak. Krst robí človeka katolíckym kresťanom, birmovanie bojovníkom Pána Ježiša a svätenie kňazstva kňazom Kristovým. Kto je pokrstený, má na duši znamenie katolíckeho kresťana, kto prijal svoje birmovanie, má na duši znamenie bojovníka Pána Ježiša a kto prijal svätenie kňazstva, má na duši znamenie Kristovho kňaza. Tieto znamenia dávajú duši zvláštnu hodnotu a zostávajú v nej trvalo alebo na väčšiu oslavu, keď sa nositeľ tejto hodnosti dostane do neba, alebo na väčšie zahanbenie, keď sa dostane do pekla.

Sviatosti duchovne mŕtvych a sviatosti duchovne živých. - Krst a sviatosť pokánia sa volajú sviatosti duchovne mŕtvych, nakoľko udeľujú milosť posväcujúcu tým, ktorí ju do toho času nemali a preto boli pre nebo mŕtvi. Sviatosti duchovne živých sú: birmovanie, Sviatosť Oltárna, pomazanie chorých, posvätenie kňazstva a manželstvo. Hovoríme im sviatosti duchovne živých, nakoľko k ich hodnému prijatiu sa vyžaduje, aby ten, kto ich prijíma, už bol v milosti posväcujúcej. - Sviatosti duchovne živých rozmnožujú v duši milosť posväcujúcu a dávajú nárok na zvláštnu milosť pomáhajúcu.

Sväteniny. - Tieto posvätené úkony, ktorými nás Cirkev odporúča do Božej ochrany, sú rôzne svätenia a požehnanie. Veci, ktorými nás Cirkev odporúča Božej ochrane, sú: svätená voda a rôzne iné posvätené predmety. Sviatosti ustanovil Pán Ježiš a je ich sedem. Sväteniny ustanovila Cirkev a je ich viac.

Pre Božiu službu sa svätia napr. rehoľné osoby, kostol, oltár, omšové rucho, kalich, zvon, cintorín, krstná voda, krstný olej, olej chorých, krizma a popol. Pre veriacich sa svätia napr.: kríž, medaila, ruženec, socha, obraz, prsteň, voda, krieda, hromničná svieca, ratolesti na Kvetnú nedeľu, pokrm a i. Pri svätení týchto vecí sa kňaz modlí, aby Boh chránil od všetkého zlého na duši i na tele tých, ktorí budú zbožne používať posvätené veci.

K úkonom žehnania patrí tiež požehnanie s Najsvätejšou Sviatosťou Oltárnou, kňazské požehnanie, svätoblažské požehnanie a požehnanie matky pred pôrodom.

*

Sviatosti sú hlavné prostriedky spásy. Preto sa k nim tiež náležite pripravuj! Kto by vedome prijal niektorú sviatosť nehodne, dopustil by sa tým veľmi ťažkého hriechu - svätokrádeže! Používaj s úctou a dôverou tiež sväteniny. Zvlášť sa prežehnávaj svätenou vodou každý deň ráno a večer. Nosievaj posvätený ruženec, medailu, alebo krížik. Ak sa stretneš s kňazom a ak je na to vhodná príležitosť, popros ho, aby ti dal kňazské požehnanie.

Hostina šľachticov.

Korutanský vojvoda Ingo, ktorý prijal kresťanstvo r. 790, vystrojil hostinu, na ktorú pozval mnoho šľachticov, ale aj jednoduchých sedliakov. Sedliakov posadil do svojej blízkosti a dal im prinášať pokrm v strieborných nádobách. Šľachticov posadil na posledné miesta, ďaleko od seba a prikázal im prinášať jedlo v hlinených nádobách. Keď sa šľachtici na toto odstrkovanie sťažovali, vojvoda hovoril: "Títo sedliaci sú kresťania a krstom nadobudli vysokú dôstojnosť, sú totiž Božie detmi. Vy, šľachtici, nie ste pokrstení a preto máte pred Bohom omnoho nižšiu hodnotu." Sme si aj my vedomí tejto úžasnej hodnosti, ale aj zodpovednosti pred Bohom i pred ľuďmi? Nezabúdame na to, že sme pokrstení a komu patríme?

Otázky a odpovede:

Čo sú sviatosti?

Sviatosti sú posvätné úkony, ktoré ustanovil Pán Ježiš pre naše posvätenie.

Koľko vecí patrí ku každej sviatosti?

Ku každej sviatosti patria tri veci: 1. ustanovenie od Pána Ježiša, 2. posvätný úkon a 3. milosť Božia.

Ktoré sú sviatosti?

Sviatosti sú tieto: krst, birmovanie, Sviatosť Oltárna, pokánie (spoved'), pomazanie chorých, posvätenie kňazstva a manželstvo.

Čo sú sväteniny?

Sväteniny sú posvätené úkony a veci, ktorými nás Cirkev odporúča do Božej ochrany.

5. KRST - SVIATOSŤ ZNOVUZRODENIA PRE NEBO

Čo spôsobuje krst? - Dospelému sa svätým krstom odpúšťa nielen dedičný hriech, ale aj všetky osobné hriechy a tresty za hriechy, musí však mať aspoň nedokonalú ľútosť nad svojimi hriechmi. Preto dospelý po sv. krste pristupuje bez sv. spovede k sv. prijímaniu. Pred krstom má dospelý byť dobre poučený o sv. viere.

S milosťou posväcujúcou vlieva Duch Svätý do duše tiež tri Božské čnosti: vieru, nádej a lásku - sedem svojich darov a mravné čnosti. - Krst je ako nové narodenie, narodenie z Boha a nie z rodičov, narodenie nie pre pozemský život, ale pre nebo. Preto Pán Ježiš povedal: "Ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha Svätého, nemôže vojsť do Božieho kráľovstva" (Jn 3,5). Deň tvojho krstu je skutočne najpamätnejším dňom tvojho života. Vieš, kedy a kde si bol pokrstený?

Nakoľko krst vtlačá do duše pokrsteného nezmazateľný znak kresťana-katolíka, preto nesmie byť nikto krstený druhýkrát. Iba ak nie je isté, že niekto bol pokrstený platne, ako to býva skoro vždy u nekatolíkov, býva nutné pri ich vstupe do katolíckej Cirkvi krst opakovať pod podmienkou "Ak nie si pokrstený, ja ťa krstím v mene Otca i Syna i Ducha Svätého".

Krst v prvej Cirkvi. - Za prvých čias Cirkvi boli krstení hlavne dospelí. Ku krstu sa pripravovali dlhšiu dobu. Hovorilo sa im katechumeni. Slávnostný krst dospelých býval udeľovaný spoločne v deň pred sviatkom Zjavenia Pána, na Bielu sobotu a v sobotu pred sviatkom Zoslania Ducha Svätého. Na pamiatku toho sa dodnes na Bielu sobotu svätí krstná voda.

*

Pripomínaj si na najpamätnejší deň tvojho života. Je to deň tvojho krstu! Vtedy ťa nebeský Otec prijal za svoje dieťa a dal ti právo na najväčšie dedičstvo - nebo! To je oveľa viac, ako keby ti patrilo celý svet! Preto buď po celý svoj život vďačný za sviatosť krstu. Keby si nebol pokrstený, nebol by si Božím dieťaťom a nemal by si právo na nebo. Svoju vďačnosť ukážeš najlepšie tým, že vždy budeš žiť ako Božie dieťa a budeš tiež pomáhať iným, aby boli pokrstení. Uvažuj, komu by si takto mohol pomôcť.

Videnie brata Leva.

V životopise sv. Františka z Asissi čítame, že jeho rehoľný brat Lev mal istého dňa zvláštne videnie. Videl mohutnú rieku, ktorá sa valila svetom. Ľudia sa ju snažili preplávať. Jedni sa utopili hneď na začiatku, iní uprostred rieky a iní, keď sa už blížili na druhý breh. Len malá hŕstka ich preplávala a zachránila sa. Sv. František z osvietenia Ducha Svätého mu videnie vysvetlil. Hovoril, že mohutná rieka je záplava darov Ducha Svätého, ktoré Pán Ježiš poslal na svet. Sú takí, ktorí zanedbávajú milosti Ducha Svätého krátko po krste, niektorí vydržia aj niečo dlhšie, ale ak neostanú verní svojim krstným sľubom, nemajú nádej na spásu. Len malá hŕstka tých, čo po svojom zrození z Ducha Svätého pri krste vytrvávajú až do konca, budú večne spasení

*

Sv. Eudovít X

Sv. Eudovít, francúzsky kráľ (+ 1270) bol pokrstený v zámočkej kaplnke v Poissy a v remešskom dóme bol korunovaný za kráľa. Ku kaplnke mal väčšiu úctu, ako ku korunovačnému dómu. Keď sa ho pýtali na príčinu, prečo si tak ctí kaplnku, odpovedal: “V zámočkej kaplnke som bol pokrstený a stal som sa dieťaťom Božím a v remešskom dóme som bol korunovaný za francúzskeho kráľa. Dôstojnosť Božieho dieťaťa je väčšia, ako kráľovská hodnosť. Lebo kráľovská hodnosť sa stráca pri smrti, ale ako Božie dieťa nadobudnem večnú blaženosť!”

Otázky a odpovede:

Čo je krst?

Krst je sviatosť, ktorou sa človek ešte nepokrstený stáva dieťaťom Božím a členom katolíckej Cirkvi.

Odkiaľ vieme, že Pán Ježiš ustanovil krst?

Že Pán Ježiš ustanovil krst, vieme z týchto jeho slov: “Idte teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého” (Mt 28,19).

Čo musí robiť, kto krstí?

Kto krstí, musí liať vodu na hlavu krstenca a zároveň hovoriť slová: “M. ja ťa krstím v mene Otca i Syna i Ducha Svätého”.

Čo spôsobuje krst?

Krst spôsobuje toto: 1. odpúšťa dedičný hriech a udeľuje milosť posväcujúcu, 2. robí pokrsteného dieťaťom Božím a údom katolíckej Cirkvi, 3. vtláča do duše pokrsteného nezmazateľný znak kresťana.

6. KRST JE NAJPOTREBNEJŠIA SVIATOSŤ

Prvá sviatosť a zo všetkých najpotrebnejšia. - Pán Ježiš o krste povedal: “Ak sa niekto nenarodí znovu z vody a z Ducha Svätého, nemôže vojsť do Božieho kráľovstva” (Jn 3,5).

Dieťa má byť pokrstené čo najskôr po narodení. Bolo by veľmi ťažkým hriechom neumožniť krst dieťaťu, alebo ho zanedbať. Zomrelé nepokrstené deti, ak ho chceli rodičia pokrstiť, je pokrstené krstom túžby.

Preto je veľmi dôležité, aby dieťa bolo pokrstené čo najskôr po narodení. Keby mu hrozilo nebezpečenstvo, že zomrie, má byť doma ihneď pokrstené. Takýto krst voláme krst z núdze.

Keď niekto bez vlastnej viny nebol pokrstený, môže byť spasený krstom túžby, alebo krstom krvi. Krstom túžby je pokrstený ten, kto sa snaží konať to dobro, ktoré poznáva ako zákon Boží a ľutuje svoje hriechy z lásky k Bohu, ale nemá možnosť dať sa pokrstiť. Krstom krvi je pokrstený ten, kto ešte nebol pokrstený vodou a umiera ako mučeník za Pána Ježiša.

Krst slávnostný a krst z núdze. - Právo slávnostne krstiť, t.j. so všetkými obradmi, má katolícky duchovný správca, alebo iný kňaz v jeho zastúpení. Platne by však pokrstil aj ten, kto nie je kňaz. Avšak takému je dovolené krstiť len v súrnom prípade, keď niekto nepokrstený je v nebezpečenstve smrti a nie je tam kňaz, ktorý by mohol pokrstiť. V tomto nutnom prípade môže krstiť každý človek i nekatolík, áno i nepokrstený. Musí však mať úmysel robiť to, čo robí Cirkev a pri krste liať vodu na hlavu krstenca a zároveň hovoriť predpísané slová: "M, Ja ťa krstím v mene Otca i Syna i Duchu Svätého". Ak je niekto krstený v nebezpečenstve smrti, potom stačí len toto. Keď takýto nezomrie, potom kňaz len doplní tento krst ostatnými krstnými obradmi. Keď kňaz udeľuje slávnostný krst, vykonáva pri ňom krásne krstné obrady, ustanovené Cirkvou. K platnosti krstu stačí obyčajná (prirodzená) voda. K slávnostnému krstu sa používa krstná voda (posvätená).

Krstný sľub. - Za nemlúvna skladajú krstný sľub rodičia a krstní rodičia. Sme povinní tento sľub, ktorý za nás urobili rodičia a krstní rodičia plniť, nakoľko sľúbili len to, čo je potrebné každému človeku k spásu. Ako náhle dieťa dospeje k užívaniu rozumu, tak má samo za seba častejšie obnovovať krstný sľub. Má tak urobiť zvlášť v deň svojich narodenín, vo výročie svojho krstu, v deň menín, každú nedeľu v kostole, po sv. prijímaní a po sviatosti birmovania.

Nezabúdaj, čo ti bolo povedané pri sv. krste: "Prijmi toto biele rúcho a prines ho nepoškvrnené do života večného".

Krstní rodičia. - Sú akoby duchovnými rodičmi pokrsteného. Preto s ním nemôžu vstúpiť do manželstva. Sú spolu s rodičmi povinní starať sa o katolícku výchovu dieťaťa, zvlášť, keby osirelo, alebo keby jeho rodičia o jeho výchovu nedbali. Preto môžu byť krstnými rodičmi len poriadni kresťania katolíci, a to minimálne 16 roční, musia mať birmovku, praktickí veriaci. Rodičia sami svojmu dieťaťu nemôžu byť krstnými rodičmi.

*

Opatruj svetlo milosti posväcujúcej, ktorú zažal Duch Svätý v tvojej duši pri sv. krste. Zachovaj si vždy čisté rúcho krstnej nevinnosti, ktoré si vtedy dostal. Každý deň pri večernej modlitbe sa pozeraj do svojej duše, či tam máš jasné svetlo milosti posväcujúcej a čisté rúcho krstnej nevinnosti. Častejšie, aspoň každú nedeľu sa modlievaj obnovu krstného sľubu.

Krstný záväzok.

Otec Scherer, benediktín, píše, že v hlbokých lesoch Severnej Ameriky istý misionár vyučil vo viere muža, ktorý mal nápadne divoký výzor. Pokrstil ho a pri sv. omši mu podal sv. prijímanie. Muž prijal sviatosti so živými pocitmi lásky k Ježišovi. Misionár potom odišiel a až o rok znova navštívil osadu. Pokrstený muž sa zaradoval. Prosil misionára, aby mohol prijať vo sv. omši Pána Ježiša ako pred rokom. "Veľmi

vd'ачne", povedal misionár, "ale najprv sa musíte vyspovedať. Spytovali ste si svedomie?" - "Otče, ja si spytujem svedomie každý večer, ako ste mi to prikázali." - "Teda si hneď kl'aknite a môžete sa spovedať zo smrteľných hriechov, ktoré ste spáchali od sv. krstu do dnešného dňa." - "Zo smrteľných hriechov, Otče?" - "Ale ved' ja som sa stal pri krste milovaným synom nebeského Otca. Je to možné, aby milovaný syn smrteľným hriechom urazil svojho Otca? Je to možné, aby ten, kto bol v krste tak vysoko vyznačený, dobrovoľne urazil Boha? Jestvuje na svete pokrstený človek, ktorý by sa dopustil tol'kej nevďačnosti?" A slzy sa mu zaperlili v očiach... Misionár sa pritom s bolesťou zamýšľal nad kresťanmi civilizovaného sveta, ktorí si ani zďaleka nevedia vážiť sviatosť krstu tak vysoko, ako tento "divoch". Budem sa viac zaujímať o sviatosť krstu, aby som vedel, čo to všetko znamená pre môj život na zemi i pre večnosť!

Otázky a odpovede:

Prečo je krst zo všetkých sviatostí najpotrebnejší?

Krst je zo všetkých sviatostí najpotrebnejší, pretože bez krstu nikto nemôže byť spasený a nemôže prijať ani ostatné sviatosti.

Čo sme sľubovali pri krste ústami krstných rodičov?

Pri krste sme ústami krstných rodičov sľubovali, že sa navždy zriekame zlého ducha, že zostaneme verní katolíckej viere a že podľa tejto viery budeme žiť až do smrti.

Načo sú krstní rodičia?

Krstní rodičia sú nato, aby v mene pokrsteného jednali pri krstnom obrade a starali sa s rodičmi o kresťanskú výchovu.

7. BIRMOVANIE - SVIATOSŤ POSILNENIA VO VIERE

Birmovanie ustanovil Pán Ježiš. - Písmo Sväté hovorí, že apoštoli sv. Peter a sv. Ján v Samárii a apoštol sv. Pavol v Efeze vkladáním rúk a modlitbou udeľovali veriacim Ducha Svätého (Sk 8,14-17, 19,6). Apoštoli to mohli robiť len preto, že mali na to moc a rozkaz Pána Ježiša.

Tak sa udeľovala sviatosť birmovania už od apoštolských čias a to hneď po sv. krste. Moc birmovať prešla z apoštolov na platne vysvätených biskupov. Preto sviatosť birmovania udeľuje biskup. U nás môže udeliť sviatosť birmovania duchovný správca (farár) v prípade, že z jeho veriacich je niekto v nebezpečenstve smrti, kto ešte nebol pobirmovaný a zavolať k nemu biskupa nie je ľahké.

Význam obradu pri sviatosti birmovania. - Vkladanie rúk biskupa znamená, že na birmovancov zostupuje Duch Svätý a že birmovanec sa stáva Kristovým bojovníkom. Krizma je zmes olivového oleja s balzamu. Krizmu svätí biskup na Zelený štvrtok s ostatnými svätými olejmi. Olivový olej naznačuje milosť Ducha Svätého, ktorou bude birmovanec posilnený v boji proti nepriateľom spásy. Balzam naznačuje, že birmovancovi sa udeľuje milosť, aby sa zachoval čistým od hniloby hriechu, aby zbožným životom širil vôňu čnosti. Znamenie kríža na čele povzbudzuje birmovanca, aby bez strachu vyznával svoju vieru v Ježiša Krista ukrižovaného.

Nakoľko birmovanie vtlačá do duše nezmazateľný znak, môže sa prijať len raz v živote. Sviatosť birmovania nie je nevyhnutná k spásu. Hrešil by však, kto by túto sviatosť neprijal z nedbalosti.

*

Celý život na to pamätaj, že sviatosťou birmovania sa ti dostalo od Ducha Svätého zvláštnej posily vo viere a stal si sa bojovníkom Kristovým. Bud' za to Duchu Svätému vďačný. Zvlášť mu ďakuj za to vo výročný deň prijatia sviatosti birmovania a na sviatok Zoslania Ducha Svätého. Hrdo sa hlás k Pánu Ježišovi, k jeho Cirkvi a statočne premáhaj akékoľvek zvody tela, sveta a diabla. "Ved' Boh nám nedal Ducha strachu, ale Ducha sily, lásky a rozvážnosti" (II Tim 1,7-8).

*

Bol na birmovke a v škole prepadol.

Adolf Zimmermann píše o istom katolíckom otcovi, ktorý si takto povzdychol: "U prvých kresťanov Duch Svätý často spôsobil, že hovorili a rozumeli cudzie reči a môj syn František bol na birmovke, ale Duch Svätý sa na ňom neprejavil: chlapec prepadol z angličtiny." Takéto naivné predstavy o birmovke má ešte stále veľa kresťanov!

*

Duch Svätý udeľuje dar jazykov aj dnes.

Páter Pio, stigmatizovaný kapucín zo San Giovanni Rotondo v južnom Taliansku, mal okrem piatich rán, ktoré nosil na tele plných päťdesiat rokov, i dar uzdravovať, čítať vo svedomí a pod. Hovorí sa o ňom, že mal i dar jazykov. Cez druhú svetovú vojnu prišli do San Giovanni Rotondo vojaci všetkých možných národností: Taliani, Nemci, Američania, Angličania, Poliaci, Kanadčania, Austráľčania, Francúzi i domáci partizáni... Rozpráva sa, že raz prišiel k Pátrovi Piovi na aute istý černochoch, americký námorník. Prišiel sa vyspovedať. A Páter Pio sa s ním rozprával v nárečí, ktorým sa hovorí v newyorskom prístave, teda v nárečí, ktoré predtým nikdy nepočul.

Otázky a odpovede:

Čo je birmovanie?

Birmovanie je sviatosť, ktorou pokrsteného človeka posilňuje Duch Svätý vo viere, aby podľa nej žil, širil ju, statočne vyznával a proti nepriateľom spásy hrdinsky bojoval.

Odkiaľ vieme, že Pán Ježiš ustanovil birmovanie?

Že Pán Ježiš ustanovil birmovanie, vieme z Písma Svätého a z nepretržitého podania Cirkvi.

Kto udeľuje birmovanie?

Birmovanie udeľuje takmer vždy len biskup, ale výnimočne môže kňaz z poverenia biskupa.

Ako udeľuje biskup sviatosť birmovania?

Biskup udeľuje sviatosť birmovania takto: 1. vystrie ruky nad všetkých birmovancov a vyprosuje im sedem darov Ducha Svätého, 2. svoju pravú ruku kladie na hlavu birmovancov zvlášť, pomazáva ich na čelo krizmou a pritom hovorí: "M. prijmi znak daru Ducha Svätého". Birmovanec odpovie: "Amen". Biskup dodá: "Pokoj s tebou". Birmovanec odpovie: "I s duchom tvojím". 3. nakoniec sa nad všetkými birmovancami modlí a udelí im svoje požehnanie.

Čo spôsobuje sviatosť birmovania?

Sviatosť birmovania spôsobuje toto: 1. v duši birmovanca rozmnožuje milosť posväcujúcu a napĺňa ju zvlášť siedmimi darmi Ducha Svätého, 2. dáva mu nárok na zvláštne milosti, aby bol posilnený vo viere, podľa nej žil, širil ju, statočne vyznával a proti nepriateľom spásy aby ju bránil, 3. vtlača do duše nezmazateľný znak Kristovho bojovníka.

8. PRÍPRAVA NA BIRMOVKU

Príprava na sviatosť birmovania. - Poučenia o viere a zvlášť o sviatosti birmovania sa dostáva birmovancovi na vyučovaní náboženstva, v kostole a v poučovaní rodičov. -Aby mal birmovanec istotu, že je v milosti posväcujúcej, ide pred sviatosťou birmovania na sv. spoveď a sv. prijímanie. -Birmovanec sa pripravuje na sviatosť birmovania zbožnou modlitbou. Pred príchodom Ducha Svätého sa apoštoli modlili spolu s Pannou Máriou deväť dní. Podobne má robiť birmovanec pred sviatosťou birmovania deväťdňovou pobožnosťou k Duchu Svätému. (Môže sa modliť 9 dní desiatok sv. ruženca "Ktorý nám Ducha Sv. zoslal a k tomu 7x Otčenáš a Zdravas za sedem darov Ducha Sv.).

Deň sviatosti birmovania sa má prežiť sväto. "Nezarmucujte Ducha Sv. Božieho, lebo ním ste boli poznačení pre deň vykúpenia" (Ef 4,30).

Birmovní rodičia. - Na znamenie, že birmovní rodič chce pomáhať svojmu zverencovi podľa viery žiť, šíriť ju, statočne vyznávať a proti hriechu mužne bojovať, položí svoju pravú ruku na pravé rameno birmovanca vo chvíli, keď ho biskup pomaže na čele sv. olejom. Birmovním rodičom pri sviatosti birmovania môže byť len poriadny katolík, starší ako 16. ročný, ktorý už sám prijal sviatosť birmovania. Nemá to byť krstný rodič, ani žiadny z rodičov birmovanca. Ak nemôže birmovní rodič prísť osobne, môže ho niekto zastúpiť: Avšak sviatosť birmovania možno prijať aj bez birmovného rodiča. Birmovanec si zvolí meno, aby mal vzor k nasledovaniu a ochrancu v nebi.

*

Ak si sa krstom stal stavebným kameňom v budove Cirkvi, tak sviatosťou birmovania si sa stal staviteľom. To znamená, že máš pomáhať ďalej rozširovať Cirkev, ako posvätnú budovu Božiu. Premýšľaj, čo môžeš urobiť, aby si niekoho získal pre Pána Ježiša a pre jeho Cirkev.

Birmovní rodičia. Modlitebná knižka, ruženec a obrázok.

Na dedine mala byť birmovka. K bohatému statkárovi prichádzalo mnoho ľudí s prosbou, aby ich deťom išiel za birmovného otca. Domnievali sa, že od tohto človeka ich deti dostanú bohaté dary, lebo každý o ňom vedel, že je štedrý. Boháč žiadostiam vyhovel, ale povedal: "Musím vám oznámiť, že každý birmovanec dostane odo mňa len modlitebnú knižku, ruženec a obrázok, viac nikomu nedám." Keď sa blížil deň birmovky, z veľkého zástupu uchádzačov prišli len dvaja. Keď bolo po birmovke, dostali títo dvaja birmovanci od svojho birmovného otca to, čo im sľúbil: modlitebnú knižku, ruženec a obrázok a okrem toho sto zlatých. Vieme si predstaviť, ako sa tvárili ostatní birmovanci, keď sa o tom dozvedeli. Stalo sa to r. 1874 v Chebe, keď birmoval arcibiskup Schwarzenberg. Takto sa vypomstila lakomosť po peniazoch! Je to veľmi smutné, ak kresťania považujú sviatosť birmovania za príležitosť, kde by mohli získať iba nejakú vec, či peniaze!

Otázky a odpovede:

Čo treba k hodnému prijatiu sviatosti birmovania?

K hodnému prijatiu sviatosti birmovania je potrebné: 1. aby bol birmovanec poučený o viere a zvlášť o sviatosti birmovania, 2. aby bol v milosti posväcujúcej, 3. aby sa pripravil modlitbou.

Načo majú birmovanci birmovných rodičov?

Birmovanci majú birmovných rodičov na to, aby im pomáhali podľa viery žiť, šíriť ju, statočne vyznávať a proti nepriateľom spásy mužne bojovať.

9. PÁN JEŽIŠ USTAVNOVIL SVIATOSŤ OLTÁRNU

Sviatosť Oltárna. - Sviatosť Oltárna je nielen sviatosť, ale tiež obeta. Túto sviatosť voláme "oltárna", pretože sa koná na oltári a na ňom je uschovaná vo svätostánku. Hovoríme jej "Najsvätejšia Sviatosť" pretože je v nej prítomný sám Pán Ježiš, ktorý je najsvätejší. Ináč ju voláme: Svätá Hostia, Nebeský Chlieb, Anjelsky Chlieb, Eucharistia (Vďakyvzdávanie). Že je vo Sviatosti Oltárnej prítomný živý Pán Ježiš, vieme z prisľúbenia a z ustanovenia tejto sviatosti.

Prisľúbenie Sviatosti Oltárnej. - Pán Ježiš sľúbil Sviatosť Oltárnu týmito slovami: "Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo (ktoré dávam) za život sveta... Hovorím vám: Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život. Kto je moje telo a pije moju krv, má život večný a ja ho vzkriesim v posledný deň. Lebo moje telo je pravý pokrm a moja krv je pravý nápoj" (Jn 6,51, 54-56). - Toto prisľúbenie dal Pán Ježiš v meste Kafarnaum na druhý deň po zázračnom nasýtení 5 000 mužov na púšti. Prisľúbenie splnil Pán Ježiš pri Poslednej večeri, keď ustanovil Sviatosť Oltárnu.

Ustanovenie Sviatosti Oltárnej. - Pán Ježiš pri Poslednej večeri premenil chlieb na svoje telo a víno na svoju krv tak, že spôsoby chleba a vína zostali nezmenené. Pod spôsobmi chleba a vína rozumieme vonkajšiu podobu, farbu, chuť a vôňu chleba a vína. Ustanovenie Sviatosti Oltárnej si pripomíname na Zelený Štvrtok a ešte zvlášť slávnostnejšie na Božie Telo.

*

Otec a matka dávajú pred svojou smrťou deťom požehnanie, porúčajú im svoj majetok, zanechávajú im svoj obraz. Pán Ježiš nám pred svojou smrťou zanechal oveľa viac: Seba samého! Viac zanechať nemohol. V Najsvätejšej Sviatosti Oltárnej je skutočne živý Pán Ježiš. Preto Najsvätejšia Eucharistia je jadrom života celej Cirkvi aj každého jednotlivého kresťana. - Váž si tento vzácny odkaz. Preto sa rád ponáhľaj k Pánu Ježišovi do kostola i vo všedný deň aspoň na krátku návštevu. Zvlášť rád chodievaj na sv. omšu a posilňuj sa sv. prijímaním.

Príprava hostií v Cluny.

O kláštore Cluny vo Francúzsku, z ktorého začiatkom desiateho storočia vyšla obnova celej Cirkvi, ja naznačené, že dušou kláštorného života bola hlboká viera v prítomnosť Ježiša Krista v Oltárnej Sviatosti. To sa prejavovalo aj pri príprave chleba pre Eucharistiu. V procesii za spevu žalmov vyšli siat' pšenicu, z ktorej mali byť pečené

obetné chleby. Za zvukov nábožných piesní pšenicu žali a mlátili. Potom zrno umyli. Najväznejší z bratov ho zanesol do mlyna. Tam umyli mlynské kamene a stroj ovešali závesmi. Brat mlynár v bielom šate so zahalenou tvárou mlel pšenicu. Múku osievali umytými sitami. Potom sa štyria bratia, oblečení v bielom, za noci odobrali do kostola piecť oblátky. Najprv sa však slúžila sv. omša, odspievali litánie ku všetkým svätým, ako nebeským pomocníkom pri takom dôležitom úkone. Napokon odrecitovali kajúce žalmy na znak ľútosti nad svojou nehodnosťou a dali sa do pečenia hostií za povinného hlbokého ticha so zahalenou tvárou akoby v operačnej miestnosti, aby sa počas pečenia ani ľudský dych nedotkol hostií.

*

Povedal to sám Kristus.

Slávny osloboditeľ Írska O° Conell (+1847) bol zbožným katolíkom. Raz v spoločnosti protestantov mu vytýkali, že verí v prítomnosť Ježiša Krista vo Najsvätejšej Sviatosti. On im však odpovedal: "To si musíte vyriešiť so samotným Ježišom Kristom! Lebo On sám to povedal, preto tomu verím." Myšlienka na to, že to povedal sám Kristus, musí aj v nás zaplašiť všetky pochybnosti. Kristus je Syn Boží a preto sa nemôže myliť, ani klamať.

c/ Obviňujete Božieho Syna z klamstva Sv. Jana de Chantal (+1641) zmýšľala už ako dieťa veľmi zbožne. Ako dvanásťročná sa dozvedela, že v ich dome býva pán, ktorý nechce veriť, že v Najsvätejšej Sviatosti je prítomný Pán Ježiš. Keď sa s ním stretla, neohrozene mu povedala takto: "Vy neveríte, že je Pán Ježiš prítomný vo svätej hostii? Uvážte predsa, že obviňujete Božieho Syna z klamstva, lebo nechcete veriť to, čo povedal pri Poslednej večeri. Môj otec je kráľovský prezident súdu a vyniesol by nad vami prísny rozsudok, keby ste tvrdili, že kráľ klame. A vy sa odvažujete Božieho Syna označovať za luhára? Tento človek zostal zarazený a obdaroval dievčatko cukrovinkami. Dieťa cukríky zahodilo a povedalo: "Takto Boh zavrhnú bludárov! Rúhali by ste sa, keby ste sa chceli domnievať, že náš Pán, ktorá je sama Pravda, mohol by aj klamať."

Otázky a odpovede:

Čo je Sviatosť Oltárna?

Sviatosť Oltárna je živý Pán Ježiš pod spôsobom chleba a vína.

Ako ustanovil Pán Ježiš Sviatosť Oltárnu?

Pán Ježiš ustanovil Sviatosť Oltárnu takto: Pri Poslednej večeri vzal chlieb, požehnal ho, lámal a dával svojim učeníkom so slovami: "Vezmite a jedzte, toto je moje telo, ktoré sa obetuje za vás" - Podobne vzal kalich s vínom, požehnal ho a dával svojim učeníkom so slovami: "Vezmite a pite z neho všetci, toto je moja krv, ktorá sa vylieva za vás. Toto robte na moju pamiatku!"

Čo urobil Pán Ježiš slovami: Toto je moje telo a toto je moja krv?

Pán Ježiš slovami "Toto je moje telo" premenil chlieb na svoje telo a slovami: "Toto je moja krv" premenil víno na svoju krv, ale tak, že spôsoby chleba a vína zostali nezmenené.

Akú moc dal Pán Ježiš príkazom: "Toto robte na moju pamiatku!"?

Pán Ježiš príkazom: "Toto robte na moju pamiatku" dal apoštolom moc premieňať chlieb na jeho telo a víno na jeho krv.

Na koho prešla z apoštolov moc premieňať chlieb na telo a víno na krv Pána Ježiša?

Moc premieňať chlieb na telo a víno na krv Pána Ježiša prešla z apoštolov na platne vysvätených biskupov a kňazov.

Kedy premieňajú biskupi a kňazi chlieb na telo a víno na krv Pána Ježiša?

Biskupi a kňazi premieňajú chlieb na telo a víno na krv Pána Ježiša pri sv. omši.

Načo ustanovil Pán Ježiš Sviatosť Oltárnu?

Pán Ježiš ustanovil sviatosť oltárnu: 1. aby sa za nás vo sv. omši obetoval, 2. aby bol pokrmom pre naše duše vo sv. prijímaní, 3. aby medzi nami ustavične prebýval nielen ako Boh, ale aj ako človek.

10. VO SVIATOSTI OLTÁRNEJ JE PRÍTOMNÝ PÁN JEŽIŠ

Dôležité pravdy. - Kto prijíma sv. Hostiu, prijíma nielen telo, ale aj krv Pána Ježiša. Kto prijíma čiastku sv. Hostie, prijíma celého Pána Ježiša. "Iba spôsob sa láme, ale sviatosť celú máme".

Pred svätostánkom. - Sviatosť Oltárna je uschovaná vo svätostánku v dvoch nádobách: V kustódii - uzatvorenej nádobke a v cibóriu - kalichu s vrchnákom, ktorý je zakrytý vélumom, z ktorého sa podáva sv. prijímanie. Pred oltárom, v svätostánku ktorého je sviatosť Spasiteľ, horí vo dne v noci večné svetlo.

Pred svätostánkom, v ktorom prebýva sviatosť Spasiteľ, pokľakni vždy na pravé koleno. Keď je Najsvätejšia Sviatosť vystavená na oltári, tak pokľakni na obidve kolena a skloň hlavu. Zvlášť sa však klaňaj na kolenách svojmu Spasiteľovi, keď kňaz vo sv. omši pozdvihuje Sviatosť Oltárnu, keď je vystavená, keď ju kňaz nesie chorému, keď je nesená v slávnostnom sprievode na Božie Telo, pri slávnostnom požehnaní a pri sv. prijímaní. Z úcty k Sviatosti Oltárnej bývajú adoračné pobožnosti (vystavenie Najsvätejšej Sviatosti Oltárnej) s príhovorom a modlitbami.

*

Často a rád navštevuj Pána Ježiša v kostole, kde ťa očakáva v Najsvätejšej Sviatosti Oltárnej. Je tam prítomný kvôli tebe. Chodievaj nielen na sv. omšu, ale tiež na sviatosťné požehnanie. Keď ideš okolo kostola, zastav sa u svojho najlepšieho Priateľa vo svätostánku. On je tam a čaká ťa. Ak je kostol zatvorený, pozdrav ho aspoň krátko: "Nech je pochválená a zvelebená Najsvätejšia Sviatosť Oltárna".

Biskup a námietky mohamedána

K biskupovi Samonovi z Gazy, ktorý putoval do Palestíny, prišiel mohamedán a žiadal ho pred množstvom zhromaždeného ľudu, aby mu odpovedal na niekoľko otázok o Najsvätejšej Sviatosti. Mohamedán položil prvú otázku: "Ako je to možné, že chlieb a víno sa môžu premeniť na telo a krv Kristovu? Biskup odpovedal: "Keď si prišiel na svet, nebol si taký veľký, ako teraz. Vyrástol si a máš väčšie telo a viac krvi, ako vtedy. Odkiaľ to máš? Tvoje telo premenilo potravu, ktorú si požíval na telo a krv. Ak teda

ľudské telo premieňa chlieb a víno na telo a krv, tým skôr to môže urobiť Boh.” Potom položil biskupovi druhú otázku: “Je možné, aby bol celý Kristus v malej hostii?” Biskup odpovedal: “Hľa, krajina, ktorá sa pred tebou prestiera, je taká veľká a tvoje oko také malé. A predsa schováš obraz celej veľkej krajiny vo svojom malom oku. Preto je tiež možné, aby bol celý Kristus v malom kúsku chleba.” Ešte tretiu otázku položil mohamedán: “Ako je možné, že Kristovo Telo je prítomné vo všetkých vašich chrámoch?” Biskup odpovedal: “U Boha nie je nič nemožné. Táto odpoveď by ti mala stačiť. Ale dám ti ešte jeden príklad. Ak rozbiješ zrkadlo, vidíš svoj obraz v každom jednom kúštičku. A slovo, ktoré vypoviem, vnímajú všetky osoby, ktoré sú tu zidené. Keď je toto možné, tak je možné aj to, aby Kristovo Telo bolo naraz na mnohých miestach.

Otázky a odpovede:

Ako je prítomný Pán Ježiš vo Sviatosti Oltárnej?

Pán Ježiš je vo Sviatosti Oltárnej prítomný takto: 1. pod spôsobom chleba je prítomné jeho živé telo, teda i jeho krv a duša, 2. pod spôsobom vína je prítomná jeho živá krv, teda i jeho telo a duša, 3. pod každým spôsobom a to i v najmenšej čiastočke každého spôsobu je prítomný celý ako Boh, tak ako aj človek.

Ako dlho je Pán Ježiš prítomný pod spôsobom chleba a vína?

Pán Ježiš je prítomný pod spôsobmi chleba a vína tak dlho, pokiaľ sú neporušené.

Aká úcta patrí Pánu Ježišovi vo Sviatosti Oltárnej?

Pánu Ježišovi vo Sviatosti Oltárnej patrí najväčšia úcta, to znamená klaňanie sa, ako Bohu.

11. OBETA NOVÉHO ZÁKONA

Obety v Starom zákone. - On najstarších čias sa ľudia k Bohu nielen modlili, ale tiež mu prinášali obety. Spomeň si, čo obetoval Ábel, Kain, Noe, Abrahám, Melchisedech. V Starom zákone Boh obety nariadil. Obetné dary (zvieratá, chlieb, víno) boli nielen prinesené Bohu, ale aj zničené spálením, alebo vyliatím. Tým sa malo naznačiť, že Boh darca života i plodín, je najvyšším Pánom týchto darov a ich darcov.

Ľudia obetovali tieto dary namiesto seba. Chceli vyznať, že ich život, ich majetok patrí Bohu, že sú odhodlaní dať seba Bohu z lásky k nemu a na odpustenie svojich hriechov. Preto obetujúci vkladali svoje ruky na hlavu zvieratá, ktoré dávali Bohu miesto seba. Pritom vyznávali svoje hriechy a prednášali Bohu svoje prosby. Takto vzbudzovali úmysel, na ktorý Bohu obetovali.

Starozákonné obety boli však nedokonalé, ale Boh ich prijímal, lebo videl v obetovaných daroch náznak najdrahšieho daru, ktorým je Vykupiteľ, jeho najmilší Syn, Baránok Boží, ktorý vzal na seba hriechy celého sveta. Takto naznačovali, alebo predobrazovali starozákonné obety obetu Pána Ježiša na križi, pri ktorej bol najdokonalejší obetník - Boh a zároveň človek - i najdokonalejší dar - opäť Boh a zároveň človek.

Zvláštnym predobrazom Vykupiteľa bol Baránok, každodenne obetovaný v jeruzalemskom chráme a veľkonočný baránok. Predobrazom sv. omše boli zvlášť obetné dary, ktoré Bohu prinášal Melchisedech, totiž chlieb a víno (I Moj 14,18).

Obeta Nového zákona. - Obety v Starom zákone neskôr ľuďom zovšedneli. Dávali síce Bohu obetné dary, ale zabúdali obetovať seba. Nemali pokorné, obetné zmýšľanie. Preto ohlásil Boh ústami proroka Malachiáša: “Nemám zaľúbenie vo vás -

hovorí Pán zástupov - a neprijmem obety z vašich rúk, lebo od východu slnka až po západ je veľké moje meno medzi národmi, na každom mieste bude obetovaná a podávaná môjmu menu čistá obeta” (Mal 1, 10-11). Obety Starého zákona prestali úplne, keď bola prinesená a ustanovená obeta Nového zákona, ktorú obety Starého zákona iba naznačovali a pred zobrazovali. Prestali vtedy, keď sa za všetkých obetoval Vykupiteľ na kríži. Na znamenie toho sa pri jeho smrti v jeruzalemskom chráme roztrhla opona.

Na kríži sa Pán Ježiš obetoval krvavým spôsobom, lebo bol zabitý ako obetný baránok za naše hriechy. Tým sa obetoval, že dobrovoľne, z lásky k nám sa dal pribiť na kríž. V každej sv. omši sa táto obeta Pána Ježiša sprítomňuje, to znamená: Je to tá istá obeta, ako na kríži, lenže nekrvavá. Preto môžeme mať taký úžitok z každej sv. omše, ako keby sme boli prítomní na krvavej obeti Pána Ježiša na kríži. Pri sv. omši sa obetuje Pán Ježiš nekrvavým spôsobom, ale tak, že znovu netrpí a neumiera. Pán Ježiš za nás krvácal a zomieral raz, totiž na kríži, na hore Kalvárii. Na kríži sa obetoval Pán Ježiš sám, pri sv. omši sa obetuje prostredníctvom kňaza.

*

Keď ideš na sv. omšu, je to tak, ako keby si išiel na Kalváriu pod kríž, na ktorom zomiera za teba Pán Ježiš. Rád, s úctou a so sv. bázňou sa ponáhľaj preto na sv. omšu nielen v nedeľu a zasvätené sviatky, keď si tak povinný vykonať pod ťažkým hriechom, ale aj dobrovoľne vo všedný deň. Aby si sa nikdy svojím chovaním pri sv. omši nepodobal vojakom a židom pod krížom. Pri sv. omši maj podobnú úctu, zbožnosť a lásku, akú mala pod krížom Panna Mária, sv. Ján apoštol, sv. Mária Magdaléna a ostatné sv. ženy. Pestuj v sebe takéto obetné zmýšľanie, aby si sa čo najviac priblížil k obetnému zmýšľaniu samého Pána Ježiša. Vytrvalo sa o to modli. Len tak sa staneš dokonalejším vyznávačom Krista, dokonalejším kresťanom.

Manzoni a svätá omša.

Alexandra Manzoniho prišiel raz po obede navštíviť istý jeho priateľ. Počasie bolo studené a drsné. Priateľ si hneď všimol, že Manzoni je veľmi zlej nálady. Myslel si, že počasie vplýva na jeho citlivú náladu. No čoskoro musel zmeniť názor. Manzoni mu totiž povedal: - Vieš, že ma domáci dnes nechceli pustiť na sv. omšu pod zámenkou zlého počasia? Som z toho ešte teraz celý zmätený a rozhorčený. - Spravili to pre vaše dobro. - Pre moje dobro, vravíš! Ale keby som bol vyhral na lotérii 30 miliónov lír a mal by som ich vyzdvihnúť práve dnes, myslíš, že by mi boli prekážali? - Ale to je celkom iné, chápete! - Hej, celkom iné, dobre si povedal. Ježiš Kristus má vo svätej omši oveľa väčšiu cenu ako 30 miliónov lír. Hej, máš pravdu, to je celkom iné. Tieto slová vnukala Manzoniemu viera, ktorú iní ani len tušiť nemohli.

Otázky a odpovede:

Čo je obeta?

Obeta je viditeľný dar, ktorý prinášame Bohu, ako svojmu najvyššiemu Pánovi.

Ktorá je obeta Nového zákona?

Obeta Nového zákona je sám Pán Ježiš, ktorý sa za nás svojou smrťou na kríži obetoval a v každej sv. omši sprítomňuje na oltári túto obetu.

12. ÚŽITOK SVATEJ OMŠE

Cena sv. omše. - Modlitby a pobožnosti všetkých svätých celého sveta dohromady nemajú takú cenu, ako jedna sv. omša. Prečo? Lebo sú to modlitby iba ľudí. Pri sv. omši však sám Pán Ježiš chváli nebeského Otca, ďakuje mu, uzmieruje ho a prosí v našom mene a zvlášť v mene tých, ktorí sú zbožne prítomní na sv. omši. Sv. omšou teda môžeme Boha v najväčšej miere chváliť, ďakovať mu, uzmierovať ho a prosiť.

Preto má Boh zo svätej omše najväčšiu oslavu. Žiadnou modlitbou ani ničím iným nemôžeme Boha tak osláviť, ako sv. omšou. Sv. omša je nielen najväčšou oslavou Boha, ale aj pre nás má nesmierny úžitok.

Úžitok sv. omše. - Sv. omšou človek dostáva svetlo pre rozum, a silu pre vôľu, aby zanechal hriechy a žil čnostne. Kto je prítomný na sv. omši v posväcujúcej milosti a zbožne, tomu sa odpúšťa časť časných trestov. I dušiam v očistci možno vyprosiť toto odpustenie. Preto si sv. Monika túžobne priala pred svojou smrťou, aby na ňu pamätali pri Pánovom oltári, keď bude jej telo v hrobe.

Pri sv. omši si môžeme vyprosiť nielen to, čo potrebujeme pre večnú spásu, ale i to, čo potrebujeme pre svoj pozemský život. Choď preto na sv. omšu, keď si chceš niečo dôležité vyprosiť, čo potrebuješ pre svoj život, zvlášť pred dôležitým rozhodnutím. Kiežby z každej rodiny aspoň jeden išiel denne na sv. omšu, aby priniesol Božiu pomoc a požehnanie sv. omše do celého domu.

Keď si niekto praje, aby kňaz obetoval sv. omšu výslovne na jeho úmysel, musí o to kňaza požiadať. Duchovný správca (farár) obetuje sv. omšu za svojich farníkov každú nedeľu a v prikázaný sviatok. A sídelný biskup za svoju diecézu. Buď pri sv. omši pozorný a zbožný, aby si mal z nej čo najväčší úžitok. Každý katolícky chlapec si pokladá za česť, ak smie kňazovi pomáhať poslúhovať pri sv. omši. Podobne je cťou konať službu kostolníka, organistu, lektora a spievať v chrámovom zbore detí, alebo dospelých.

*

Až vo večnosti pochopíš, akú nesmiernu cenu má jediná sv. omša. Preto dokiaľ si živý a zdravý, využívaj každú príležitosť, aby si sa mohol dostať na sv. omšu nielen v nedeľu a prikázaný sviatok, ale i vo všedný deň.

*

500 nových dukátov ako peňažitá pokuta.

Nemôžeme ani pochopiť, akú cenu má sv. omša. V Anglicku platili dlhý čas zákony proti katolíkom. Každý katolík, ktorý sa zúčastnil na sv. omši, alebo nejakých náboženských obradov, musel platiť veľkú peňažnú pokutu a bol uväznený. Jeden bohatý katolík bol odsúdený zaplatiť pokutu 500 dukátov, lebo mu dokázali, že bol na sv. omši. Potrestaný katolík si nazhromaždil najlesklejšie portugalské dukáty, na ktorých bol vyrazený kríž a týmto zaplatil pokutu kráľovskému súdnemu úradníkovi. Úradník sa tomu iba čudoval, že katolík používa na zaplatenie pokuty také nádherné mince. Katolík odvetil: "Pokladal by som to za veľký hriech, keby som nezaplatil najkrajšími mincami tú veľkú milosť, že som sa mohol klaňať svojmu Pánovi a Spasiteľovi pri obete sv. omše. - Spomeňte si, že medzi krížom, ktorý je vyobrazený na dukátoch a medzi najsvätejšou Sviatosťou panuje najužšie príbuzenstvo, obidve tieto pamiatky sú nekonečnou láskou Spasiteľa.

*

Jeden z nás musí vždy ísť pre Božie požehnanie .

Istý roľník posielal denne niekoho zo svojho domu na sv. omšu, alebo išiel sám, alebo jeho manželka, alebo niektoré dieťa, alebo niekto zo sluhov. Mal zásadu: “Niekto z nás musí ísť a priniest Božie požehnanie”. Skutočne sa tomuto mužovi darilo v každom ohľade veľmi dobre.

Darilo sa mu obilie i dobytok, zarábala na tom veľa peňazí, lekárov a lekárne vôbec nepotreboval, dožil sa 90 rokov, štyri z jeho detí vstúpili do reholí. Celá rodina žila veľmi spokojne. Tu sa možno presvedčiť o pravdivosti príslovia: “Na Božom požehnaní závisí všetko”.

Otázky a odpovede:

Aké sú úžitky sv. omše?

Úžitky sv. omše sú dvojaké: všeobecné a zvláštne.

Komu sa dostáva všeobecných úžitkov sv. omše?

Všeobecných úžitkov sv. omše sa dostáva všetkým ľuďom, zvlášť kresťanom katolíkom na zemi a dušiam v očisti.

Komu sa dostáva zvláštnych úžitkov sv. omše?

Zvláštnych úžitkov sv. omše sa dostáva kňazovi, ktorý obetuje, ďalej tým, za ktorých kňaz výslovne obetuje, a tým, ktorí sú na nej zbožne prítomní.

Čo nadobúdame obetou sv. omše?

Obetou sv. omše nadobúdame milosti k zbožnému životu, odpustenie časných trestov a pomoc Božiu v pozemských potrebách.

13. ČASTI SVATEJ OMŠE

Hlavné časti bohoslužby obety.- Obetovanie, premenenie a prijímanie - boli už v prvej sv. omši pri Poslednej večeri. Pán Ježiš vzal chlieb a víno, premenil ich na svoje telo a svoju krv a dával apoštolom. Cirkev pridala k týmto hlavným častiam ešte niektoré obrady. Tieto obrady sú prastaré a majú hlboký význam.

Obradná reč. - Celá sv. omša je dnes už v národnom jazyku, aby veriaci rozumeli a aby sa mohli do nej zapojiť.

*

Veriaci majú prispievať k tomu, aby všetko v kostole k sv. omši bolo čo najkrajšie. Je to pre Pána Ježiša, pre neho len to najlepšie. I podľa výzdoby kostola sa spoznáva láska veriacich k Pánu Ježišovi. Chlapci môžu prispievať k zveladeniu bohoslužieb zbožným posluhovaním ako miništranti a dievčatá a ženy zasa starostou o kvetinovú výzdobu oltárov, prípadne o pradlo k sv. omši.

Sv. Justín o omši prvých kresťanov.

Sv. Justín, filozof (+ 166) napísal za čias prenasledovania kresťanov spisy na obranu kresťanov, v ktorých sa zastával kresťanského náboženstva proti pohanským ohováraniam. V jednom takom spise opísal spôsob, ako sa v nedeľu koná kresťanská

bohoslužba. Píše takto: “Biskup najskôr pozdraví ľud slovami: “Pán s vami”, potom zaspieva chválospev “Sláva Bohu na výsostiach”. Potom kresťania čítali časti zo Svätého Písma (čítanie a Evanjelium). Nasledovala kázeň, kde bol ľud napomínaný k bohabojnosti. Potom veriaci prinášali chlieb a víno, ako aj iné dary. Časť chleba a vína bola obetovaná pri obetovaní a po modlitbách vďaky vzdávania (prefácii) boli tieto dary posvätené - čiže bolo premenenie. Keď sa spoločne pomodlili Otče náš, všetci dostali časťku premeneného chleba - sv. prijímanie. A ako sa bohoslužba slova začala chválospevom, tak zasa končí vďakvyzdanie Bohu. Nakoniec biskup požehná ľud a prepustí ho. - Teda už roku 150 nachádzame pri obete sv. omše tri hlavné časti: obetovanie, premenenie a prijímanie.

Otázky a odpovede:

Ako rozdeľujeme sv. omšu?

Sv. omšu rozdeľujeme na dve časti: bohoslužba (liturgia) slova a bohoslužba (liturgia) obety. Bohoslužba obety má tieto hlavné časti: obetovanie, premenenie a prijímanie.

14. OMŠOVÉ OBRADY: BOHOSLUŽBA SLOVA

Bohoslužba slova. - Kedysi ju nazývali sv. omša krstencov, alebo katechumenov, lebo v prvých kresťanských dobách mohli byť na tejto časti sv. omše i krstenci (katechumeni), ktorí sa pripravovali na sv. krst. Bohoslužbe obety sa kedysi hovorilo sv. omša veriacich, nakoľko v prvých kresťanských dobách na tejto často sv. omše mohli byť len veriaci, teda len pokrstení.

1. Vstup. - Už pred začatím sv. omše si máme vzbudiť úmysel, na ktorý chceme obetovať sv. omšu. Na úvod sa spieva omšová pieseň, ktorú nazývame po latinsky introit, po slovensky vstup. Potom nasleduje prežehnanie, pozdrav kňaza úkon kajúčnosti.

2. Pane zmiluj sa. - Po vstupe sa kňaz modlí, alebo s ľudom spieva: Pane, zmiluj sa.

3. Sláva na výsostiach Bohu (Glória). - Po modlitbe “Pane zmiluj sa” sa kňaz spolu s ľudom modlí, alebo spieva “Sláva Bohu na výsostiach” a to v nedele a prikázané sviatky okrem obdobia Adventu a Pôstu.

4. Modlime sa. - Po “Sláva Bohu na výsostiach” kňaz povie, alebo zaspieva: Modlime sa. Potom sa modlí za všeobecné potreby Cirkvi. Na konci všetci odpovedáme: Amen. Modlí sa za všetky záležitosti a za celú Cirkev.

5. Čítanie. - Čítanie je úryvok z Písma Svätého, najčastejšie z listov sv. apoštolov. Niekedy je čítanie zo Starého zákona. Po prečítaní lektor povie: Počuli sme Božie Slovo. Ľud poďakuje slovami: Bohu vďaka. Potom spevák spieva rezponzóriový žalm, do ktorého sa zapája aj ľud.

6. Evanjelium. - Evanjelium je radostná zvesť o tom, ako Pán Ježiš žil, za nás trpel a bol oslávený. Pri sv. omši kňaz číta úryvok Evanjelia. Evanjeliá sú 4 a napísali ich evanjelisti: Marek, Matúš, Lukáš a Ján (MaMaLuJa).

Pri Evanjeliu máme povstať a urobiť krížik na čele, na ústach a na prsiach na znemenie, že učenie Pána Ježiša chceme poznávať, vyznávať a zachovávať. Pritom sa

môžeme modliť: “Vstávam, aby som ukázal, že si vážim slová Pána Ježiša. A tieto slová chcem udržiavať v pamäti (krížik na čelo), ústami vyznávať (krížik na ústa) a podľa nich sa riadiť (krížik na prsia)”.

Povstaním pri Evanjeliu ukazujeme nielen úctu k slovám Pána Ježiša, ale zároveň odhodlanie pre neho pracovať. Kňaz z úcty k Božiemu slovu prečítaný úryvok pobožká. Pri slávnostnej sv. omši sa drží kniha Evanjelia medzi dvoma sviečkami a okiada sa kadidlom. Za prečítaný úryvok Evanjelia sa ďakujem slovami: “Chvála Tebe Kriste!”

Po Evanjeliu nasleduje homília, alebo výklad prečítaného úryvku z Evanjelia.

7. Verím v jedného Boha (Krédo). - V nedeľu a prikázané sviatky Pána, Panny Márie a niektorých významných svätých sa kňaz spolu s veriacimi modlí, alebo spieva “Verím v jedného Boha”. I ty sa pritom modli s ostatnými

8. Spoločné modlitby veriacich. - Modlí sa ich kňaz spolu s veriacimi. A tým sa uzatvára bohoslužba slova. Prosí v nich za všeobecné potreby Cirkvi, za národné a svetové záležitosti, za všetkých, ktorí sú v tiesni, za zhromaždených veriacich a za živých i mŕtvych farníkov. Teraz sa koná bohoslužba slova, ktorá končí spoločnými modlitbami veriacich, mimo oltára. - Až bohoslužba obety sa koná na oltári.

*

Čím je úkon posvätnější, tým lepšia musí byť príprava k nemu. Sv. omša je najsvätejší úkon, preto i príprava k nej musí byť najdokonalejšia. Keď ideš na sv. omšu, spomeň si, že ideš na Kalváriu, kde sa za teba obetuje Pán Ježiš. Podľa toho sa tiež na sv. omšu pripravuj a v kostole správaj!

Špinavý kôš pri čerpadle

Predstavený istého kláštora sa raz pýtal svojho sluhu, prečo tak málo chodí na kázne. Sluha odpovedal, že má zlú pamäť, že si nemôže z kázne nič zapamätať, takže mu kázeň neprináša nijaký úžitok. Pretože sa práve blízko neho nachádzal špinavý kôš, povedal opát služobníkovi: “Vezmi kôš, prines ho k studni a stále do neho čerpaj vodu, pokým nebude vyčistený. Potom ho prines sem!” Sluha poslúchol, kôš vyčistil a priniesol k predstavenému. Opát mu dal takéto poučenie: “Ako vidíš, kôš neudržal vodu, všetka vytekla. No aj napriek tomu kôš je vyčistený. Práve tak je to aj s tvojou dušou. Tvoja duša si nič neudrží z kázne, ale pritom býva očistená z hriechov. Nemysli si, že ti kázeň neprináša nijaký úžitok.

*

Biskup - usilovný poslucháč kázni

Mohučský biskup Ketteler (+ 1877) rád chodil počúvať kázne svojich kňazov a to tak v meste, ako i po dedinách. Hoci bol Ketteler vysoko vzdelaný, predsa sa vyslovil, že ešte nebol prítomný na nijakej kázni, kde by sa nebol niečo naučil. - Úžitok kázni závisí taktiež od úmyslu, s ktorým ich počúvame. Kto s dobrým úmyslom kázeň nepočúva, ale iba preto, aby posudzoval a kritizoval, bude mať z kázne len veľmi malý úžitok.

Otázky a odpovede:

Čo máme robiť pri vstupe sv. omše?

Pri vstupe sv. omše si máme vzbudiť úmysel, na ktorý chceme spolu s kňazom sv. omšu obetovať, prežehnáme sa a vzbudíme si ľútosť nad hriechmi modlitbou: Vyznávam...

Čo máme robiť pri Evanjeliu?

Pri Evanjeliu sa máme postaviť a urobiť krížik na čele, na ústach a na prsiach, na znamenie, že chceme učenie Pána Ježiša poznávať, vyznávať a zachovávať.

15. BOHOSLUŽBA OBETY

1. Obetovanie. - Prvá časť bohoslužby obety je obetovanie. Kňaz berie do rúk pozlátenú misku, alebo paténu s veľkou hostiou (z pšeničnej múky a vody), pozdvihne a obetuje Bohu. Podobne berie do rúk kalich, naleje do neho víno (čisté hroznové víno, bez prímеси) a niekoľko kvapiek vody, pozdvihne a obetuje Bohu. Aj ty obetuj Bohu svoju dušu, svoje telo, všetky práce a starosti, radosti i bolesti.

V prvých kresťanských dobách veriaci prinášali na obetovanie chlieb a víno a iné dary. Tieto dary sa použili pri bohoslužbách na obetovanie, zvyšok bol pre kňaza a chudobných. Kedysi bolo zaužívané chodiť okolo oltára, bozkať kríž a na určené miesto položiť peňažný dar. Z toho sa vyvinul zvyk dávať na sv. omšu. V skorších časoch, keď kňaz prijímal tieto dary pri sv. omši, tak si musel umyť ruky. Tento zvyk umývania rúk zostal až podnes (lavabo). Po umytí rúk sa kňaz obracia k ľuďom a vyzýva všetkých k modlitbe slovami: “Modlite sa, bratia a sestry, aby sa moja i vaša obeta zaľúbila Bohu, Otcovi všemohúcemu”. Potom sa kňaz nahlas modlí, alebo spieva “modlitbu nad obetnými darmi”.

Prípravou na premenenie je velebný chválospev (prefácia), ku ktorému kňaz vyzýva slovami: Pán s vami! I s duchom tvojím. - Hore srdcia! - Máme ich u Pána, - Vzdávajme vďaky Pánovi, Bohu nášmu. Je to dôstojné a správne. - Chválospev vďaky končí slovami: Svätý, svätý, svätý, Pán -Boh zástupov. Nebo i zem sú plné tvojej slávy. Hosanna na výsostiach. Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom, hosanna na výsostiach. Tento záver chválospevu sa modlí ľud spolu s kňazom.

Teraz začína nemeniteľná časť sv. omše (kánón). Kňaz sa modlí za celú Cirkev a zvlášť za prítomných. Menovite spomína tých živých, ktorí sa odporúčali do jeho modlitieb. Je to spomienka na živých. I ty sa modli za živých, za ktorých sa máš modliť.

2. Premenenie. - Je to druhá časť bohoslužby obety. V kostole nastane úplné ticho. Kňaz hovorí nad chlebom a vínom slová Pána Ježiša z poslednej večere, premieňa chlieb na telo a víno na krv Pána a klania sa Sviatostnému Kristovi. Najprv pozdvihuje sv. Hostiu a potom kalich.

Pri pozdvíhovaní Najsv. Pánovho Tela pohliadneme s vierou na sv. Hostiu a pozdravíme Pána Ježiša slovami: “Pán môj a Boh môj!” Zároveň sa s ním spojíme na kríži slovami: “Pane Ježišu, s tebou som ukrižovaný”. Potom skloníme hlavu a hovoríme: “V teba verím, v teba dúfam, teba nadovšetko milujem.”

Slovami: “Pane Ježišu, s tebou som ukrižovaný” chceme povedať: “Pane Ježišu, chcem pribiť s tebou na kríž svoje ruky, aby nerobili nič zlé, aby sa zbožne modlili, svedomito pracovali a všetkým dobre robili. Chcem s tebou pribiť svoje nohy, aby chodili len cestou tvojich prikázaní. A moje srdce nech je prebodnuté s tvojím srdcom, mŕtve pre všetko, čo vedie k hriechu. Nech žije a horí len pre teba a pre tvoje sväté záujmy.”

Pri pozdvíhovaní Najsv. Pánovej krvi pohliadneme s vierou na pozdvihnutý kalich a pozdravíme Pána Ježiša slovami: “Pán môj a Boh môj!” Rozhodneme sa pracovať pre sv. záujmy Pána Ježiša zo všetkých síl, až k potu a krvi, a preto hovoríme: “Pane Ježišu, s tebou sa chcem modliť, pracovať, trpieť i umrieť.” Potom skloňme hlavu a hovoríme: “Tebe žijem, tebe umieram, tvoj som v živote i v smrti. Amen.”

Tieto modlitby pri pozdvíhovaní šepkáme, ale sami pre seba, aby sme nerušili posvätné ticho, ktoré je náznakom hlbokého tajomstva premenenia.

Po premenení kňaz povie, alebo zaspieva: “Hľa tajomstvo viery!” Ľud odpovedá: “Smrť tvoju Pane zvestujeme a tvoje zmŕtvychvstanie vyznávame, kým neprídeš v sláve.”

Potom sa kňaz nahlas sám modlí omšovú modlitbu za živých i zomrelých, zvlášť za tých, na ktorých si pri sv. omši spomínáme. Eucharistická modlitba končí záverečným chválospevom: Skrze Krista, s Kristom a v Kristovi, máš ty, Bože, Otče všemohúci, v jednote s Duchom Svätým, všetku úctu a slávu po všetky veky vekov. Veriaci odpovedajú. Amen.

3. Sv. prijímanie. - Je to tretia časť bohoslužby obety. Kňaz sa modlí spolu s veriacimi: “Otče náš” ako prípravu na sv. prijímanie. Potom kňaz láme sv. Hostiu na polovicu a z ľavej polovice sv. Hostie ulomí kúsok, ktorý dá do kalicha s Pánovou krvou. Všetci spoločne potom pokračujú: Baránok Boží, ktorý sníma hriechy sveta, zmiluj sa nad nami. Kňaz sa vtedy modlí najbližšiu prípravu na sv. prijímanie. Kňaz vezme do ruky sv. Hostiu a hovorí: “Hľa, Baránok Boží, ktorý sníma hriechy sveta. Blažení tí, čo sú pozvaní na hostinu Baránkovu.” Veriaci odpovedajú: Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu, ale povedz iba slovo a uzdravie moja duša. Potom kňaz prijíma Telo a Krv Pána. Po prijímaní kňaz prijíma ľud Telo Pánovo. Nakoniec kňaz očistí kalich.

Pri sv. prijímaní máme skutočne prijímať, alebo aspoň duchovne. Duchovne prijíma, kto si túžobne praje: “Pane Ježišu, príd' ku mne!” Kto úprimne túži po Pánu Ježišovi, ten sa však neuspokojí nadhlo len s takýmto želaním, ale čo najskôr hľadá pristúpiť k Pánovmu stolu skutočne. Pri sv. prijímaní sa modlí: Pane, nie som hoden... Otváram ti svoje srdce. Príd' ku mne Pane Ježišu a posväť ma, príd' ku mne, Pane Ježišu a posilni ma, príd' ku mne Pane Ježišu a posilňuj ma pre večný život. Amen.

Sväté prijímanie je obetná hostina, pri starozákonných obetách bolo obetné zviera zabité, časť z neho bola spálená a časť bola použitá na obetnú hostinu. Kto nebol čistý, nesmel jesť z obetného daru. Podobne máme i my s čistou dušou (v milosti posväcujúcej) pristúpiť k sv. prijímaniu, v ktorom prijímame Nepoškvrneného Baránka, ktorý sa za nás obetoval.

Po sv. prijímaní kňaz hovorí, alebo spieva v strede oltára: “Modlime sa” a ďakuje Bohu v svojom mene i v mene veriacich za veľkú milosť sv. prijímania a odporúča všetkých do Božej ochrany. - Veriaci odpovedajú: “Amen”.(Staň sa).

Zakončenie sv. omše. - Kňaz zakončí sv. omšu požehnaním a rozpustí ľud slovami: Id'te v mene Božom. Ľud odpovedá: Bohu vďaka!

*

Usiluj sa čo najlepšie poznať jednotlivé časti sv. omše a tiež ich pozorne sleduj, keď si na sv. omši. Čím budeš pozornejší a zbožnejší pri sv. omši, tým viac milostí načerpáš.

Kráľ videl prázdny chrám a plné divadlo

Zbožný pruský kráľ Fridrich Viliam II. každú nedeľu a v prikázaný sviatok rád navštevoval bohoslužby. Jedného búrlivého dňa našiel v chráme iba málo ľudí, lebo bola metelica. Večer kráľ išiel do divadla. Hoci večer bola silná snehová búrka, kráľ videl, že divadlo je obecenstvom preplnené. A tu kráľ zvolá nad svojimi dvoranmi: “Pre svoju zábavu ľudia prinášajú obety, ale pre Boha nie!”

*

Ludovít IX.

Francúzsky kráľ, svätý Ludovít IX. (1226-1270) bol každodenne prítomný na dvoch i troch sv. omšiach. Keď sa dozvedel, že ľudia o tom rozprávajú, povedal: “Akú veľkú starosť majú naraz ľudia o mňa! Keby som premárnil dvakrát toľko času pri hre, alebo na love, určite by nikto ani ústa neotvoril!”

*

Sv. Margita

Sv. Margita z Kordóby sa raz takto modlila k Bohu: “Prečo nemám toľko srdc a toľko jazykov, koľko je hviezd na nebi, koľko je listov na stromoch, koľko kvapiek vody v mori, aby som čo najhodnejšie mohla chváliť svojho Boha a aby som k tomu povzbudila aj všetkých ľudí. Na to jej Pán Boh dal odpoveď: “Dcéra moja, veľmi sa mi páči Tvoja horlivosť, ale vedz, že jediná sv. omša mi prinesie viacej chvály, ako tá, po ktorej túžiš. Preto častejšie chodievaj na sv. omšu.

Otázky a odpovede:

Čo máme robiť pri obetovaní?

Pri obetovaní máme s kňazom obetovať Bohu omšové dary a zároveň samých seba.

Čo máme robiť pri pozdvíhovaní?

Pri pozdvíhovaní máme pozdraviť Pána Ježiša a spojiť sa s ním na kríži.

Čo máme robiť pri sv. prijímaní?

Pri sv. prijímaní máme prijímať skutočne, alebo aspoň duchovne.

16. SVATÉ PRIJÍMANIE

Sväté prijímanie pod jedným spôsobom. - Kňaz prijíma Pána Ježiša pri sv. omši pod spôsobom chleba a vína. Takto prijímali zo začiatku i ostatní veriaci. Ale už vtedy sa podávalo telo Pánovo nemocným a väzneným len pod spôsobom chleba. Od 12. stor. zaviedla Cirkev všeobecne, aby sa podávalo sv. prijímanie len pod spôsobom chleba. Hlavne preto, že Krv Pána Ježiša ľahko odkvapla a zneuctila sa. Prijímanie pod jedným spôsobom stačí, pretože pod spôsobom chleba je prítomné živé telo Pána Ježiša a taktiež aj jeho krv a duša. Po druhom vatikánskom koncile sa nám dovoľuje vo výnimočných prípadoch prijímanie pod obidvoma spôsobmi.

Ako často máme prijímať Sviatosť Oltárnu? - V prvých kresťanských dobách chodievali i veriaci k sv. prijímaniu vždy, keď boli na sv. omši. Neskôr prijímali aspoň trikrát do roka: v čase vianočnom, veľkonočnom a svätodušnom. Preto sa tieto sviatky dodnes volajú “Božie hody”. Avšak i toto niektorí veriaci zanedbávali. Preto Cirkev nariadila r. 1215 na IV. lateránskom sneme pod ťažkým hriechom, prijímať telo Pánovo aspoň raz do roka a to vo veľkonočnom čase. Túto povinnosť nám ukladá piate cirkevné prikázanie. Čas pre veľkonočné sv. prijímanie je u nás od Popolcovej stredy do sviatku Najsvätejšej Trojice. Slovo “aspoň” nám naznačuje, že máme chodiť k sv. prijímaniu častejšie.

Sviatosť Oltárnu máme prijímať čo najčastejšie, pokiaľ možno denne. Ako denne sýtíme svoje telo pozemským chlebom, tak máme denne sýtiť svoju dušu nebeským

chlebom. Denne sa modlíme: “Chlieb náš každodenný daj nám dnes.” Tým prosíme nielen o chlieb pre telo, ale taktiež o chlieb pre dušu.

Tridentský snem preto vyzýva veriacich, aby prijímali pri každej sv. omši, hlavne v nedeľu. Prijímaj aj ty! Keby to snád' nebolo aj každú nedeľu, tak aspoň každý mesiac! Ani jeden mesiac bez sv. prijímania!

Denne môže prijať telo Pánovo ten, kto je v milosti posväcujúcej (bez ťažkého hriechu), kto aspoň hodinu pred sv. omšou nič nejde a nepije a má pravý úmysel, napr. z lásky k Pánu Ježišovi, aby ma chránil na duši i na tele, aby som ho odprosil za urážky a úprimne sa snažil byť dokonalejší. K dennému sv. prijímaniu sa odporúča rada spovedníka.

*

Keby ťa navštívila vysoko postavená osoba, bol by si tým veľmi vyznamenaný. Ty však môžeš byť poctený omnoho viac: Najvyšší Pán chce k tebe prichádzať vo sv. prijímaní. A sv. prijímanie ti je zároveň zárukou tvojho slávneho vzkriesenia, lebo Pán Ježiš sľúbil: “Kto je moje telo a pije moju krv, má život večný a ja ho vzkriesim v posledný deň” (Jn 6,55). Čím častejšie budeš posväcovať svoje telo sv. prijímaním, tým bude krajšie v deň vzkriesenia.

Kráľ dáva prednosť obete pred kázňou.

Kráľ Henrich III. anglický bol denne účastný na sv. omši. Raz mu jeho kráľovský radca nadhodil, že je stačí počúvať kázeň a netreba byť na celej omši. Kráľ mu na to povedal: “Chcem radšej vidieť svojho priateľa, ako o ňom len počúvať”. Pri premenení je predsa prítomný sám Kristus.

*

Každodenné prijímanie prvých kresťanov.

V prvých kresťanských storočiach prijímali všetci kresťania, ktorí boli prítomní na sv. omši po prijímaní kňaza. Svätú hostiu kládli na ľavú dlaň a tak prijímali z dlane do úst. Keď mali doma nemocných, alebo keď ich priatelia boli vo väzení, pripravili čistý biely obrúsok, do ktorého kňaz vložil sv. hostiu. S touto hostiou sa potom ponáhľali na určené miesto, bez toho, že by na ceste niekoho pozdravovali, alebo sa s niekým dali do reči. Takto bol zavraždený r. 302 v Ríme za cisára Diokleciána chlapec, ktorý sa menoval Tarzícus. Z chrámu niesol sv. Hostiu uväzneným kresťanom. Na ulici sa hrali chlapi a ku hre potrebovali nejakého kamaráta. Tarzícia chceli donútiť, aby sa hral s nimi. Chlapec sa vyhovárал, že má niečo dôležité niekomu zaniest'. Kľčovito držal ruku na prsiach, kde mal uschovanú svätú Hostiu. Snažil sa utiecť. Ale ostatní chlapi chceli vedieť, čo nesie. Zbehlo sa tam množstvo pohanského ľudu, ktorí spoznali, že Tarzícus je kresťan. Začali ho biť a hádzať do neho kamene, až kým neklesol na zem a nezomrel. Sv. Tarzícus je mučeník pre Najsvätejšiu Sviatosť.

Otázky a odpovede:

Ktorými slovami prikázal Pán Ježiš sv. prijímanie?

Pán Ježiš prikázal sv. prijímanie slovami: “Naozaj vám hovorím: Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život večný. Kto je moje telo a pije moju krv, má život večný a ja ho vzkriesim v posledný deň” (Jn 6,54-55).

Kedy sme povinní prijať Sviatosť Oltárnu?

Sviatosť Oltárnu sme povinní prijať aspoň raz v roku a to vo veľkonočnom čase a v nebezpečnosti smrti.

Ako často máme prijímať Sviatosť Oltárnu?

Sviatosť Oltárnu máme prijímať čo najčastejšie, pokiaľ možno denno denne.

Čo spôsobuje hodné sv. prijímanie?

Hodné sv. prijímanie spôsobuje: 1. Spája nás s Pánom Ježišom a rozmnožuje v nás milosť posväcujúcu, 2. očisťuje nás od ľahkých hriechov a chráni pred ťažkým hriechom, 3. oslabuje v nás zlé náklonnosti a posilňuje k dobrému.

17. PRÍPRAVA NA SVATÉ PRIJÍMANIE

Príprava duše. - Sväté prijímanie tým viac pôsobí milosťou, čím častejšie kto prijíma, čím je lepšie pripravený a čím je zbožnejší pri sv. prijímaní. - Keby sa niekto vedome opovážil pristúpiť k sv. prijímaniu s ťažkým hriechom (bez milosti posväcujúcej), dopustil by sa tým ďalšieho ťažkého hriechu - svätokrádeže. Taký "si je a pije odsúdenie, pretože nerozoznáva Telo Pánovo" (I Kor 11,29). Kto si je vedomý ťažkého hriechu, musí pred sv. prijímaním najskôr ísť na sv. spoveď. Sv. prijímanie s ľahkým hriechom spôsobuje menej milosti. Preto pred sv. prijímaním si máme vzbudiť ľútosť nad hriechmi.

Pred sv. prijímaním si odpovedz modlitbou na tri otázky: 1. Kto ku mne prichádza? (Pán môj a Boh môj. Verím a klaniam sa Ti, Pane Ježišu) - 2. Ku komu prichádza? (K nehodnému hriešnikovi: Pane, nie som hoden... Bože, buď milostivý mne hriešnemu). - 3. Prečo prichádza? (Pretože ma miluje a chce ma spasíť. I ja ťa milujem, Pane Ježišu a túžim po tebe. Príď ku mne. Ty si môj a ja som tvoj).

Po sv. prijímaní: 1. Klaňaj sa Pánu Ježišovi a ďakuj, že k tebe prišiel. - 2. Obetuj mu svoju dušu i telo, sľúb mu vernosť. - 3. Pros ho o všetko, čo potrebuješ pre dušu i pre telo. A to nielen pre seba, ale tiež pre svojich rodičov, súrodencov, príbuzných, dobrodincov a známych, živých i zomrelých. Pamätaj v modlitbách i na celú Cirkev a na vlasť.

Po sv. prijímaní sa modli aspoň štvrt' hodiny, pretože asi tak dlho prebýva v tebe Pán Ježiš so svojím telom, krvou a dušou v tebe a s tebou. Až po štvrt'hodine jeho sviatosťná prítomnosť v tebe prestáva, lebo už sú porušené spôsoby chleba, avšak účinky sv. prijímania zostávajú. Celý deň sv. prijímania preži skutočne zbožne!

Príprava tela. - Pôst pred sv. prijímaním je od 21. novembra 1964 sv. Otcami upravený takto: 1. Hodinu pred sv. prijímaním je možné prijímať čokoľvek (tuhé pokrmy, nápoje, okrem alkoholických). 2. Až do sv. prijímania je dovolené používať vodu, lebo ten pôst pred sv. prijímaním vôbec neruší. - 3. Chorí, hoci neležia, majú dovolené požívať lieky, ba dokonca i pokrm až do sv. prijímania.

Kto použije túto veľkú úľavu, má to nahrádzať kajúcimi a milosrdnými skutkami. Doporučuje sa však, pokiaľ to niekomu neškodí na zdraví, aby dobrovoľne zachovával starý cirkevný predpis úplnej lačnosti od polnoci do sv. prijímania.

Kto pristupuje k sv. prijímaniu, má byť čistý i na tele a tak oblečený, ako sa sluší na tento posvätný úkon. Preto by bolo nedôstojné, keby niekto pristupoval k sv. prijímaniu neumytý, neupravený, v špinavých šatách, v krátkych sukniach, v tesnom, priliehavom oblečení a tak by vzbudzoval pohoršenie.

*

Vieš, ktoré sú najkrajšie, najradostnejšie chvíle v živote kresťana? Sú to chvíle, keď sme s Pánom Ježišom po sv. prijímaní. Usiluj sa, aby si mal týchto chvíľ čo najviac. Každým sv. prijímaním je tvoja duša krajšia a máš právo na väčšiu radosť v nebi.

Šesť hodín v extáze pred svätostánkom .

Sú dve hodiny popoludní. Oratóriom letí divná zvesť: Dominik Sávio zmizol. - Bol na raňajkách? - Nie, pri stole sedí vedľa mňa, a nevidel som ho ani na raňajkách, ani pri obede. - A v škole? - Ani v škole ho nik nevidel. Cez všetky tri hodiny bolo jeho miesto prázdne a učiteľ nevedel o ničom. - Žeby bol chorý? - Podme sa pozrieť do spálne! Dominikovo lôžko bolo v úplnom poriadku a po Dominikovi ani stopy. - Tak bude v študovni! Ale ani v študovni nebolo nikoho. - Tak čo? Že by ho don Bosko poslal na pár dní domov? Ale to by bol upovedomil učiteľa! - Vieš čo? Povedzme don Boskovi. Je to v prvom rade jeho vec. Keď sa to don Bosko dozvedel, zarazilo ho to. Potom mu prebleslo myslou podozrenie, usmial sa a pokojne povedal: - Len choďte, ja viem, kde je... Zbehol schodmi a cez sakristiu prešiel za oltár. A tu stál Dominik. V polotieni s rozžiarenými očami sa pozeral na svätostánok. Na bledej tvári mu žiaril nebeský úsmev. Jednu ruku mal položenú na stojane pre antifonár a druhú mal na hrudi. Don Bosko sa priblížil a oslovil ho. Dominik sa ani nepohol. Potom ho jemne chytil za rameno a zatriasol. Dominik sa pokojne k nemu obrátil a spýtal sa: - Už sa skončila sv. omša? - Pozri sa, Dominik, a don Bosko mu ukázal hodinky. Sú už dve hodiny. Dominik pre toto oneskorenie zrozpačiteľ, začervenal sa a žiadal odpustenie. - Teraz choď pekne na obed, - povedal krátko don Bosko. - A keby sa ťa dakto pýtal, kde si bol, povedz mu, že si mi dačo vybavoval. Don Bosko videl, ako pokorne odchádza. Usmial sa a potom sa poďakoval Pánovi, že dal jeho Oratóriu tohto chlapca, ktorý vedel stráviť šesť hodín v extáze pred svätostánkom.

*

Svätý František horlí za Eucharistiou.

Svätý František z Asissy z úcty k najsvätejšej Sviatosti horlil za všetko, čo bolo aspoň v dajakom vzťahu k tajomstvu Pánovho Tela. Ako mladík často kupoval drahé omšové rúcha, posvätné nádoby a posielal ich chudobným kňazom a kostolom. Na jednej púti do Ríma spozoroval, že ľudia dávajú malé almužny pre chrám sv. Petra a zvolal: "Tak málo dávate pre chrám kniežaťa apoštolov?" Keď to povedal, siahol do mešca a hodil plnú hrst peňazí a s veľkým hrmotom na oltár, takže sa všetci divili jeho dobročinnosti. Svätej Kláre a jej sestram nariadil, aby šli omšové rúcha pre chudobné kostoly, ktoré si ich nemohli kúpiť. František sa usiloval o úplnú chudobu, ale veľmi dbal na to, aby bratia misionári nosili so sebou pekné cibóriá a kde by zistili, že Pánovo Telo nie je dôstojne uchovávané, aby ho vložili do prineseného cibória. Staral sa, aby plachty na oltári boli vždy čisté a sám často piekol hostie na umelecky vypracovanej železnej forme. Takéto železné formy posielal po bratoch do všetkých provincií, aby všade mohli piecť pekné a belostné čisté hostie.

Otázky a odpovede:

Ako pripravíme dušu na sv. prijímanie?

Dušu pripravíme na sv. prijímanie tak, že sme v milosti posväcujúcej a zbožne sa modlíme.

Ako pripravíme telo na sv. prijímanie?

Telo pripravíme na sv. prijímanie tak, že jednu hodinu pred sv. prijímaním nič nejeme ani nepijeme okrem čistej vody, liekov, ak užívame, že sme čistí a slušne oblečení.

18. SVIATOSŤ POKÁNIA

Kto má moc odpúšťať hriechy? - Moc odpúšťať hriechy má Boh. Ježiš Kristus, ako vtelený Boží Syn dal túto moc apoštolom a od apoštolov prešla táto moc na platne vysvätených biskupov a nimi splnomocnených kňazov.

Kedy sme povinní prijať sviatosť pokánia? - Vo štvrtom prikázaní nám Cirkev prikazuje: "Aspoň raz za rok sa vyspovedať!" Slovom "aspoň" naznačuje, že si praje, aby sme chodili k sv. spovedi častejšie. Častejšia sv. spoveď posilňuje dušu k dobrému, oslabuje zlé náklonnosti a robí svedomie citlivejším. Sviatosť pokánia je nevyhnutne nutný prostriedok spásy pre kresťana katolíka, ktorý ťažko zhrešil a môže sa vyspovedať. Okrem toho je povinný sa vyspovedať ten, kto je v nebezpečenstve smrti a je si vedomý ťažkého hriechu. Keď nie je možné, aby sa vyspovedal, má ihneď ľutovať ťažký hriech z lásky k Pánu Bohu a túžiť po sv. spovedi. Ak chce pristúpiť k sv. prijímaniu, musí sa predtým ešte vyspovedať.

*

Každou dobrou sv. spoveďou môžeš získať mnoho milostí. Váž si to, že môžeš chodiť k sv. spovedi častejšie. Kňaz je ochotný ťa vyspovedať kedykoľvek. Zvykni si pristupovať k sv. spovedi aspoň raz za mesiac. Pamätaj: Ani jeden mesiac bez sv. spovede!

*

Umieram za teba.

Matka Laury Vikuňovej sa ako vdova pre tragické životné pomery dostala do vleku statkára Manuela Móra. Dospievajúca dcérka zbadala tento hriešny pomer a stoj čo stoj si zaumienila matku zachrániť. Milovala veľmi svoju matku a obetovala Spasiteľovi svoj život za jej obrátenie. O dva roky neskôr Laura vážne ochorela a zdalo sa, že zomrie bez toho, že by sa jej matka rozhodla vymaniť sa z vleku Manuela Móra. Keď matka zazrela svoju dcéru na smrteľnej posteli, zúfalo vykrikla: - Dcéra moja, opúšťaš ma? Nechávaš ma tu samu? - Hej, mamička, prosila som o to Pána Ježiša. Matka sa uprene zahľadela na svoju dcéru. Po tvári sa jej kotúľali veľké slzy. Laura pokračovala: - Sú tomu skoro dva roky, čo som Pánu Ježišovi obetovala svoj život za teba, aby som ti vyprosila milosť obrátenia. Matka si kľakla k posteli. Laura prerývaným hlasom jej hovorí: - Mamička ja umieram... Necháš ma odísť bez radosti... z tvojho pokánia?... Nastalo hlboké ticho. Bolo počuť iba vzlykot matky. Odrazu premožená úzkosťou a výčtkami svedomia, matka zvolala: - Teda ja som príčinou tvojho utrpenia a tvojej smrti?... Ach, Laura, dcéra moja!... Prisahám ti, že

urobím všetko, čo si žiadaš... Zajtra ráno pôjdem do kostola a vyspovedám sa. Matka a dcéra sa objali. Laure sa to zdalo ako krásny sen. Jej matka plakala. Ťažko ju bolo potešiť. Laura vzala kríž, pobožkala ho, usmiala sa a zašepkala: - Ďakujem ti, Ježišu, ďakujem ti, mamička!... Umieram... spokojne... - A vydýchla. Slnko zapadlo. Na kraj sa začal spúšťať súmrak a na tvári Laury, mučenie lásky, rozlial sa radostný pokoj.

*

Odpustenie.

Keď na pápeža Jána Pavla II. spáchali atentát a ležal s ťažkým zranením v nemocnici, prvé slová, ktoré vyslovil na operačnej sále boli: "Odpúšťam tomu, kto na mňa vystrelil." Gandhi, veľký vodca indického ľudu v boji za oslobodenie, bol krátko po tom, čo jeho národ dostal od Angličanov samostatnosť, postrelený hinduistickým fanatikom. Keď mu okolostojaci zacláňali, zdvihol ruku, dotkol sa svojej hrude a čela na znamenie, že mu odpúšťa. Všetci prítomní to videli a pochopili. Aké je veľké, keď odpúšťa človek! Aké je obrovské a úžasné, keď odpúšťa Boh!

Otázky a odpovede:

Čo je sviatosť pokánia?

Sviatosť pokánia je sviatosť, v ktorej sa pokrstenému odpúšťajú hriechy.

Kedy ustanovil Pán Ježiš sviatosť pokánia?

Pán Ježiš ustanovil sviatosť pokánia po svojom zmŕtvychvstaní, keď sa zjavil apoštolom, dýchol na nich a povedal: "Prijmite Ducha Svätého. Komu hriechy odpustíte, budú mu odpustené, komu zadržíte, budú mu zadržané" (Jn 20,21-23).

Na koho prešla z apoštolov táto moc odpúšťať hriechy?

Táto moc odpúšťať hriechy prešla z apoštolov na platne vysvätených biskupov a nimi poverených kňazov.

Čo sa odpúšťa vo sviatosti pokánia?

Vo sviatosti pokánia sa odpúšťajú hriechy, večné tresty a časť časných trestov.

Ktoré milosti sa udeľujú vo sviatosti pokánia?

Vo sviatosti pokánia sa udeľuje milosť posväcujúca tomu, kto ju stratil, rozmnoženie milosti posväcujúcej tomu, kto ju mal a mnoho zvláštnych milostí k zbožnému životu.

Kedy sme povinní prijať sviatosť pokánia?

Sviatosť pokánia sme povinní prijať aspoň raz za rok a v nebezpečenstve smrti.

Koľko častí má sviatosť pokánia?

Sviatosť pokánia má päť častí: spytovanie svedomia, ľútosť, opravdivé predsavzatie, spoveď a zadosťučinenie.

19. SPYTOVANIE SVEDOMIA

Ako si máš spytovať svedomie? - Aby si si mohol skutočne dobre spytovať svedomie, rob to na mieste, kde ťa nikto nevyrušuje. Modlitby pred spytovaním svedomia a návod k spytovaniu s ostatnou prípravou k sv. spovedi nájdeš v modlitebnej knižke. Hriechy, ktorých si sa dopustil od poslednej platnej sv. spovede, si tiež

zapamätaj, aby si ich dokázal povedať kňazovi pri sv. spovedi. Keď niečomu dobre nerozumieš, spýtaj sa kňaza!

Čím dlhšie niekto nebol pri sv. spovedi, tým dlhšie a tým starostlivejšie si má spytovať svedomie. Keby si niekto spytoval svedomie tak povrchno a nedbalo, že by z veľkej nedbalosti nepovedal niektorý ťažký hriech, spovedal by sa neplatne a dopustil by sa nového ťažkého hriechu -svätokrádeže. Pri spytovaní svedomia nebuď ľahkomyselný, ale taktiež nie príliš úzkostlivý. Pred spytovaním svedomia sa pomodli k Duchu Svätému:

**Duchu Svätý, osviet' a posilni ma,
aby som svoje hriechy patrične poznal,
srdečne ich oľutoval,
úprimne sa z nich vyspovedal
a skutočne sa polepšil. Amen.**

*

Zvykni si krátko spytovať svedomie každý deň pri večernej modlitbe. Spytovanie svedomia, spojené s dokonalou ľútosťou je najdôležitejšia časť večernej modlitby, lebo očisťuje dušu od hriechov. S čistou dušou môžeš vždy spokojne zaspávať, lebo sa nemusíš báť Božieho súdu. Aj keby si v noci náhle zomrel, budeš pripravený na Boží súd. Tak si zachováš svoje svedomie vždy citlivé a tiež si veľmi uľahčíš spytovanie svedomia pred svätou spoveďou. Spytuj si svedomie pred sv. spoveďou vždy tak, ako by to bola tvoja posledná spoveď - budeš sa dobre spovedávať a raz šťastne zomierať.

*

Rozličné prostriedky na dosiahnutie pokojného spánku.

Perzskí králi si kládli pod hlavu vankúš, naplnený 50 tisícami talentov zlata, aby mohli pokojne zaspáť, tento vankúš obyčajne nazývali "kráľovská poduška". Cisár Kaligula a kráľ Mitkridates mali pred svojou spálňou okrem osobnej stráže ešte aj divé zvery, aby tak zabránili prístup každému človeku k svojej posteli. Istý pohan Artemon, kládol si pred spaním nad hlavu veľký štít, aby ho nezabil strop, keby sa niekedy zosypal. - I napriek týmto prostriedkom menovaní mužovia nespali spokojne, lebo im v noci nedalo pokoj svedomie. Najlepší prostriedok, aby sme ticho spali je mať dobré svedomie. Preto hovorí príslovie: "Dobré svedomie je najlepšia poduška."

*

Med a muchy.

V špajze pri okne stál hrnček medu: zlatého, sladkého medu. Hneď sa o ňom dozvedeli muchy a jedna za druhou začali priletovať na túto hostinu.

Spočiatku si zajedali len kvapky medu na okraji hrnčeka. Ale pretože med bol veľmi lahodný, šli ďalej a ďalej do stredu a čoraz hlbšie a hlbšie. Uživali, koľko sa len dalo. Neuvedomili si však, že majú čoraz viac zalepené nohy a krídla. Keď už mali dosť sladkej hostiny, chceli odletieť, ale nemohli sa pohnúť z miesta. A tak jedna po druhej za tú sladkú hostinu zaplatili vlastným životom. Utopili sa v mede. Človek bez spytovania svedomia sa tiež takto zaborí do hriechu. Hriech sa mu zdá sladký a milý. Svedomie potom otupie človek sa v ňom utopí.

*

Pustovník a jeho žiak.

Na okraji lesa býval starý pustovník a mal žiaka. Jeho žiak chcel byť dobrým, ale mal viac chýb a nevedel si s nimi rady, nevedel sa ich zbaviť. Starý pustovník o tom vedel a chcel mu ukázať, ako sa to robí. Raz ho zobral so sebou do lesa. Ukázal mu tri

stromy - jeden väčší od druhého. - Vidiš tie stromy, - hovorí - skús ich vytrhnúť zo zeme aj s koreňmi. Je to ťažká práca, myslel si žiak, ale hneď sa pustil do práce. Najprv chytili ten najmenší stromček a nedalo mu to ani veľa práce vytrhnúť ho zo zeme. Ten druhý, väčší mal už väčšie korene a aj mu to dalo dosť námahy, kým ho vytrhol. Hoci ťažko, ale si s ním poradil. Keď prišiel rad na tretí, najhrubší strom, musel to skúšať ináč, lebo hoci sa akokoľvek namáhal, strom sa ani len nepohol. Bol akoby zamurovaný. Nakoniec musel pomôcť ešte aj pustovník a obaja sa pritom dosť natrápili. - Vidiš, - povedal vtedy pustovník - tak ako s tými stromami, tak je to aj s našimi hriechmi. Ak ich vytrhneš z duše pokiaľ majú ešte malé korene, ako ten najmenší stromček, pozbavíš sa ich ľahko. Neskoršie to už bude ťažšie. A keď sa hriech už dobre zakorení v duši, to si už sám nepomôžeš. Pomôcť ti môže jedine Pán Boh. Preto sa musíš rozhodnúť zbaviť hriechu ihneď, nie zajtra, pozajtra.

Otázky a odpovede:

Čo znamená spytovať si svedomie?

Spytovať si svedomie znamená premýšľať, akých hriechov som sa dopustil.

Za aké obdobie si musíme spytovať svedomie?

Svedomie si musíme spytovať za obdobie od poslednej sv. spovede.

Ako si spytujeme svedomie?

Svedomie si spytujeme tak, že po modlitbe k Duchu Svätému si spomíname: 1. či sme sa naposledy platne spovedali, či sme vykonali uložené pokánia a či sme boli dobre pripravení k sv. prijímaniu, 2. ako sme zachovali jednotlivé prikázania Božie a cirkevné a či nemáme niektorý z hlavných hriechov a 3. ako sme si plnili povinnosti svojho stavu.

Na čo máme zvlášť pamätať pri spytovaní svedomia?

Pri spytovaní svedomia máme zvlášť pamätať, či sme neboli takí nešťastní a nedopustili sa ťažkého hriechu a koľkokrát.

20. BEZ LÚTOSTI NIETO ODPUSTENIA

Prirodzená ľútosť. - Keby niekto pri ľútosťi vôbec nemyslel na Boha a ľutoval by svoje hriechy len preto, že nimi upadol do hanby, škody, choroby, mal by iba prirodzenú ľútosť. Takáto ľútosť nestačí k odpusteniu hriechov, aj keď je niekedy veľmi účinná a vedie k polepšeniu života. K odpusteniu hriechov treba nadprirodzenú ľútosť.

Nadprirodzená ľútosť. - Nadprirodzenú ľútosť máme vtedy, keď nás skutočne mrzí, že sme neposlúchli Pána Boha. Takáto ľútosť je však možná len s pomocou Božej milosti. Ľútosť nesmie byť len v citoch. Je to úkon rozumu a vôle, ktorým odsudzujeme a zavrhuje spáchané hriechy, spojený s rozhodnutím, že sa ich už nikdy nedopustíme.

*

Nie je ľútosť, ako ľútosť. Usiluj sa, aby si mal vždy dokonalú ľútosť. Čím väčšia bude tvoja ľútosť, tým väčšie bude odpustenie od Boha a to nielen odpustenie hriechov, ale taktiež odpustenie väčšej časti časných trestov za hriechy.

Plačem preto, že vy neplačete.

Svätý farár arský, Ján Vianney, mal zvláštny dar obrátiť ľudí. Kajúcnici vždy trpezlivo čakali, kým nepríde na nich rad. Raz ich čakalo v rade vyše sedemdesiat. Istý kajúcnik čakal pri spovednici od piatej hodiny ráno do piatej hodiny večer. Keď na schôdzke kňazov niektorí kritizovali počínanie arského farára, že vraj v spovednici plače, jeden jeho duchovný syn povedal: - Môžem potvrdiť, že arský farár plače a ľudia plačú s ním. A to sa stáva dosť často. - Prečo plačete, otče môj - spýtal sa raz arského farára spovedajúci sa. - Priateľ môj - odpovedal svätý - plačem, pretože vy dosť neplačete... Konvertiti hovorievali, že najviac na nich pôsobilo to, keď videli sluhu Božieho plakať nad ich hriechmi. Kajúcnici obyčajne odchádzali z jeho spovednice vzlykajúc od ľútosti nad hriechmi.

*

Prišiel diskutovať.

Pripomeňme si známu príhodu svätého farára arského Jána Vianneya. Prišiel k nemu mladý muž: "Otče, rád by som s vami diskutoval o svojich námietkach proti viere." Svätý kňaz mu vraví: "Dobre, tu si kľaknite!" "Nie, Otče, neprišiel som sa spovedať, prišiel som diskutovať." Kňaz nato: "Ja vás však prosím, kľaknite si." "Rozumejte ma, Otče, ja vám chcem predniesť vážne námietky proti viere." "A ja vás zasa prosím, najprv sa vyspovedajte!" Napokon si mladý muž kľakol. Prosil o pomoc, lebo nebol na spoveď pripravený. Ján Vianney mu pomáhal. Keď sa spoveď skončila, kňaz mu láskavo povedal: "No vidíte, a teraz si sadnime a budeme diskutovať." Mladý muž sa ocitol v rozpakoch a povedal: "Ja neviem, čo sa to so mnou stalo. Už sa mi nežiada diskutovať. Už nemám nijaké námietky. Taký som spokojný. Tak sa mi akosi ľahko dýcha a som šťastný. Ďakujem vám, Otče." Hľa, milosť posväcujúca, darovaná človeku vo sviatosti pokánia, spôsobila u neho takú citeľnú zmenu.

Otázky a odpovede:

Ktorá čiastka sviatosti pokánia je najpotrebnejšia?

Najpotrebnejšia čiastka sviatosti pokánia je ľútosť, pretože bez ľútosti nemôžeme nikdy dosiahnuť odpustenie hriechov.

Čo je ľútosť?

Ľútosť je bolesť a ošklivosť duše nad spáchanými hriechmi.

Aká ľútosť stačí na odpustenie hriechov?

Na odpustenie hriechov nestačí ľútosť, pri ktorej nemyslíme na Boha, takej ľútosti hovoríme prirodzená ľútosť. K odpusteniu hriechov je potrebná nadprirodzená ľútosť.

Kto má nadprirodzenú ľútosť?

Nadprirodzenú ľútosť má ten, koho skutočne mrzí, že neposlúchol Pána Boha.

Aká môže byť ľútosť nadprirodzená?

Nadprirodzená ľútosť môže byť: dokonalá a nedokonalá.

21. LÚTOSŤ DOKONALÁ A NEDOKONALÁ

Dokonalá ľútosť. - Dokonalú ľútosť má ten, kto svoje hriechy ľutuje z lásky k Pánu Bohu. Živo si predstav, aký dokonalý, mocný a dobrý je Boh: “Bože môj! Ty si najdokonalejší a preto si hoden najväčšej lásky. Od teba mám všetko dobré. Ty si ma stvoril, vykúpil a posvätil. Ty sa o mňa ustavične staráš. Pripravil si mi nebo, denne mi robíš dobre a ja...? Pane Ježišu, máš ma tak veľmi rád! Trpel si na kríži za moje hriechy, zomrel si, kvôli mne prebývaš vo svätostánku a ja...? Ja som ťa neposlúchol. Bolí ma to, srdečne to ľutujem. Kiež by som sa už nikdy nedopustil takého veľkého nevďaku.”

Pri dokonalej ľútosťi je dobré sa zahľadiť na kríž alebo obraz trpiaceho Spasiteľa, napr. ako padá na zem na Olivovej hore, alebo si ho predstaviť zbičovaného a s trňovou korunou na hlave, ako ho Pilát ukazuje Židom (“Ajhľa človek”). Ako smutne sa na teba díva a ty si mu tak málo dal za toľko lásky. Apoštol Peter po svojom hriechu nezniesol jeho pohľad, horko plakal a ty by si to vydržal dívať sa mu do očí bez ľútosťi?

Čo nadobúdame dokonalou ľútosťou? - Dokonalou ľútosťou nadobúdame ihneď odpustenie hriechov. Kto však spáchal ťažký hriech, musí sa z neho vyspovedať. Vzbud' si dokonalú ľútosť každý večer, skôr, ako ideš spať, nakoľko nevieš, či sa dočkáš rána. Ak si bol taký nešťastný, že si upadol do ťažkého hriechu, ihneď si vzbud' dokonalú ľútosť a choď čo najskôr na sv. spoveď. Dokonalá ľútosť je ako prvá pomoc pri ťažkom zranení. Pomôž vzbudiť dokonalú ľútosť aj inému, kto je v nebezpečenstve smrti. Môžeš to urobiť aspoň krátko týmito slovami: **“Môj Ježišu, milosrdenstvo, Pane Ježišu, ja ťa milujem, svoje hriechy veľmi ľutujem. Buď milostivý mne hriešnemu” - “Ježišu, zmiluj sa nado mnou, zľutuj sa nado mnou, odpusť mi moje hriechy.”**

*

Každý večer po spytovaní svedomia si vzbud' dokonalú ľútosť nad svojimi hriechmi aspoň krátko: “Môj Ježišu milosrdenstvo, Pane Ježišu, ja ťa milujem, svoje hriechy ľutujem a polepšenie sľubujem, zvlášť že... “ (teraz povieš, v čom sa chceš na druhý deň polepšiť, aby Pán Ježiš mohol byť s tebou viac spokojný).

Chlapci ľutujú neposlušnosť.

Veľmi chorý otec poslal svojich dvoch synov do lekárne pre lieky. Na ceste chlapci zazreli muža s medveďom. Pustili sa za ním. Bol už večer, keď si spomenuli na otca a na lieky. Rýchlo ich išli kúpiť a ponáhľali sa domov. Mladší chlapec hovorí staršiemu: “Ja sa bojím ísť domov, že ma otec zbije!” Starší mu hovorí: Ja sa tiež bojím ísť domov, ale nie pre bitku. Nech ma otec zbije, to si zaslúžim. Ale nemali sme ho takto zarmútiť. Tak strašne mi je to ľúto, čo sme urobili. Prvý chlapec ľutoval len zo strachu pred bitkou, druhý ľutoval z lásky, že zarmútil otca!

*

Krvácajúci otec a jeho dieťa.

Istému otcovi raz náhle praskla cieva hrdle a krv z neho len tak chrlila. Sluha hneď bežal pre kňaza, ale do mesta trvala cesta asi hodinu. Najmladší syn, ktorý bolo nedávno na prvom sv. prijímaní spoznal, že otec je v nebezpečenstve smrti. Zobral zo steny kríž, držal ho pred otcom a nahlas mu predriekal slová dokonalej ľútosťi. Otec bol týmto tak dojatý, že sa až rozplakal. Zomrel skôr, ako prišiel kňaz, ale svojou dokonalou, úprimnou ľútosťou bol pre nebo zachránený.

Otázky a odpovede:

Kto má dokonalú ľútosť?

Dokonalú ľútosť má ten, kto ľutuje svoje hriechy z lásky k Pánu Bohu.

Čo nadobúdame dokonalou ľútosťou?

Dokonalou ľútosťou nadobúdame ihneď odpustenie hriechov. Kto však mal ťažký hriech, musí sa z neho ešte vyspovedať.

Kto má nedokonalú ľútosť?

Nedokonalú ľútosť má ten, kto ľutuje svoje hriechy len zo strachu pred Božími trestami. Takému sa hriechy odpúšťajú až vo sv. spovedi.

22. OPRAVDIVÉ PREDSAVZATIE

Opravdivé predsavzatie. - Kto niekomu spôsobil škodu na duši, na tele, na dobrom mene alebo na majetku, má si zaumieniť, že urobenú škodu napraví. Kto žil s niekým v hneve a nepriateľstve, má nepriateľstvo zanechať a viac sa nehnevať. Kto by nechcel napraviť značnú škodu, alebo by nechcel zanechať veľké nepriateľstvo, nemal by opravdivé predsavzatie, tak by sa spovedal neplatne a svätokrádežne.

Blízka príležitosť ku hriechu. - Blízkou príležitosťou ku hriechu je osoba, spoločnosť, miesto, vec a vôbec všetko, čo ma privádza do veľkého nebezpečenstva zhrešiť. Správne sa hovorí: "Príležitosť robí zlodeja". "Kto miluje nebezpečenstvo, zahynie v ňom" (Sir 3,27). Kto nechce zanechať nejaký ťažký hriech, alebo dobrovoľnú blízku príležitosť k nemu, nemá opravdivé predsavzatie. Taký človek sa spovedá neplatne, svätokrádežne a rozhrášenie mu nič nepomôže.

Pán Ježiš povedal o príležitosti k ťažkému hriechu: "Ak ťa tvoje oko pohoršuje, vylúp ho, lebo lepšie ti bude z jedným okom vojsť do Božieho kráľovstva, ako s obidvoma očami a bol by si zavrhnutý v pekelnom ohni, kde ich červ nezomiera a oheň nehasne" (Mk 9,45-46). To znamená, keby ti osoba, alebo vec, alebo nejaké miesto, alebo čokoľvek iné bolo také milé ako oko a privádzalo by ťa to do ťažkého hriechu, musíš sa od toho odlúčiť!

Predsavzatie, to nie je len želanie, alebo túžba: Kiež by som už bol lepší! Ako rád by som toto a toto zanechal, ale... Predsavzatie je pevné rozhodnutie vôle: **Zanechám to**, nech to stojí čokoľvek, urobím to! Nevadí obava: Možno, že zasa urobím chybu. Tak aj pretekár pripúšťa, že môže mať nehodu, ale je rozhodnutý: **Napnem všetky sily, aby som zvíťazil!**

*

Kto sa chce skutočne polepšiť a zachovať si milosť posväcujúcu, chráni sa každej príležitosti ku hriechu, rád a často sa modlí, často pristupuje k sv. spovedi a k sv. prijímaniu (najmenej raz za mesiac a pokiaľ možno aj častejšie), dáva pozor na kázni, číta náboženské knihy, časopisy a používa všetky vhodné prostriedky, aby sa duchovne posilnil a otužil.

*

Ale ja nie som už ten a ten...

Dvaja známi viedli v mladosti neusporiadaný život. Jeden z nich sa neskôr polepšil. Keď sa raz obaja stretli po dlhšom čase, išiel ten, čo sa polepšil okolo toho druhého bez toho žeby si ho všimol a ani ho len nepozdravil. I prihovoriť sa mu ten druhý: “Čože ma nepoznáš? Veď ja som ten a ten.” Ten čo sa polepšil, mu odpovedal: “Ale ja nie som už ten, čo som bol predtým, lebo zanechal zlý život a už som sa polepšil.” Tieto slová tak zapôsobili na hriešnika, že sa hlboko zamyslel a tiež začal ľutovať celý svoj minulý a skazený život a zatúžil po polepšení.

*

Zničil všetky svoje modly okrem jednej.

Za čias cisára Diokleciána bol v Ríme miestodržiteľom Chromatius. Dostal akúsi nevyliciteľnú nemoc. Keď počul o zázrakoch, ktoré v tom čase robil v Ríme sv. Sebastián, dal si zavolať svätca a sľúbil mu, že ak bude uzdravený, prijme kresťanskú vieru. Sv. Sebastián hovoril: “Uzdravíš sa, ale najskôr musíš zničiť všetky svoje modly”. Miestodržiteľ to prisľúbil. O niekoľko dní si dal znovu zavolať svätca a povedal: “Sľúbil si mi, že budem zdravý, ak zničím všetky svoje modly.” Miestodržiteľ sa však priznal, že si ponechal iba jedinú, zlatú modlu, ktorú si vzlášť obľúbil. Sv. Sebastián hovoril: “Ak sa chceš uzdraviť, musíš odstrániť i túto sošku, hoci by ti bola milšia, ako všetko na svete.” Miestodržiteľ poslúchol a uzdravil sa. Podobne je to aj s hriešnikom. Všetko je márne, kým si nedá skutočné predsavzatie, že sa zriekne hriechu, ktorý mu je nejako zvlášť milý.

Otázky a odpovede:

Čo musí byť nevyhnutne spojené s ľútosťou?

S ľútosťou musí byť nevyhnutne spojené opravdivé predsavzatie.

Kto má opravdivé predsavzatie?

Opravdivé predsavzatie má ten, kto sa chce skutočne chrániť aspoň každého ťažkého hriechu a blízkej príležitosti k nemu.

23. VYZNANIE HRIECHOV

Spoved'. - Hovoríme spoved', lebo spáchané hriechy musíme kňazovi povedať. Nestačí všeobecná spoved' “Mám hriechy”, ani hromadná spoved' “Zhrešili sme”. Pánu Ježišovi sa kajúcnici spovedať nemuseli, pretože On, ako vševediaci Boh, poznal všetky ich hriechy.

Povinní sme vyspovedať sa z každého ťažkého hriechu a povedať aj počet. Máme udať presný počet a keď to nie je možné, tak aspoň približný: Asi toľkokrát, alebo toľkokrát za týždeň, za mesiac alebo za rok.

Z ľahkých hriechov sa nemusíme spovedať, lebo Boh ich odpúšťa aj mimo pokánia. Čím? Dokonalou ľútosťou, lebo keď máme aspoň nedokonalú ľútosť a ideme k sv. prijímaniu, alebo prijímame pomazanie nemocných. Zbožná účasť na sv. omši a sväteniny nám pomáhajú vzbudiť si ľútosť nad hriechmi ľahšie a dokonalejšie. Spovedať sa zo všetkých ľahkých hriechov je však veľmi užitočné. K platnosti sv. spovede však stačí, keď sa vyspovedáme aspoň z jedného ľahkého hriechu.

Kto zamlčal vo sv. spovedi ťažký hriech, spoveď bola neplatná a dopúšťa sa nového hriechu - svätokrádeže. Taký človek musí:

1. **Vyspovedať sa zo zmlčaného ťažkého hriechu.**
2. **Povedať, v koľkých spovediach tento hriech zamlčal. ***
3. **Povedať, koľkokrát bol v tomto stave na sv. prijímaní, alebo či prijal ešte iné sviatosti (*ak si nepamätá počet, tak približne.. alebo dobu napr. v mladosti),**
4. **Znovu sa vyspovedať zo všetkých ťažkých hriechov, ktorých sa dopustil od poslednej platnej sv. spovede.**

Kto zabudol povedať ťažký hriech vo sv. spovedi, spovedá sa platne. Keby si naň spomenul hoci aj pred sv. prijímaním, nemusí ísť znovu k sv. spovedi, pretože takto zabudnutý hriech je tiež odpustený a môže pristúpiť k sv. prijímaniu. Ale keď pôjde znovu na sv. spoveď, musí sa zo zabudnutého ťažkého hriechu vyspovedať, pokiaľ si naň ešte pamätá.

Generálna a životná spoveď. - Generálna spoveď je opakovanie niekoľkých predošlých sv. spovedí. Životná spoveď je opakovanie všetkých predchádzajúcich spovedí. Generálna, alebo ešte lepšie životná sv. spoveď sa odporúča najmä pred sviatosťou birmovania, pred sobášom a v nebezpečnej chorobe.

Generálna spoveď je nevyhnutná pre toho, kto mal niekoľko spovedí neplatných. Životná spoveď je nutná pre toho, kto sa ešte vôbec nespovedal, alebo mal všetky spovede neplatné.

Ako sa máme vo sv. spovedi vyjadrovať? - V spovedi sa máme vyjadrovať úprimne, určito, slušne a tak, aby to spovedník počul. - Úprimne: Nič nezatajovať a nič neospravedlňovať, aby spovedník mohol správne posúdiť stav našej duše. -Zaiste: Povedať to tak, aby spovedník z toho mohol poznať, ktorého hriechu sa kajúcnik dopustil. Nestačí teda len povedať: Hrešil som myšlienkami, hovoril som hriešne, uškodil som niekomu. Musí povedať, na čo hriešne myslel, o čom hriešne hovoril a čím uškodil inému. Slušne: Slušnými výrazmi a nie hrubými. Keď niekto nevie, ako má hriech povedať, nech sa opýta spovedníka. - Pre spovedníka počuteľne: Tak, aby to spovedník počul, ale aby nič nepočuli ľudia, stojaci blízko spovednice.

Ako sa vyznanie hriechov začína a končí? - Vyznanie hriechov sa začína takto: "Naposledy som bol na sv. spovedi... (kedy?) Vyznávam sa Pánu Bohu z týchto hriechov..." Teraz vyznáš svoje hriechy. Tiež sa opýtaš na to, v čom nie si si istý. Ukončíš to slovami: "Toto sú moje hriechy". - Možno však začínať a končiť aj inými slovami, len keď sa správne povie čas poslednej spovede.

*

Keď si chorý a prídeš k lekárovi, musíš mu úprimne povedať, na čo sa sťažuješ, aby ťa mohol správne liečiť. Spovedník je lekár duše. I jemu musíš úprimne ukázať rany svojej duše, aby ich mohol liečiť.

*

Čo si potom len budete o mne myslieť?

K sv. Františkovi Saleskému, ženevskému biskupovi prišiel raz istý pán, aby sa povypytoval na spoveď a predniesol mu rozličné svoje pochybnosti. Medzi iným hovoril takto: Čo si budete o mne myslieť, keď sa vám vyznám z ťažkých hriechov môjho života? Svätec odpovedal: “Potom by som vás mal za svätého, lebo len svätí otvorene vyznávali svoje hriechy. Vtedy ten úzkostlivý človek nadobudol odvahu a vykonal si úprimnú sv. spoveď.

*

Opovážlivé kajúcnikovo posudzovanie.

Spovedník má radosť, ak sa niekto úprimne vyzná zo svojich hriechov. Sv. Ľudovít Bertrand žil v dominikánskom kláštore vo Valencii v Španielsku. (+ 1580). Jedného dňa prišiel k nemu akýsi kajúcnik k spovedi a vyznával sa z ťažkých hriechov. Ako náhle povedal niektorý ťažký hriech, vždy ostro pozoroval tvár spovedníka, aby poznal, či sa duchovný nebude diviť. Avšak spovedník zostal celkom pokojný a jeho tvár sa vôbec nezmenila pri nijakom hriechu. Tu povedal kajúcnik na konci sv. spovede: Musím sa vyznať ešte z jedného hriechu, ktorého som sa dopustil práve teraz pri sv. spovedi. Duchovný oťče, odvážil som sa opovážlivo vás posudzovať. Nakoľko ste vôbec nezmenil svoju tvár, myslel som si, že ste sa asi tiež dopustil týchto hriechov. Svätec mu na to odpovedal: Môžem vás ubezpečiť, že som sa nedopustil ani jedného z týchto hriechov, z ktorých ste sa spovedali. Je však pravdou, že som vás vypočul s absolútnym pokojom. Nemám však radosť z vašich hriechov, ale sa radujem iba z vašej ľútosti. Bolelo ma, že ste tak veľmi pourážali Pána Boha, ale tešil som sa spolu s anjelmi v nebi z vášho pokánia, radoval som sa, lebo som spoznal vaše kajúce priznanie, že sa opäť vraciate ako márnotravný syn k nebeskému Otcovi. Kajúcnik sa rozplakal. Kňaz musí pokojne a bez zaujatosti vypočuť kajúcnika, aby mohol vyniesť spravodlivý rozsudok.

*

Viac zámkov na dverách.

Na istých dverách sú štyri zámky. Keď sa tri odomknú, štvrtý nie, dvere sa nedajú otvoriť. Tak je to aj so sv. spoveďou. Ak sa niekto spácha štyri ťažké hriechy a vyspovedá sa iba z troch, štvrtý z hanby zamlčí, tak sa mu neotvorí dvere Božieho milosrdenstva, nedosiahne odpustenie od Boha.

*

Sv. Ľudovít IX. v spovednici

Krásne konal svätý Ľudovít IX., francúzsky. Keď ho pri spovedi kňaz tituloval “Veličenstvo”, hovoril: “Tu nie som kráľom a vy poddaným, tu som spovedajúcim sa dieťaťom a vy ste tu otcom”.

*

Manželka dostala pokánie i za svojho muža.

Jedna žena prišla na spoveď. Pri spovedi obviňovala z rozličných chýb svojho muža. Spovedník ju prerušil takto: Poslal vás snád' sem váš muž, aby ste sa spovedala za neho? Žena sa však nedala odradiť touto výčitkou a predniesla ešte mnohé žaloby na svojho muža. Preto jej kňaz uložil nasledujúce pokánie: “Pomodlite sa ako pokánie za svoje hriechy trikrát Otče náš a tri ružence ako pokánie za svojho muža. Žena sa spýtala, prečo by mala činiť pokánie za svojho muža a k tomu sa tak dlho modliť modlitbu za neho, ako pokánie. Kňaz jej odpovedal: Preto, lebo ste sa spovedala z hriechov svojho muža. V budúcnosti sa teda spovedajte iba zo svojich hriechov. Vo sv. spovedi nemáme obviňovať nikoho iného!

*

Generálna spoveď sv. Ignáca.

Mnohí hriešnici začali svoje opravdivé polepšenie života generálnou sv. spoveďou. Sv. Ignác z Loyoly vo svojej nemoci na lôžku bol privedený k úplnej náprave života čítaním Kristovho životopisu a životopisov svätých. Hneď po svojom uzdravení sa odobral do kláštora v Monseratu, kde sa tri dni s veľkým úsilím namáhal, aby si dôkladne pospytoval svedomie zo všetkých hriechov, ktoré potom oľutoval a vyspovedal sa z nich. Od tej doby mal v živote iba jediný cieľ, ako prispieť k spásu svojej duše a duší svojich blízkych. Za tým účelom sa konajú duchovné cvičenia, aby človek spoznal sám seba a aby mohol urobiť nápravu svojho života.

Otázky a odpovede:

Z ktorých hriechov sa musíme vyspovedať?

Vyspovedať sa musíme z každého ťažkého hriechu a máme povedať aj počet.

Spovedá sa platne, kto z vlastnej viny v spovedi nepovedal ťažký hriech?

Kto z vlastnej viny v spovedi nepovedal ťažký hriech, spovedá sa neplatne a tým sa dopúšťa nového ťažkého hriechu - svätokrádeže.

24. ZADOSTŮČINENIE

Zadost'učinenie. - Zadost'učinenie je vykonanie modlitieb a dobrých skutkov, ktoré uložil spovedník za pokánie. Kňaz ukladá pokánie, aby kajúcnik aspoň čiastočne odčinil a napravil svoje hriechy modlitbou a dobrými skutkami. Za pokánie spovedník ukladá obyčajne modlitby.

Kto chce vykonať uložené pokánie, ale potom ho z nedbalosti nevykoná, spovedá sa síce platne, ale dopustil sa nového hriechu. Kto by však vopred nechcel vykonať pokánie, ktoré sa mu uloží, spovedal by sa neplatne a dopustil by sa tým ťažkého hriech - svätokrádeže.

Dobré je, aby sme si k uloženému pokániu sami ešte niečo pridali, napr. modlitbu, pomoc núdznemu, telesný alebo duchovný pôst (odoprieť si niečo dovolené, trpezlivo znášať ťažkosti stavu, povolania, chorobu a iné kríže). Čím viac si ukladáme za pokánie, tým viac časných Božích trestov sa nám odpúšťa.

*

Každý deň sa umývaš, hoci znovu a znovu sa zašpiníš. Keby si sa neumýval, zošklivil by si sa ľuďom. Spovedáš sa a máš zasa hriechy. Keby si sa nespovedal, zošklivil by si sa Bohu i anjelom. Čím častejšie očistiš svoju dušu, tým krajšia bude tvoja duša a tým milšia bude Bohu. Tvoj očistec bude potom veľmi krátky, poprípade žiadny. Čím dlhšie zostaneš v hriechoch, hoci aj neprídeš do pekla, tým dlhší bude tvoj očistec a tým menšia tvoja blaženosť v nebi. Preto každý mesiac si vykonaj dobrú sv. spoveď!

*

Pokánie sv. Alojza.

Sv. Alojz z Gonzagy bol synom talianskeho kniežata. Otec ho vzal ako sedem ročného chlapca do vojny, kde z úst vojakov počul mnohé preklínania a hnusné reči. Tieto slová opakoval, hoci nepoznal ich význam. Keď podrástol a vychovávateľ ho upozornil na

tieto slová, začal tušiť zmysel týchto slov a hlboko to všetko ľutoval. Pri prvej sv. spovedi vo Florencii zamdlel. Neuspokojil sa s pokáním, ktoré mu uložil kňaz v spovednici, ale celý život oplakával hriechy svojej mladosti a robil pokánie na svojom tele. Často spával na tvrdej zemi, zatvoril sa do izby a bil sa metlou, v piatok jedával iba chlieb a vodu. Keď r. 1591 v Ríme vypukol mor, začal posluhovať nemocným. Sám však ochorel a zomrel mladý ako 23-ročný.

*

Kráľ 8 rokov kláštorným sluhom.

Istého búrlivého dňa na jeseň r. 1084 prišiel zamdlený pútnik v kajúcom odeve k bráne benediktínského kláštora v Osoji v Korutánsku a prosil, aby ho pustili dovnútra. Zdalo sa, že pútnik je nemý, lebo len posunkami dával najavo, že by chcel byť mníchom. Vtedajší opát Teucho ho prijal za kláštorného sluha. Osem rokov vykonával nový sluha najposlednejšie práce v kláštore s najväčšou ochotou. Keď však ťažko ochorel a cítil, že sa blíži hodina jeho smrti, zhromaždeným rehoľníkom sa takto vyznal: “Som Boleslav II, poľský kráľ. Za svojej vlády som sa dopustil mnohých ukrutností. Medzi iným, vlastnými rukami som zavraždil pri oltári biskupa Stanislava v Krakove, ktorý bol mužom svätej povesti, lebo ma karhal pre moje chyby. Pápež Gregor VII. ma vylúčil z Cirkvi. Vydal som sa na cestu k pápežovi. Na spiatocnej ceste z Ríma som prišiel sem ako kajúcnik a žil som medzi vami ako obyčajný kláštorný sluha. Ukázal ešte svoj kráľovský pečatný prsteň a hneď nato zatvoril navždy svoje oči. Na jeho pomníku sú napísané latinské slová: Boleslav, poľský kráľ, ktorý zavraždil sv. Stanislav, krakovského biskupa.

Otázky a odpovede:

Čo musíme vykonať po sv. spovedi?

Po sv. spovedi musíme vykonať uložené pokánie.

Ako musíme vykonať uložené pokánie?

Uložené pokánie musíme vykonať presne tak, ako bolo uložené a čo najskôr.

25. ODPUSTKY

Poklad Cirkvi. - Ako pri súde sa možno niekedy vyhnúť trestu, keď niekto na slobode zloží určitú čiastku peňazí, teda pokutu, podobne je možné vyhnúť sa aj Božím trestom, keď ich vyvážíme dobrými skutkami, alebo za ne zadosťučiníme, pokiaľ však Boh takúto náhradu príjme. Pán Ježiš svojím utrpením dal takúto náhradu za naše hriechy i za tresty za ne zaslúžené, že je možné nimi vyvážiť hriechy i tresty všetkých ľudí na celom svete. K tomu ešte pristupuje zadosťučinenie Panny Márie, mučeníkov a iných svätcov. Všetky tieto zásluhy sú nevyčerpatelným pokladom Cirkvi. Správcovia týchto pokladov sú: pápež a biskupi a môžu z neho udeľovať odpustky veriacim, aby nemuseli trpieť všetky zaslúžené časné tresty za hriechy. Odpustky nerušia Božiu spravodlivosť, pretože pri nich Boh dostáva náhradu zadosťučinenia z pokladu Cirkvi.

Úplné a čiastočné odpustky. - Pápež môže za niektorý dobrý skutok odpustiť časné Božie tresty úplne, to sú úplné odpustky. Keď pápež, alebo biskup odpustia časné Božie tresty len čiastočne, sú to odpustky čiastočné.

Podmienky pre získanie úplných odpustkov. - Úplné (plnomocné) odpustky môžeme získať len raz za deň. Druhýkrát v jednom dni možno získať úplné odpustky len v okamihu smrti. Okrem vykonania dobrého skutku obdareného úplnými odpustkami, sú k ich získaniu ešte ďalšie tri podmienky: **1. sv. spoveď.** Jedna sv. spoveď stačí k získaniu niekoľkých plnomocných odpustkov. - **2. Sv. prijímanie** a to pre každé úplné odpustky zvlášť. - **3. Modlitba na úmysel sv. Otca.** Stačí Otče náš a Zdravas. Je však dovolené pomodliť sa ktorúkoľvek inú modlitbu a to vždy pre každé úplné odpustky zvlášť.

Tieto tri podmienky je možné splniť niekoľko dní pred, alebo po vykonaní predpísaného dobrého skutku. Je však vhodné, aby sv. prijímanie a modlitby na úmysel sv. Otca boli vykonané toho istého dňa, ako skutok obdarený úplnými odpustkami.

Zároveň pritom nesmie byť záľuba v žiadnom, ani v ľahkom hriechu. Kto s úplne nezabavil záľuby v hriechu, alebo nesplnil tri uvedené podmienky (pokiaľ nebola uvedená výmena) získava iba čiastočné odpustky.

Dňa 2. novembra môžeš získať úplné odpustky pre duše v očistci, ak splníš tieto podmienky: sv. spoveď, sv. prijímanie, modlitba na úmysel sv. Otca, návšteva kostola, alebo kaplnky spojená s modlitbou Otče náš, Zdravas a Verím v Boha. - Vo farských kostoloch môžeš získať za rovnakých podmienok úplné odpustky pre svoju dušu v deň sviatku patróna farského kostola, alebo 2. augusta (porciunkula). - Cirkev udeľuje úplné odpustky aj umierajúcemu, ak nemôže prísť kňaz a umierajúci si očistí dušu dokonalou ľútosťou, túži po sviatostiach a uctieva kríž pobožkaním.

Podmienky k získaniu čiastočných odpustkov. - Čiastočné odpustky môže získať ten, kto zbožne používa kríž s telom ukrižovaného, alebo bez neho, a ruženec, škapuliar, alebo medailu, ktorý riadne posvätil niektorý kňaz. - Keď posvätil tieto predmety pápež, alebo biskup, možno získať ešte úplné odpustky na sviatok sv. apoštolov Petra a Pavla, ak pripojíme okrem troch obyklých podmienok ešte Vyznanie viery (Verím v Boha). - Odpustky sú štedré dary našej matky Cirkvi, a preto ich vďačne užívajme.

Katolícky lekár ponúkal 100 frankov.

V Oltene vo Švajčiarsku sedela v hostinci pri stole spoločnosť. Kritizovala a odsudzovali všetko možné, až prišla reč aj na odpustky. Tieto odpustky iba zosmiešňovali. Neďaleko sedel lekár - katolík - chvíľu počúval tieto výsmešky, potom vstal, položil 100 frankovú bankovku na stôl a povedal: "Kto z vás mi dokáže presne povedať, čo sú to odpustky katolíckej Cirkvi, dostane tých 100 frankov." A hľa. Nikto z týchto posmeškárov neurobil ani len pokus, aby odpustky vysvetlil a to iba preto, lebo to nikto nevedel.

Otázky a odpovede:

Čo znamená: získať odpustky?

Získať odpustky znamená: Po odpustení hriechov získať ešte odpustenie časných trestov, ktoré zostávajú za tieto hriechy.

Kto dal Cirkvi moc udeľovať odpustky?

Moc udeľovať odpustky dal Cirkvi Ježiš Kristus, ktorý povedal apoštolom: "Čokoľvek rozviažete na zemi, bude rozviazané i v nebi" (Mt 18,18).

26. POMAZANIE CHORÝCH - POSILA PRE CHORÝCH

Kto má prijať pomazanie nemocných? - Pomazanie nemocných má prijať každý kresťan katolík, ktorý už užíva rozum a nebezpečne ochorel. Teda túto sviatosť má prijať i dieťa, ktoré už začalo užívať svoj rozum, ak nebezpečne ochorelo. Býva to pravidelne vo veku okolo 6 rokov, avšak i v piatich rokoch a niekedy ešte skôr.

Nemá sa čakať, kým chorý začne zomierať, lebo potom by sa už nemohol spovedať, ani prijať sviatosť oltárnu. Domáci by mali na svedomí hriech, keby ich vinou chorý zomrel nezmiernený s Pánom Bohom. Avšak i po poslednom výdychu umierajúceho sa ešte môže udeliť rozhrešenie a sv. pomazanie, ktoré pôsobí s podmienkou, ak je duša ešte v tele. Duša totiž neopúšťa telo zomierajúceho posledným výdychom, ale až neskôr.

Sv. pomazanie nemocných kedysi nazývali posledné pomazanie. Prvé pomazanie sme dostali pri sv. krste, druhé pri sviatosti birmovania, tretie sa udeľuje pri kňazskej vysviacke a posledné v nebezpečnej chorobe. - Pomazanie nemocných môžeme prijať toľkokrát, koľkokrát nebezpečne ochorieme, alebo v ťažkej chorobe upadneme do nového nebezpečenstva.

Čo spôsobuje pomazanie nemocných? - Pomazanie nemocných odpúšťa chorému ľahké hriechy a časné tresty, rozmnožuje milosť posväcujúcu, posilňuje ho v utrpení, pokušení a v smrteľnej úzkosti. Mimoriadne odpúšťa pomazanie nemocných tiež ťažké hriechy, keď chorý už nemôže prijať sviatosť pokánia, ale predtým si vzbudil aspoň nedokonalú ľútosť. Často spôsobuje sv. pomazanie úľavu v chorobe, niekedy vracia i telesné zdravie, keď to chorému prospeje k spásu.

Úprava izby chorého. - Izba chorého sa uprace, vyčistí a pokiaľ možno, vyzdobí pre najvzácnejšieho Host'a - Pána Ježiša. V blízkosti lôžka chorého sa postaví stôl, prikrytý čistým obrusom. Na stôl postavíme kríž a vedľa neho horiace sviece. Jeden pohár so sv. vodou a s vetvičkou a druhý s pitnou vodou a lyžicou. Potom tanier s kúskom vaty. I kvetiny na stole pôsobia pekne, aby sa stôl čo najviac podobal oltáru. Vata sa po zaopatrení spaľujú.

*

Pamätaj, aby si zavčasu zavolať kňaza k vážne chorému členovi rodiny. Keď sám vážne ochorieš, pošli si ihneď pre kňaza, aby si sa pri plnom vedomí mohol ešte vyspovedať, prijať Pánovo Telo, pomazanie nemocných a pápežské, alebo apoštolské požehnanie spojené s plnomocnými odpustkami pre okamih smrti. Každý večer po spytovaní svedomia a ľúlosti pridaj ešte prosbu za šťastnú hodinu smrti: "Sv. Jozef, vypros mi šťastlivú hodinu smrti". Keď umieral sv. Jozef, boli pri ňom Pán Ježiš a Panna Mária. Kiež by si raz zomieral aj ty takto!

*

Často volajú k nemocnému, keď je mŕtvy, aby sa nenaplašil.

U Pána farára zvoní telefón. Pán farár zdvihne telefón a počúva: "Pán farár? Áno. Pán farár prídte rýchlo k nemocnému. Ulica Rivoli 20." Kňaz uháňa, aby prišiel čo najskôr. Tu je to . Piate poschodie. Zazvoní. Z dverí vyjde žena a prosí: "Chvil'očku počkajte." Kňaz čaká dlhú chvíľu. Dvere sa otvoria. "Ráčne vstúpiť." Pán farár vojde do izby. Na posteli leží napudrovaná mŕtvola. Na prsiach má odznak čestnej légie. Mŕtvola je tiež navoňavovaná. "Ved' už je mŕtvy," hovorí pán farár. " Koľko je už mŕtvy? Pýta sa kňaz. "Asi tri hodiny."

" To je pomazanie nemocných a nie mŕtvych, " hovorí vyčítavým hlasom pán farár.

"Ale dôstojný pane," hovorí dáma, "to by ho bolo zabilo, keby ste prišli skorej."
"Dajte mu na čelo krížik a pomodlite sa za neho"

Toto je príklad nesprávneho chápania sviatosti pomazania chorých.

Otázky a odpovede:

Čo je pomazanie chorých?

Pomazanie chorých je sviatosť, v ktorej nemocný dostáva Božie milosti pre spásu duše a často i na úžitok tela.

Odkiaľ vieme, že Pán Ježiš ustanovil pomazanie chorých?

Že Pán Ježiš ustanovil pomazanie chorých, vieme zo slov sv. apoštola Jakuba: "Ak je niekto z vás chorý, nech si zavolá kňaza Cirkvi a ten nech sa nad ním modlí a pomaže ho olejom v Pánovom mene, modlitba viery uzdraví chorého. Pán mu uľahčí a ak je v hriechoch, budú mu odpustené" (Jak 5,14-15).

Ako udeľuje kňaz pomazanie chorých?

Kňaz udeľuje pomazanie chorých takto: Pomazáva chorého sv. olejom na čelo a na ruky a pritom sa modlí: "Skrze toto sväté pomazanie a pre svoje láskavé milosrdenstvo nech ti Pán pomáha milosťou Ducha Svätého. Amen

*A oslobodeného(nú) od hriechov nech ťa spasí a milostivo posilní. " Amen
."*

Kto má prijať pomazanie chorých?

Pomazanie chorých má prijať každý kresťan katolík, ktorý už užíva rozum a nebezpečne ochorel.

Čo spôsobuje pomazanie chorých?

Pomazanie chorých spôsobuje toto: 1. Odpúšťa chorému ľahké hriechy a časné tresty, 2. Rozmnožuje mu milosť posväcujúcu, 3. Posilňuje ho v utrpení, pokušení a smrteľnej úzkosti.

Ako sa má chorý pripraviť na prijatie sviatosti pomazania chorých?

Chorý sa má pripraviť na prijatie sviatosti pomazania nemocných sv. spovedou, sv. prijímaním a má sa úplne odovzdať do Božej vôle.

Čo udeľuje kňaz chorému po pomazaní chorých?

Po pomazaní nemocných udeľuje kňaz chorému pápežské, alebo apoštolské požehnanie, spojené s úplnými odpustkami pre okamih smrti.

27. SVIATOSŤ KŇAZSTVA

Kňazstvo. - V najstarších dobách zastával kňazský úrad otec v rodine (napr. Noe, Abrahám, Jób) a knieža vo svojom národe (napr. Melchisedech). V izraelskom národe ustanovil Boh ako kňaza Árona a jeho synov. To bolo v Starom zákone.

V Novom zákone dal Pán Ježiš plnú kňazskú moc apoštolom a tí odovzdali túto moc na svojich nástupcov v katolíckej Cirkvi, na biskupov. Pri Poslednej večeri dal Pán

Ježiš apoštolom moc slúžiť sv. omšu a po svojom zmŕtvychvstaní im dal moc odpúšťať hriechy. Pri iných príležitostiach im dal moc udeľovať ostatné sviatosti. Tak im Pán Ježiš odovzdal plnú kňazskú moc.

Príprava na kňazstvo. - Kto sa chce stať kňazom, musí mať k tomu potrebné schopnosti. Musí byť zbožný, čnostný, a čo sa týka vzdelania, u nás má mať maturitu. Prihlási sa do kňazského seminára, kde sa mu dostáva ďalšieho nutného vzdelania a príprava na kňazstvo. Do duchovného stavu prijíma len biskup. Tým, ktorí študujú za kňazov, sa hovorí Bohoslovci. Sú ubytovaní v kňazskom seminári a študujú na Bohosloveckej fakulte. Kandidát kňazstva prijíma najprv nižšie svätenia, napr. lektorát, akolytát. Potom prijíma vyššie svätenia: diakonát - prvý stupeň kňazstva a na konci štúdia sviatosť kňazstva z rúk biskupa.

Povinnosti kňaza. - Kto prijal vyššie svätenie, je povinný denne sa modliť zvlášť modlitby - breviár. Okrem toho sa zaväzuje, že neuzatvorí manželstvo a bude čisto žiť v slobodnom stave, aby išiel cestou dokonalejšieho života a celým srdcom slúžil len Bohu a tým dušiam, o ktoré ako kňaz sa má starať. V celom svojom živote má byť ako druhý Kristus.

Sviatosť kňazstva vtláča do duše nezmazateľný znak kňaza. To znamená, že kňazské hodnosti nemôže kňaz nikdy stratiť. Kňazi sa mnoho modlia a obetujú sa za veriacich. Len Cirkvi neverní, alebo nehodní veriaci nemajú kňazov v úcte.

Prvá sv. omša novokňaza sa nazýva **“primície”**. Novokňaz udeľuje po svojej prvej sv. omši novokňazské požehnanie.

Modli sa za dobrých kňazov! - Za dobrých kňazov sa modlieme zvlášť v “kántrové dni”. K modlitbe za kňazov nás vyzýva Pán Ježiš slovami: “Žatva je síce veľká, ale robotníkov málo. Proste teda Pána žatvy, aby poslal robotníkov do svojej žatvy” (Mt 9,37-38). Je to zvláštna milosť a vyznamenanie pre mladého muža, keď ho Boh volá do kňazského stavu a tiež je to milosť a vyznamenanie pre jeho rodičov. Mnoho veriacich pomáha kňazom modlitbami, zvlášť v prvý štvrtok, alebo v prvú sobotu každého mesiaca. Pamätaj na to aj ty!

*

Kňazovi hovoríme “Pater”, to znamená “otec”, pretože veriaci sú zverení jeho duchovnej otcovskej starostlivosti. Pomáhaj biskupom a kňazom modlitbou, vždy ich ochotne počúvaj a úctivo ich pozdravuj. Ved’ sám Pán Ježiš povedal apoštolom a ich nástupcom: “Kto vás počúva, mňa počúva, kto vami pohŕda, mnou pohŕda, kto však pohŕda mnou, pohŕda tým, ktorý ma poslal” (Lk 10,16). Sv. Ján Zlatoústý napísal: “Kto ubližuje kňazovi, ubližuje Pánu Ježišovi”.

Modliť sa za kňazov.

Istý farník volal telefonicky svojho priateľa kňaza a hovoril mu, čo sa práve v ich kostole v nedeľu stalo. Ich farár, ktorého obdivovali pre jeho obchodnú zručnosť, ich hrozne prekvapil. Keď dokončil sv. omšu, vyhlásil im, že toto bola jeho posledná omša a posledná kázeň. Odchádza nielen z farnosti, ale opúšťa aj kňazskú službu a kňazský stav. Keď to veriaci počuli, niektorí sa dali do plaču. Pred kostolom ho ešte raz zastavili a povedali mu, že je to predovšetkým ich vina. Oni len prijímali Božie dary z jeho rúk, ale sa za neho dostatočne nemodlili.

*

Keby som bol ostal doma.

V istej farnosti bolo jedného dňa veľmi rušno. Mladík, ktorého farníci nevideli 25 rokov, sa vrátil z misii na dovolenku, aby oslávil svoje strieborné kňazské jubileum so svojimi najdrahšími. V nedeľu mal jubilejnú sv. omšu, na ktorej miestny farár povedal priliehavú kázeň. Gratuloval jubilantovi a chválil ho, že zanechal svoj rodičovský dom, svojich príbuzných, priateľov a známych. V nebezpečenstvách pralesa, o biede a hlade ohlasoval evanjelium a povolával pohanov do ovčince Kristovho, na veľkú hostinu milosti spásy. Potom pán farár prešiel na prázdne lavice v kostole a hovorí: "Viete, kde sú tí, čo tu kedysi sedávali? Popíjajú si v krčmách a otravujú ešte aj svoje nevinné dietky, ktoré ta so sebou berú." Jubilant sa po slávnosti dal navštevovať spomenuté krčmy. Všade ho vlúdne privítali a v každej krčme povedal to isté: "Keby som bol ostal doma a nešiel do misií, dnes by som aj ja tu sedel s vami a nie v kostole. Nemohol som však odolať povolaniu Pána, ktorý aj vás volá, aby ste sa vrátili k nemu a slúžili mu a nehoveli prázdnemu životu." Na budúcu nedeľu boli všetci v kostole. Všetci do jedného...

*

Ostane mi srdce, ktorým vás budem milovať.

Svätý Ján Vianney, úspešný arský farár, priviedol svojimi kázňami do Cirkvi Židovku, manželku zaťatého ateistu a pokrstil ju. Keď sa to jej manžel dozvedel, tak sa rozzúrnil, že s nožom v ruke sa hnal do farského domu a zadychčaný kričal: "Ako ste sa opovážili pokrstiť moju ženu? Vykoľem vám oko!" Kňaz nato: "Nech sa páči. Však mi zostane druhé oko, ktorým budem s Kristovou láskou hľadiť na vás." Rozhnevaný muž nato: "Vykoľem vám obe oči!" Ján Vianney nato s absolútnym pokojom: "Potom mi ostane ešte srdce, ktorým vás budem milovať ako svojho brata v Kristovi." Mužovi vypadol nôž z ruky. Padol pred arským farárom na kolená a povedal: "Odpusťte mi. Keď je vaša viera taká nádherná, keď je vaša viera sama láska, chcem byť aj ja veriacim. Poučte aj mňa, prosím, a pokrstite aj mňa. Verím v Boha!" Svätý kňaz získal ateistu pre vieru v Boha nie argumentami o jestvovaní Boha, ale svojou hlbokou, láskyplnou vierou.

*

Lev z Münsteru"

Už je tomu vyše štyridsať rokov, čo zomrel veľký nemecký kardinál Klemens August von Galen, ktorého nazývali "munsterským levom". Kardinál von Galen pochádzal zo starej westfálskej šľachtickej rodiny. V roku 1933, teda v tom istom roku keď sa v Nemecku dostala k moci národno-socialistická strana, bol vymenovaný za biskupa v Münsteri. Verný svojmu heslu *Nec laudibus nec timore* nedal sa odvieť ani chválou ani zastrašovaním do hlásania slova, ktoré uznal za správne a potrebné. Jeho kázne sa odpisovali a tak šírili po celej krajine. Hitler musel zastaviť viaceré akcie, pretože ľud sa o nich zavčasu dozvedel z úst biskupa von Galena. Takto sa stal biskup von Galen symbolom nenásilného odporu proti totalitárnej štátnej moci. Symbolicky sa to prejavilo vtedy, keď ako novovymenovaný biskup musel zložiť sľub vernosti do rúk ministerského predsedu Göringa. Ukázalo sa totiž, že v celej ministerskej budove nebolo ani jedného kríža, ani nijakej knihy evanjelia, na ktorú by bolo možné zložiť sľub. - To som si myslel - povedal von Galen - preto som si priniesol tieto veci so sebou. Čoskoro po nastúpení biskupského úradu prišiel do útoku proti novodobému pohanstvu. Vyčítali mu, že z kazateľne hlása politiku. On však povedal: - To nie je pravda! Ja sa

iba bránim proti tým, čo pod rúškom politiky napádajú náboženstvo. Známe sú jeho kázne z roku 1941. V nich ostro odsudzoval likvidovanie takzvaných "bezpečných životov" ďalej likvidovanie rehoľníkov a iné násilnosti novodobých pohanov. V tom čase vyhlásil: - Fyzickej sile gestapákov je vystavený každý nemecký občan bez akejkoľvek možnosti brániť sa. Nikto z nás nie si je istý - i keď si je vedomý, že je verným občanom a že nič zlého neurobil - či nebude jedného dňa odvedený, okradnutý o slobodu, zatvorený v pivniciach alebo v koncentračných táboroch. Jedného dňa sa to môže stať i mne. Pretože potom už nebudem môcť verejne hovoriť, robím tak dnes. Chcem varovať pred ďalším kráčaním po ceste, ktorá podľa môjho presvedčenia privolala na ľud Boží trest a vedie do nešťastia a skazy náš ľud a celú našu krajinu. Prečo Hitler neodstránil tohto smelého muža? Odpoveď nájdeme v slovách, ktoré sa čítali v Evanjeliu v deň, keď zomrel kardinál von Galen: "Chceli ho chytiť, ale sa báli ľudu, lebo ho považoval za proroka." Tieto slová sa vzťahovali na Krista, ale aj na jeho apoštola kardinála von Galena, lebo naozaj ťažko nájsť iný dôvod, prečo národno-socialistický režim nezasiahol ostrejšie proti neprijemnému obrancovi pravdy a slobody, ktorého ľudia volali "levom z Münsteru".

Otázky a odpovede:

Čo je sviatosť kňazstva?

Sviatosť kňazstva je sviatosť, ktorou sa udeľuje kňazská moc a nárok na zvláštne milosti k riadnemu vykonávaniu kňazských povinností.

V čom je kňazská moc?

Kňazská moc je v tom, že kňaz môže slúžiť sv. omšu, udeľovať sviatosti, žehnať a svätiť.

Odkiaľ vieme, že Pán Ježiš ustanovil sviatosť kňazstva?

Že Pán Ježiš ustanovil sviatosť kňazstva, vieme z Písma Svätého, kde sa hovorí, ako Pán Ježiš dal apoštolom kňazskú moc a ako apoštoli túto moc prenášali na svojich nástupcov.

Kto môže vysviacať kňazov?

Kňazov môže vysviacať iba platne vysvätený biskup.

28. SVIATOSŤ MANŽELSTVA

Sviatosť manželstva. - Manželstvo ustanovil Boh v raji slovami: "Plodte sa a množte a naplňte zem!... Preto muž opustí svojho otca a svoju matku a privinie sa k svojej manželke a budú jedným telom" (I Moj 1,28, 2,23). Sobáš sa preto vždy pokladal od najstarších čias za dôležitý a posvätný úkon: "Sme deti svätých, preto sa nesmieme správať ako pohania, ktorí Boha nepoznajú" (Tob 8,5).

Manželstvo bolo v Starom zákone zväzkom síce veľmi dôležitým a posvätným, ale sviatosť to ešte nebola. Na sviatosť manželstvo povýšil až Pán Ježiš v Novom zákone. Aby ukázal, aké je manželstvo dôležité a posvätné, urobil svoj prvý zázrak na svadbe v Káne. Tým manželstvo tiež posvätil. Sviatosťnému sobášu preto hovorím svadba. "Muži, milujte svoje manželky, ako aj Kristus miloval svoju Cirkev a seba samého vydal za ňu, aby ju povättil" (Ef 5,25-26). Pre kresťanov katolíkov preto nestačí uzavrieť len

občianske, civilné manželstvo. Cirkev žiada, aby veriaci prijali sviatosť manželstva. Tí, ktorí túto sviatosť prijímajú, majú byť v milosti posväcujúcej. Keby túto sviatosť prijímali v ťažkom hriechu, dopustili by sa tým svätokrádeže.

*

Vždy pamätaj: Manželstvo ustanovil sám Boh už v raji a Pán Ježiš ho povýšil na sviatosť. Manželstvo je teda sväté. Preto o manželstve a jeho povinnostiach zmýšľaj sväto! Sú to vážne, ťažké a zodpovedné povinnosti. Pomáhaj v týchto povinnostiach rodičom aspoň tým, že sa za nich budeš vrúcne modliť a ochotne ich poslúchať.

*

Treba zrušiť rodinu?

Žalovala sa vo vlaku matka: "Pozrite, aká som zničená. A keby ste videli, ako vyzerá moja dcéra. Má štyri deti, a muž ju opustil. Odvábila ho jedna sopľavá študentka." Utrpenie tej ženy bolo veľké. Ale spolucestujúci, čo sedeli bližšie k nej, vedeli jej iba toľkoto povedať: "Pani, dnešný svet je už taký. Rodina už ide dolu vodou." A muž, čo sedel neďaleko, sa opýtal: "Ste toho názoru, že by sa v dnešnom svete mala rodina už úplne zrušiť?" Odpovedali: "To nie! Ved' ako by sme vyzerali potom?"

*

Matkine blahoslavenstvá.

Blahoslavená matka, ktorá sa snaží pochopiť svoje dieťa, lebo ju budú blažiť spomienky vďačných synov a dcér. Blahoslavená matka, ktorá vie potešiť, lebo bude mať radosť z mnohých zahojených rán. Blahoslavená matka, ktorá nikdy nezúfa, lebo sa jej dostane veľa pomoci zhora. Blahoslavená matka, ktorá vo výchove vyzdvihuje dobro a ním premáha zlo, lebo jej deti budú víťazmi nad zlom. Blahoslavená matka, ktorá svojim domácim preukazuje veľkú lásku, lebo jej rodinný krb bude oázou pokoja a istoty. Blahoslavená matka, ktorá rieši problémy života jednoducho, skromne a s vierou, lebo deti, aj keď vyrastú, budú jej vždy dôverovať. Blahoslavená matka, ktorá vedie svoje deti cestami spravodlivosti, lebo úspechy jej synov a dcér budú jej na chválu. Blahoslavená matka, ktorá zmužile znáša nevďačnosť svojich odrastených detí lebo jej trpezlivosť bude odmenená, ak nie tu na zemi, tak istotne v nebi.

*

Otcove blahoslavenstvá

Blahoslavený otec, ktorý učí svoje deti zodpovednosti, lebo potomkovia ho budú požehnávať. Blahoslavený otec, ktorý vo výchove k prísnosti primieša aj lásku, lebo sa mu ujde milosrdenstva. Blahoslavený otec, ktorý viac káže príkladom vzorného kresťanského života ako len svojím slovom, lebo bude mať podiel na Božom kráľovstve. Blahoslavený otec, ktorý naučil svoje deti žiť pre večný život, lebo uvidí Boha. Blahoslavený otec, ktorý svojím príkladom učí deti poslúchať bližným, lebo jemu budú slúžiť pokolenia. Blahoslavený otec, ktorý svojím príkladom vedie deti k miernosti a sebazapreniu, lebo jeho budú chváliť poctiví potomkovia. Blahoslavený otec, ktorý aj svojím dospelým synom a dcéram vie povedať pravdu a je ochotný ich napomenúť, lebo všetci si ho budú uctievať. Blahoslavený otec, ktorý láskou k manželke ukazuje rodine, aká dôležitá je láska k Bohu a jedného k druhému, lebo Boh-láska bude jeho podielom na veky.

*

Žili svoje manželstvo s Kristom.

Bola zlatá svadba. Po päťdesiatich rokoch manželského života obnovovali si manželia svoj manželský súhlas. Po omši bol slávnostný obed. Zúčastnili sa na ňom synovia a dcéry, vnuci a vnučky. Jeden syn sa opýtal: “Je ešte aj dnes milí rodičia, medzi vami taká láska, ako keď ste sa sobášili?” Otec vstal a povedal: “Neuveríte mi, keď povieme, že áno. Ale ja vám to vysvetlím. My sme po celý manželský život mali Ježiša medzi sebou. My sme v sebe po celý manželský život pestovali odriekanie a jeho lásku. Poviem vám to konkrétne. Ja som pracoval v úrade. Bolo nás tam veľa. Aj pekné slečny. Bol som mladý. Mohol som byť manželke neverný. Ale s pomocou Božej milosti som sa ovládal. Svoje sebazaprenie som priniesol domov ako polienko na oheň našej lásky. Manželka mi ti opätovovala. Pracovala v banke. Videla okolo seba aj sympatických mužov. Ale prišla domov s polienkom sebazaprenia a položila ho na oheň nášho rodinného kozubu. Večer sme sa spolu modlievali, aby Ježiš udržiaval v nás kresťanské odriekanie a lásku. Za päťdesiat rokov sme si na oheň našej lásky naznášali toľko polienok, že dnes je z neho vatra lásky väčšia, než bola v deň svadby. Otec so slzami v očiach pobozkal svoju manželku za to, že mu počas reči prisviedčala a sadol si. Stolujúcich otcova reč hlboko dojala.

Otázky a odpovede:

Čo je sviatosť manželstva?

Sviatosť manželstva je sviatosť, ktorá posväčuje katolíckeho muža a ženu k nerozlúčnému manželskému životu a dáva im nárok na zvláštne milosti k riadnemu konaniu manželských povinností.

Kto ustanovil manželstvo?

Manželstvo ustanovil Boh už v raji a Pán Ježiš ho povýšil pre pokrstených na sviatosť.

Ako sa udeľuje sviatosť manželstva?

Sviatosť manželstva sa udeľuje takto: 1. tí, ktorí túto sviatosť prijímajú, vypočujú si kňazské napomenutie, aby spolu žili v manželskej láske, vernosti a svornosti až do smrti. 2. Pred svojím farárom a dvoma svedkami prisahajú, že sa berú za manželov. 3. Podajú si pravé ruky a príjmu kňazské požehnanie.

Aké milosti udeľuje sviatosť manželstva?

Sviatosť manželstva rozmnožuje milosť posväcujúcu a dáva nárok na zvláštne milosti k riadnemu konaniu manželských povinností.

Ktoré sú povinnosti manželov?

Povinnosti manželov sú: 1. aby spolu žili v manželskej láske, vernosti a svornosti až do smrti, 2. aby vychovávali svoje deti v bázni Božej a starali sa tiež o ich pozemské blaho.

29. SVIATOSTNÉ MANŽELSTVO JE NEROZLUČITEĽNÉ

Manželský rozvod. - Keď svetský úrad rozviaže manželstvo a dovoľuje nový sobáš, hovorí sa tomu rozvod. Kresťan katolík je však vo svojom svedomí zaviazaný nerozlučiteľnosťou sviatostného manželstva, podľa slov Pána Ježiša: "Každý, kto prepustí svoju manželku a berie si inú, cudzoloží a kto si berie prepustenú od muža, cudzoloží" (Lk 16,18). Sviatostné manželstvo môže byť pred Bohom rozlúčené len smrťou jedného z manželov.

Cirkevné odlúčenie manželov . - Niekedy sa však stane, že medzi manželmi je riadny spoločný život veľmi ťažký, ba skoro nemožný. V takomto prípade môže postihnutý z manželov požiadať cirkevný úrad, aby mohli žiť od seba oddelene. Odlúčení manželia však zostávajú ďalej podľa Cirkvi manželmi. To znamená: Žiadny z nich nesmie za života druhého uzatvoriť nové sviatostné manželstvo. Až vtedy by mohol uzatvoriť nové sviatostné manželstvo, keď druhý z manželov zomrie.

*

Nakoľko manželstvo je zväzkom cirkevne nerozlučným, má si každý a každá dobre rozmyslieť, kým sa rozhodne vstúpiť do manželského stavu. Nevstupuj do manželstva príliš skoro, lebo to neposlúži ani tvojmu zdraviu, ani tvojmu šťastiu. Oči príliš mladých ľudí vidia len ruže, ale nevidia trnie. Keď však nastane rozčarovanie v triezvom dennom živote, býva už neskoro. Preto sa neponáhľaj, je to krok na celý život, buď šťastný, alebo nešťastný.

Keď sa budeš musieť aj ty raz rozhodnúť, nepozeraj len na majetok a krásu, ale predovšetkým na riadny kresťanský život toho, koho si chceš vziať. "Kto sa žení kvôli statku, ten prichádza do zmätku, kto pre krásu, tá trvá do času, kto pre čnosť, tá trvá večnosť".

Pred svojím rozhodnutím o tom veľa nielen premýšľaj, ale sa tiež rad' s rodičmi a so svedkom a dbaj na rady starších a skúsených ľudí. Modli sa o osvietenie k Duchu Svätému a pros o pomoc Pannu Máriu, Matku dobrej rady.

Debata o rozvode skončila svedectvom mladého muža.

Priestranná hala Rex v Turíne je preplnená. Koná sa tu verejná dišputa o rozvode. Na tribúne sa už vystriedali viacerí rečníci. Prítomné obecenstvo je rozdelené na dve skupiny: jedni sú za rozvod, druhí sú proti. Istý advokát robí vášnivú propagandu za rozvod a zúrivo sa postaví proti Ježišovi Kristovi, na ktorého evanjelium sa odvolávajú katolícki rečníci. Vraj čo si tento židovský mysliteľ spred dvetisíc rokov namýšľa vnucovať svoje prežitie idey ľuďom atómového veku a podobne. Vášnivú reč advokáta preruší predseda zhromaždenia: - Prosím, prešlo desať minút. Je rad na ďalšom! Prosí o slovo mladý univerzitný študent Albert Pruna. Pevným hlasom a so žiariacimi očami prehlasuje: - Verím v toho Ježiša Krista, ktorý prišiel pred dvetisíc rokmi, aby nám priniesol posolstvo pravdy. A verím jeho evanjeliu, pretože táto pravda je od Boha. Bez nej náš svet by sa bol stal už dávno obrovským blázincom alebo klietkou s divými zvermi. Čo sa týka rozvodu, pýtam sa samého seba a všetkých tu prítomných: Keby ste sa mali ženit, radšej by ste si vzali za manželku rozvedenú, alebo ženu, ktorá verí v Ježiša Krista? Burácajúci potlesk zhromaždenia odmenil odvahu mladého univerzitného študenta. Mal by som aj ja odvahu takto svedčiť o Kristovi?

Otázky a odpovede:

Ktorými slovami zakázal Pán Ježiš rozlúčiť manželstvo?

Pán Ježiš zakázal rozlúčiť manželstvo týmito slovami: "Čo Boh spojil, človek nech nerozlučuje!" (Mt 19,6).

Čo napísal sv. Pavol apoštol o rozvode?

Sv. Pavol apoštol o rozvode napísal: "Manželom prikazujem nielen ja, ale Pán: Manželka nech sa od svojho muža neodlučuje! Ak sa predsa odlúči, nech sa nevydáva, alebo nech sa zmieri so svojím mužom! Tak isto muž, nech neprepúšťa svoju manželku!" (I Kor 7,10-11).

30. PRÍPRAVA NA ŠŤASTNÉ MANŽELSTVO

Známosť. - Len ten bude šťastný v manželskom stave, koho Boh k tomu stavu určil. Do manželského stavu Boh volá toho, komu dal k tomu náklonnosť a schopnosť. Kto je vo veku, kedy môže pomýšľať na manželstvo, má najprv dobre poznať osobu, s ktorou chce uzavrieť manželstvo. Je to dôležité, aby sa mohli obaja presvedčiť, či sa k sebe hodia pre šťastný spoločný, manželský život. Takíto majú právo mať spolu známosť.

Známosť je dovolená, keď je kvôli manželstvu. To znamená, že majú právo spolu chodiť nielen pre zábavu, ale preto, aby poznali, či sa hodia k šťastnému manželskému životu. Známosť, v ktorej je vopred vylúčená možnosť manželstva, je nedovolená a stáva sa hriešnou.

Známosť má byť čistá, to znamená, že obaja sa majú chrániť všetkého, čo by bolo proti hanbe a mravnej čistote. Len čistá známosť môže byť dobrou prípravou na šťastné manželstvo. Skutočná láska je spojená s úctou jedného k druhému. V tom je základ čistej, krásnej a radostnej známosti.

Zasnúbenie a svadba. - Keď si vzájomne sľubujú manželstvo, sú spolu zasnúbení a hovorí sa im snúbenci. Zasnúbenie nemá byť ľahkomyselné. Má k nemu dôjsť až po zrelej úvahe, po porade s rodičmi, prípadne so spovedníkom a po zbožnej modlitbe. Kto by zasnúbenie ľahkomyselne zrušil, dopustil by sa tým ťažkého hriechu. Len vtedy by mohol zasnúbenie zrušiť, keby mal na to veľmi vážne dôvody. Avšak snúbenci majú až vtedy spolu žiť ako manželia, keď sú k tomu oprávnení platným prijatím sviatosti manželstva.

Keď sa rozhodli spolu vstúpiť do manželského stavu, najskôr dohodnú prijatie manželstva na miestnom farskom úrade. Kňaz vyšetří, či nič nebráni prijatí sviatosti manželstva a či to rozhodnutie je dobrovoľné. O tom sa napíše zápisnica.

Majú si tiež zopakovať katechizmus, aby si obnovili svoje náboženské vedomosti. Potrebujú to k tomu, aby nielen sami kresťansky žili, ale aby v tomto duchu dokázali vychovávať aj svoje deti. Pred prijatím sviatosti manželstva pristúpia k sv. spovedi a sv. prijímaniu, aby boli v milosti posväcujúcej. Veľmi sa odporúča pri tejto príležitosti si vykonať celoživotnú sv. spoveď. Je priáním Cirkvi, aby sviatosť manželstva bola prijímaná vo sv. omši. Novomanželom sa dáva pri tejto sv. omši zvláštne požehnanie. Pri tejto sv. omši môžu prijať pod obidvoma spôsobmi Eucharistiu.

*

Kto chce byť kňazom, prihlási sa do seminára, kde musí veľa študovať, modliť sa, cvičiť sa v čnostiach, zvlášť v zbožnosti a mravnej čistote, prijímať sviatosti, aby sa čo najlepšie pripravil na kňazské povolanie. Podobne, kto chce žiť v stave manželstvom, má sa svedomito učiť, čo bude potrebovať v manželstve. Má sa veľa modliť, cvičiť v čnostiach, zvlášť v zbožnosti, obetavosti, trpezlivosti, mravnej čistote, má často prijímať sviatosti, aby čo najlepšie dokázal vykonávať povinnosti manželského stavu. Na sv. manželstvo sa musí len sväto pripravovať!

*

Ešte včas zistila krivosť charakteru.

Mladí snúbenci cestovali električkou ku krstnej mame. Električka bola preplnená a snúbenica prosila svojho snúbenca, aby uvoľnil miesto starej panej. Snúbenec záporne pokrútil hlavou, nežne stisol snúbenke rúčku a povedal: "Keby bola mladšia azda by som to urobil." Dievča zbledlo a nepovedalo nič. Pri dverách starej mamy sa ospravedlnila, že jej je špatne a ku krstnej mame ide sama. Popoludní dostal snúbenec list s poznámkou: "Zriekam sa zväzku s človekom, pri ktorom by som sa musela večne báť, že ak budem staršia, nebudem dost' hodná jeho galantného chovania.."

Otázky a odpovede:

V čom spočíva príprava na šťastné manželstvo?

Príprava na šťastné manželstvo spočíva v tom: 1. aby si obaja dobre rozmysleli, či sa hodia pre nerozlučiteľný zväzok, 2. aby žili mravne čisto, 3. aby obnovili svoje náboženské vedomosti a hodne prijali sviatosť pokánia a Sviatosť Oltárnu.

Kedy je známosť dovolená?

Známosť je dovolená, keď je pre manželstvo a keď je čistá.

31. MODLITBA

Modlitba. - Modliť sa môžeme buď vnútorne, alebo zároveň navonok. Vnútorne sa modlíme, keď zbožne a s láskou myslíme na Boha. Krásny druh vnútornej modlitby je rozjímanie. Rozjíname, keď zbožne a s láskou premýšľame o niektorých pravdách viery, napr. o tom, aký je Boh mocný, dobrý, milosrdný, ako sa Pán Ježiš narodil, učil, robil zázraky, trpel, zomrel, vstal zmŕtvych, vstúpil na nebesia, ako zoslal Duchu Svätého, ako prebýva medzi nami v Najsv. Sviatosti Oltárnej, ako sa za nás obetuje vo sv. omši. Pritom v sebe vzbudzujeme nielen zbožné city, ale tiež dobré predsavzatie, v čom sa chceme zvlášť polepšiť.

Vnútorne a navonok sa modlíme, keď nielen zbožne a s láskou myslíme na Boha, ale zároveň pritom hovoríme slová modlitby. Tieto slová môžu byť vlastné, alebo naučené naspamäť, alebo z modlitebnej knižky, potichu alebo nahlas, súkromne alebo spoločne. Krásne sa modlí, kto zbožne spieva. Rýchlo povznášajú k Bohu strelné modlitby. Sú to modlitby, ktoré sú vyjadrené iba niekoľkými slovami, napr. **“Pane, Ježišu, s tebou a pre teba!”**

Keby niekto hovoril len slová modlitby, alebo zbožnej piesne, pritom by však na Boha nemyslel, modlil by sa iba navonok. Iba takáto vonkajšia modlitba by nebola platná. O takejto modlitbe by platili slová Sv. Písma: “Tento ľud si ma ctí ústami, ale ich srdce je ďaleko odo mňa” (Mt 15,8). - Navonok sa prejaví zbožnosť, zložením klobúka, alebo čiapky, rovným postojom, kľáčaním a zopnutím rúk, taktiež bitím v prisia. Čo vyjadrujú tieto vonkajšie úkony? “Zdvihnite ruky i srdce k Pánovi!” (Nár 3,41).

Modlitebná knižka. - Zbožný veriaci sa dokáže s Bohom rozprávať samostatne vlastnými slovami. Potrebuje však nové myšlienky, aby nimi roznieť a vyjadril svoju vieru, dôveru, lásku k Bohu, svoju oddanosť a vďačnosť. K tomu veľmi napomáha modlitebná knižka. Ona zároveň bráni roztržitosti a robí modlitbu pozornejšou. Tiež obsahuje vhodné poučenie pre náboženský život. Preto si vždy berieme modlitebnú knižku so sebou na bohoslužby. Ako dar býva modlitebná knižka milou pamiatkou. Nosievaš ju do kostola?

Prečo sa modlíme? - Máme sa modliť nielen preto, že potrebujeme Božiu pomoc, ale predovšetkým preto, aby sme Boha ctili, ako svojho najvyššieho Pána, jemu ďakovali a ho uzmierovali. - Preto povedal Pán Ježiš: “Je potrebné sa vždy modliť a neustávať” (Lk 18,1). “Proste a bude vám dané, hľadajte a nájdete, klopte a otvoria vám” (Mt 7,7). **“Bedlite a modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia” (Mt 26,41).** - Sv. Alfonz napísal o modlitbe: **“Svätí sa stali svätými preto, že sa modlili”**.

*

Pán Ježiš sa modlieval každý deň. Často dlho do noci, ba i celú noc. O čo viac je potrebná modlitba každému z nás! Preto Cirkev povzbudzuje veriacich k dennej modlitbe zvonením, príkladom a slovom. V každej sv. omši kňaz vyzýva znovu a znovu “Oremus!” (Modlime sa!). Modlitba nás spája s Bohom, posväcuje nás a posilňuje k dobrému, teší nás v súžení, pomáha v núdzi a zaisťuje nám milosť k zotrvaníu v dobrom až do smrti.

*

Prišiel s paralyzovaným dievčaťom k oltáru

Spisovateľ Cronin rozpráva zaujímavú epizódku. Bol vo Viedni a navštívil kostol sv. Karola. Pršalo. V tichu kostola zazneli ťažké kroky. Spisovateľ sa obzrel. Zbadal vážneho muža, ako nesie na rukách paralyzované dievčatko a ide k oltáru. Keď prišiel k oltáru, položil dievčatko opatrne na schody, vytiahol z vrečka sviečku, zažal ju a položil ju na balastru. Potom zdvihol dievčatko do výšky plameňa sviečky. Oči nevinného dieťaťa žiarili radosťou a jeho bledé pery šepkali modlitbu. Keď skončili, muž vzal dievčatko, vyniesol ho z kostola, položil ho do jednoduchého vozíka, urobeného z drevenej debny. Spisovateľ bol dojatý. Priblížil sa k človekovi a opýtal sa ho, o čo ide. Muž mu jednoducho povedal: - Chodievame sem spolu každý deň, aby sme načerpali silu niesť ťažký kríž. Mohli by sme dodať, že tu nastávalo premenenie ich bolesti na odovzdanosť do vôle Božej. Iba z takýchto premenení sa zrodí aj naše veľké premenenie.

Musím sa najprv pomodliť.

V istej nemocnici bolo na operačnom stole malé, asi sedemročné dievčatko. Lekári a ošetrovatelky boli už pripravení, až na to, že nemohli dievčatko uspať. Dievčatko len stále rozprávalo. Napokon mu lekár hovorí, že by boli radi, keby už zaspalo, že by chceli začať s operáciou. Dievčatko mu hovorí: “To ste mi mali už dávno povedať. Nuž, keď mám ísť spať, musím sa najprv pomodliť večernú modlitbu.” Nato zapälo rúčky a ako sa roztomile modlilo, tichúčko zaspalo. Operácia sa nad mieru dobre vydarila. Dievča upútalo všetkých svojou milotou a zbožnosťou.

Otázky a odpovede:

Čo je modlitba?

Modlitba je zbožné pozdvihnutie mysle k Bohu.

Prečo sa modlíme?

Modlíme sa preto, nakoľko sme povinní Boha uctievať modlitbou. Pán Ježiš výslovne prikázal modlitbu a bez modlitby nedosiahneme Božie milosti, aby sme zbožne žili a sväto zomreli.

32. MODLIME SA SPRÁVNE

Kto sa správne modlí? - Správne sa modlí ten, kto sa modlí zbožne. To znamená, že pri modlitbe s veľkou vierou, nádejou a láskou myslí na Boha a nie je dobrovoľne roztržitý. Pred modlitbou si vždy živo predstav, s kým sa chceš rozprávať. - Pokorne sa modlí, kto uznáva, že je pred Bohom nepatrný, slabý a hriešny. Všetko stvorenie je pred Bohom akoby nič a On je Stvoriteľ všetkého. “Modlitba pokorného preráža nebesia” (Sir 35,21). “Boh sa pyšným protiví, ale pokorným dáva svoju milosť” (I Pt 5,5). Spomeň si na modlitbu pyšného farizeja a pokorného mýtnika v chráme. Mýtnik sa modlil: “Bože, buď milostivý mne hriešnemu” (Lk 18,13).

Dôverne sa modlí ten, kto s istotou očakáva, že ho Boh vypočuje. S takouto dôverou pristúpila chorá žena k Pánu Ježišovi, dotkla sa jeho rúcha a bola uzdravená. Uzdravenej Pán Ježiš povedal: “Buď dobrej mysle, tvoja viere ťa uzdravila” (Mt 9,22). Boh však nedá, čo je zlé, alebo pre spásu škodlivé. Kto sa však modlí so slabou dôverou, o tom platia slová Sv. Písma: “Kto pochybuje, podobá sa morskej vlne, ktorá sa vetrom dvíha a zmieta, takýto človek však nech sa nedomnieva, že niečo dostane od Boha... (Jak 1,7-8).

Odovzdane do vôle Božej sa modlí ten, kto úplne ponecháva Bohu, kedy a ako ho vypočuje. Vzorom je nám Pán Ježiš, keď sa modlil na Olivovej hore: **“Otče, ak chceš, vezmi odo mňa tento kalich, avšak nie moja, ale tvoja vôľa nech sa stane!” (Lk 22,42).** - Vytrvalo sa modlí ten, kto sa neprestáva modliť, hoci by nebol hneď od Boha vypočutý. Slepý žobrák pri Jerichu prosil znovu a znovu: “Ježišu, Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!” (Lk 18,38). Podobne máme aj my svoju modlitbu opakovať znovu a znovu. Pán Ježiš nás k tomu vyzýva slovami: “Je potrebné vždy sa modliť a neochabovať” (Lk 18,1). **“Proste a dá sa vám, hľadajte a nájdete, klopte a otvorí vám” (Lk 11,9).**

*

Modli sa vždy s najväčšou dôverou! I tebe hovorí Pán Ježiš: “Či niekto z vás, keď ho bude jeho syn prosiť o chlieb, podá mu kameň? Alebo ak ho bude prosiť o rybu, či mu podá hada? Ak teda vy dokážete, hoci ste zlí, dávať svojim deťom dobré dary, o čo skôr dá váš Otec nebeský dobré veci tým, ktorí ho prosia” (Mt 7,9-10).

*

Základom jeho života bola modlitba

Len čo zvolili Giorgio La Pira za mešťanostu mesta Florencie, viacerí sa s ním chceli rozprávať. Vrátnik však každému opakoval: - Mešťanosta je na omši. Návštevy prijíma až potom! V odpovedi vrátnika bola určitá dávka irónie. La Pira sa o tom dozvedel. Zvolal vrátnikov a povedal im: - Váš mešťanosta chodí každý deň na sv. omšu. Teší ma, že to viete. Musíte však vedieť aj to, že váš mešťanosta príde vždy do úradu presne v určenú hodinu. A keď sa s ním chce niekto rozprávať, praje si, aby ste mu ho predstavili! Všetko to patrí k duchovnému a nadprirodzenému štýlu La Pira. Verný tomuto štýlu, v istej reči rozťahal ruky a oduševnene prehlásil: - Pomyslíte si: Vstaneme z mŕtvych! Vstaneme z mŕtvych! Ako môže byť niekto smutný, keď má v srdci túto istotu? A práve toto jeho zakotvenie v nadprirodzenom mu vlievalo do srdca neobmedzenú dôveru. Základom tejto dôvery bola modlitba. Giorgio La Pira bol mešťanostom, ktorý sa modlil a prosil aj iných, aby sa modlili za jeho mesto Florenciu.

*

Otázky a odpovede:

Kto sa správne modlí?

Správne sa modlí ten, kto sa modlí zbožne, pokorne, dôverne, odovzdane do Božej vôle a vytrvalo.

Čo povedal Pán Ježiš o vypočutí správnej modlitby?

Pán Ježiš povedal o vypočutí správnej modlitby toto: “Veru, veru, hovorím vám: Ak budete o niečo prosiť Otca v mojom mene, dá vám to” (Jn 16,23).

Ako Boh vypočuje správnu modlitbu?

Boh vypočuje správnu modlitbu tak, že nám udelí to, o čo prosíme, alebo niečo lepšie.

33. KEDY A ZA ČO SA MÁME MODLIŤ?

Zvlášť kedy sa máme modliť? - Podľa napomenutia Pána Ježiša “je potrebné vždy sa modliť a neochabovať” (Lk 18,1). Môžeme sa vždy modliť, keď myslíme často a s láskou na Boha i pri práci, pri odpočinku, alebo pri zábave. Pritom si môžeme aspoň v duchu hovoriť krátke strelné modlitby. Sú však chvíle, keď sa máme okrem toho ešte zvlášť modliť.

Ráno sa môžeš modliť v tomto poradí: Otče náš, Zdravas, Verím v Boha, Desatoro, Zdravas Kráľovná, Anjel Pána. Potom si vzbud' dobrý úmysel: **“Čokoľvek dnes budem myslieť a hovoriť, čokoľvek robiť a trpieť, obetujem Bože, na Tvoju česť a slávu. Taktiež chcem dnes získať všetky možné odpustky. Tebe chcem slúžiť bez prestania, daj mi k tomu svoje požehnanie”.**

Večer sa môžeš modliť v tomto poradí: Otče náš, Zdravas, Verím v Boha, Pod tvoju ochranu, Anjel Pána, Desatoro so spytovaním svedomia a vzbudením dokonalej ľútosti. K tomu pridávame duchovné sv. prijímanie s modlitbou za šťastnú hodinu smrti.

Môžeš sa však modliť ráno a večer aj iné modlitby a to vlastnými slovami. Keď si niekedy už veľmi unavený, alebo máš niekedy veľmi málo času, tak môžeš rannú a večernú modlitbu skrátiť a vykonať ju niekoľkými vlastnými slovami. Vždy si však ráno vzbud' dobrý úmysel a večer si urob spytovanie svedomia s dokonalou ľútosťou. Deň má 1 440 minút. Nie je to veľa, ak máš z toľkých minút venovať len niekoľko rannej a večernej modlitbe.

Pred jedlom a po jedle sa patrí Bohu poďakovať. Preto je Bohu milý zvyk, modliť sa pred jedlom a po jedle. -Podobne, keď sa zvoní na modlitbu: ráno, na poludnie, večer. - Taktiež je správne modliť sa pred prácou a po práci, lebo práca posvätená modlitbou je ľahšia, úspešnejšia a zásluhnejšia. **(Bez Božieho požehnanja, márne ľudské námáhania. S Bohom začni každé dielo, podarí sa ti až milo).**

Najviac sa máme modliť v pokušení, pred dôležitým rozhodnutím a keď nás niečo ťaží (starosť, zármutok, nemoc, nešťastie, nebezpečenstvo, hodina smrti). Boh neopustí toho, kto sa ho nespustí. "Kto sa vie správne modliť, tiež vie správne žiť!" (sv. Augustín).

Kde sa máme modliť? Boh je všade a najbližšie je v nás. Preto sa aj my môžeme modliť všade. Pán Ježiš sa rád modlieval osamote. Tým nám dal príklad a tiež doporučil sa modliť za zatvorenými dverami (Mt 6,6).

Avšak tiež odporúčal modliť sa spoločne a pre spoločnú modlitbu dal zvláštne prisľúbenie: **"Kde sú dvaja, alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som i ja medzi nimi" (Mt 18,20).**

*

Dokiaľ dýchaš, žiješ. Dýchaním sa okysličuje krv a tak sa udržuje tvoj život. Ale máš nielen telo, máš aj dušu. Duša musí dýchať. Dýchaním duše je modlitba. Keď sa modlíš, tvoja duša čerpá u Boha posilu, aby si si vždy zachoval milosť posväcujúcu, premáhal pokušenia a robil dobré skutky. Daj si preto veľmi záležať na dobrej, zbožnej modlitbe! Čo najčastejšie používaj strelné modlitby. Tak bude tvoja duša modlitbou stále dýchať a stále čerpať potrebnú posilu.

*

Matka vyhrala boj o dušu svojho syna

Po pretancovanej noci prišiel som domov. Prekvapený som videl horieť v obytnej izbe svetlo. Vari sa otcovi niečo stalo? Ticho, tichučko som išiel k dverám. Tie boli pootvorené. to, čo som videl a počul, otriaslo so mnou ako horúca vlna. Zalomcovalo celým mojím vnútrom. Moja matka kľáčala na zemi pred Bohom a bojovala o dušu svojho syna! Nikdy nezabudnem na ten obraz, nikdy! ako ticho som vošiel, tak ticho som vyšiel. Najradšej by som ušiel kdesi do samoty lesa. Až do rána som bojoval so svojim zlým svedomím. Stále som chcel utiecť pred Bohom... Ale slová modlitby mojej matky prenikali moju dušu ako meč: "Pane, vytri moje meno z knihy života, - ale zachráň mi môjho syna!" Nakoniec som sa vrhol na kolená a odovzdal som sa Bohu na milosť a nemilosť - pre celý život. Zmocnila sa ma istota, že Boh mi hriechy odpustí. Pokoj a radosť sa zmocnili náhle môjho srdca. Tak sa mi zjavil Boh.

*

Spojil som sa s modlitbou kňaza.

Psychológ Bergengruen spomína tento prípad: V dome dôchodcov rozprával staručký dôchodca, ako ho kedysi dávno vojenská polícia zajala a uväznila v provizórnej väznici, v jednej škole. cítil sa tam strašne opustený a zúfalý a nemal sil modliť sa k Bohu o pomoc. V bezradnosti sa postavil k oknu a hľadel von. Pod oknom bola farská záhrada. Videl, ako sa tam mladý kňaz prechádza a modlí sa breviár. Pomyslel si: “Ten kňaz sa nábožne modlí. Nevie, čo sa modlí, ale to mi neprekáža zjednotiť sa s jeho modlitbou. Zjednocujem svoje srdce s jeho srdcom, svoju myseľ s jeho myslou, svoje pery s jeho perami.” A len stál ticho a nehybne pri okne a v duchu si opakoval: “Jeho modlitbou ťa, Bože, oslavujem, keď sa sám nevládzem modliť.” Spoludôchodcom sa zdôveril: “Celú hodinu som stál pri okne, dokiaľ sa kňaz modlil. A verte mi, cítil som, že Boh je pri mne. Cítil som, že Boh je vo mne. Cítil som sa zázračne posilnený. Dosiahol som takú spokojnosť v tej chvíli, že to neviem vysloviť.”

*

Vedela som, že ma vyslyší...

Istá starenka bývala na poschodí veľkého obytného domu. Bola síce hmotne chudobná, ale duševne veľmi bohatá. Mala silnú dôveru v Božiu Prozreteľnosť. Jedného dňa sa nahlas modlila: “Nebeský Otec, som síce hladná, ale ty vieš o mne...” Začul to jej sused, ktorý si z jej zbožnosti často robil žarty. Aby sa z nej vysmial, vzal bochník chleba, postavil ho k dverám, zaklopal na dvere a skryl sa. Starenka vyšla von a keď videla chlieb, zvolala: “Nebeský Otec, ďakujem ti...” V tom sa jej ozval sused: “To som vám ja dal ten chlieb a nie váš pánbožko, ha, ha...” Starenka na to: “Ďakujem ti, Bože, ešte raz! Vedela som, že aj keď k svojej láske použiješ nezbedníka, chlieb mi predsa len pošleš. Ďakujem ti...”

*

Otázky a odpovede:

Zvlášť kedy sa máme modliť?

Modliť sa máme zvlášť ráno a večer, pred jedlom i po jedle, pred prácou i po práci, keď na modlitbu zvoní a v pokušení.

Predovšetkým za čo sa máme modliť?

Modliť sa máme predovšetkým za to, čo je na česť a slávu Božiu a pre našu spásu. Pán Ježiš o tom povedal: “Hľadajte najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť, a toto všetko vám bude pridané!” (Mt 6,33).

34. OTČE NÁŠ - ZDRAVAS MÁRIA

Prosby modlitby Pána. - Pretože modlitba “Otče náš” je od Pán Ježiša, voláme ju “modlitba Pána”. Skladá sa z oslovenia, “Otče náš, ktorý si na nebesiach” a zo siedmych prosieb.

“**Otče náš**” hovoríme preto, že je náš najlepší Otec, všetko dobré máme od neho a pri sv. krste nás prijal za svoje deti a dedičov nebeskej blaženosti. Môžeme ho prosiť ešte s väčšou dôverou, ako deti prosia vlastného otca. Hovoríme “Otče náš” a nie iba “Otče

môj”, pretože sme pred Bohom všetci ako bratia a sestry. O čo prosíme pre seba, o to prosíme aj pre ostatných ľudí.

V prvých troch prosbách prosíme o Božské veci.

“Posväť sa meno tvoje”. Božiemu menu a Bohu samému patrí najväčšia úcta. Tu prosíme, aby bol všetkými poznaný a patrične uctievaný. “Nie nám, Pane, nie nám, ale svojmu menu daj slávu” (Ž 113,1).

“Príd’ kráľovstvo tvoje.” Kráľovstvom Božím na zemi je Cirkev, kráľovstvom Božím v duši je milosť posväcujúca a kráľovstvom Božím v nebi sú svätí vo večnej blaženosti s Bohom. Tu prosíme, aby všetci ľudia prišli do Cirkvi, žili sväto a dostali sa do neba. -

“Bud’ vôľa tvoja...” Vôľa Božia je to, čo Boh prikazuje, alebo pre našu spásu zariaďuje. Tu prosíme o milosť, aby sme jeho prikázania počúvali a z jeho riadením súhlasili tak oddane, ako svätí v nebi. V štyroch posledných prosbách prosíme o veci ľudské.

“Chlieb náš, každodenný daj nám dnes”. Každodenný chlieb, alebo vonkajší je pokrm, nápoj, teplo a svetlo. Duchovným chlebom je Božie slovo a Sviatosť Oltárna.

“Odpusť nám naše viny...” Naše viny sú naše hriechy a našim vinníkom je ten, kto nám ublížil.

“A neuved’ nás do pokušenia”. Celý náš život je stála skúška. Doliehajú na nás pokušenia tela, sveta a diabla. Prosíme Boha, aby nás nenechal v pokušení klesnúť.

“Ale zbav nás zlého. Amen.” Zlo je hriech, bolesť, hanba, zármutok. Najväčšie zlo je ťažký hriech a večné zatratenie. - Amen znamená: staň sa, o čo prosíme.

Prosby anjelovho pozdravu. - Modlitbu “Zdravas Mária” voláme anjelov pozdrav, pretože začína slovami, ktorými pozdravil Pannu Máriu archanjel Gabriel pri zvestovaní. Sv. Alžbeta ju potom privítala slovami: “Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života”. Ostatné slová pridala Cirkev už za dávnych čias.

“Zdravas” (latinsky Ave) znamená: Bud’ pozdravená!

”Milosti plná” znamená: Od počatia bola Panna Mária naplnená milosťou posväcujúcou, lebo nebola poškvrnená ani dedičným hriechom a uchránila sa i osobného hriechu.

“Pán s tebou” znamená: Boh ťa viedol a chránil od začiatku života.

“Požehnaná si medzi ženami” znamená: Panna Mária je zo všetkých ľudí najslávnejšia a chvály najhodnejšia.

“A požehnaný je plod života tvojho Ježiš.” Týmto požehnaným plodom je jej Syn Pán Ježiš.

“Pros za nás hriešnych...” nám pripomína, aby sme s veľkou dôverou Pannu Máriu o všetko prosili, lebo jej orodovanie u Boha je najmocnejšie.

*

Modliť sa môžu len anjeli a ľudia. Boh dal človeku rozum, aby ho mohol poznať, z láskou ho uznávať a velebiť ako Pána sveta i celého vesmíru a k nemu sa obracať, ako k svojmu najlepšiemu nebeskému Otcovi. Preto to považuj za veľké vyznamenanie, že môžeš spínať ruky k modlitbe. Modlitba je vzácny kľúč, lebo ním si môžeš otvoriť najväčšie poklady -poklady Božích milostí. Nauč sa dobre zvlásť tie modlitby, ktoré nájdeš na konci tohoto katechizmu.

*

Svätá Alžbeta na ceste k studni.

Durínska grófka, sv. Alžbeta (+ 1231), často odchádzala celkom sama k tzv. studni sv. Alžbety, ktorá sa nachádzala východne od Mariboru na okraji lesa, aby sa tam nerušene modlila. Celou cestou, ktorá trvala viac ako hodinu, modlila sa obyčajne *j e d i n ý* "Otče náš". Uvažovala o hlbokom zmysle všetkých slov a prosieb. - "Otče náš skrýva v sebe i napriek svojej jednoduchosti skrýva v sebe bohatý obsah a hlboké myšlienky.

*

Sedliak na ceste ku kniežat'u.

Istý sedliak prišiel pri požari o všetok svoj statok a majetok. Nakoľko nebol poistený, stal sa žobrákom. Na radu svojej manželky sa vybral do neďalekého zámku., kde býval kráľ, ktorý bol známou svojou dobročinnosťou voči chudobným. Chcel kráľovi vysvetliť svoje nešťastie a láskavo poprosiť o podporu. Keď ale prišiel k zámku, prepadla ho veľká úzkosť. Nevedel totiž, akým menom by mal osloviť kráľa. Prišli mu na um rôzne tituly, ako: "Vaša milosť, Vaša jasnosť..." Nevedel však, ktorý z nich je ten pravý. Preto, že sa bál, aby kráľa neurazil nepravým menom, pri samom zámku sa obrátil a odchádzal smutný domov. Na spiatocnej ceste išiel okolo kostola. Vošiel do vnútra a prosil Boha o pomoc, zbožne sa modlil "Otče náš". I pomyslel si: "Aký jednoduchý je titul, ktorým oslovujeme Boha. Keď hovoríme s Bohom, nie sme nikdy v rozpakoch". Keď prišiel domov, dozvedel sa od manželky, že Boh mu pomohol. Odovzdala mu značnú čistku peňazí, ktorú vyniesla zbierka, aj dotyčný kráľ prispel k tomu značným obnosom.

*

Pokojná smrť za 50 denných Zdravasov.

Francúzsky biskup Dupanloup rozpráva nasledujúcu udalosť: Istá mladá, zámožná pani - mala iba 20 rokov - ochorela na smrť a dala sa na smrteľnej posteli zaopatriť sviatosťami. Kňaz sa snažil mladú pani, ktorá mala tak predčasne zomrieť, potešiť. Avšak pani javila obdivuhodný duchovný pokoj a zdalo sa, že nepotrebuje útechu. Keď kňaz obdivoval jej pokoj a pýtal sa, kde pramení, odvetila: "Štyri roky sa denne modlievam ruženec. Za celú tú dobu som 50 krát denne prosila Božiu rodičku, aby mi vyprosila "šťastnú smrť". Preto je nemožné, aby mi Panna Mária v hodine smrti nepomohla. "Som presvedčená, že mi pomôže a privedie ma do neba". Hneď potom pani zomrela.

*

Sv. Alfonz sa často modlieval Zdravas

Biskup vo Sv. Agate pri Neapoli, sv. Alfonz, zakladateľ rádu redemptoristov (+ 1787), modlieval sa "Zdravas", keď odbíjali hodiny na veži, keď opúšťal príbytok, keď sa vracal domov, keď začínal, alebo končil nejaké dielo. Keď zvonilo trikrát denne na Anjel Pána, ihneď odložil každú prácu. Okrem toho si uctieval Pannu Máriu tým, že sa denne modlieval sv. ruženec, v sobotu sa postil na česť Panny Márie a jedol iba chlieb a vodu, na jej česť tiež napísal knihu "Vznešené Mariánske krásy". - Sv. biskup Alfonz sa dožil vysokého veku 90 rokov a zomrel ako svätec.

Otázky a odpovede:

Prečo je "Otče náš" najlepšia modlitba?

"Otče náš" je preto najlepšia modlitba, lebo pochádza od Pána Ježiša a obsahuje v krátkosti všetko, za čo sa máme modliť.